

Na osnovu člana 134. stav (1) tačka c) Zakona o policijskim službenicima Zeničko - dobojskog kantona - Prečišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 4/14 i 2/18), policijski komesar Uprave policije, Ministarstva unutrašnjih poslova Zeničko - dobojskog kantona, donosi:

PRAVILNIK O NAČINU VRŠENJA POLICIJSKIH DUŽNOSTI I OVLAŠTI

DIO PRVI - UVODNE ODREDBE

Član 1. (Predmet)

Ovim pravilnikom uređuje se način vršenja policijskih dužnosti i ovlasti policijskih službenika Zeničko-dobojskog kantona (u daljem tekstu: Kantona), propisanih Zakonom o policijskim službenicima Zeničko - dobojskog kantona -Prečišćeni tekst- („Službene novine Zeničko - dobojskog kantona“, broj: 4/14 i 2/18) (u daljem tekstu: Zakon), prilikom obavljanja unutrašnjih poslova propisanih Zakonom o unutrašnjim poslovima Zeničko - dobojskog kantona („Službene novine Zeničko - dobojskog kantona“, broj: 13/18, 6/19, 22/19, 21/20 i 10/21), te vršenja dužnosti i ovlaštenja propisanih i drugim zakonima.

Član 2. (Značenje izraza)

Posebni izrazi, u smislu odredbi ovog pravilnika, imaju sljedeće značenje:

- a) policijski službenik je osoba zaposlena u Upravi policije čija je definicija propisana Zakonom,
- b) policijski poslovi su poslovi koje u skladu sa odredbama člana 19. Zakona o unutrašnjim poslovima Zeničko-dobojskog kantona i člana 3. ovog pravilnika, obavljaju policijski službenici Uprave policije primjenom policijskih ovlaštenja iz tačke c) ovog člana,
- c) policijske ovlasti su dužnosti i ovlasti koje, na osnovu odredbi člana 10. Zakona, krivičnog zakonodavstva, prekršajnog zakonodavstva i drugih zakona, imaju policijski službenici Uprave policije radi izvršavanja policijskih poslova iz tačke b) ovog člana,
- d) nadležni rukovodilac je rukovodni policijski službenik organizacione jedinice, a van redovnog radnog vremena, u dane vikenda i praznika, dežurni rukovodni policijski službenik ili rukovodilac smjene koji je dužan preduzeti mjere i radnje propisane odredbama Zakona i ovog pravilnika i
- e) lišenje slobode predstavlja ograničenje jednog od osnovnih ljudskih prava i sloboda, a to je pravo na slobodu i bezbjednost. Lišenje slobode je opšti sveobuhvatni pojam koji podrazumjeva radnje koje se nazivaju: privođenje, dovođenje, sprovođenje, odvođenje, hapšenje, zadržavanje, zabrana napuštanja stana, objekta, prostora, pritvaranje.
- f) asistencija predstavlja pružanje pomoći od strane Uprave policije ovlaštenom podnosiocu zahtjeva, u skladu s propisanom procedurom, koja se sastoji u tome da se primjenom policijskih ovlaštenja osigura provođenje određene službene radnje ili izvršnog akta podnosioca zahtjeva, kada se opravdano očekuje pružanje otpora osoba koje se protive provođenju te službene radnje ili izvršnog akta.

Pod asistencijom se ne smatraju svakodnevnih redovnih poslovi i zadaci Uprave policije kao što su obezbjeđenje sportskih i drugih manifestacija, pratnja vangabaritnog tereta, provjera identiteta i podataka za određena lica, intervencije policijskih službenika po zahtjevu ovlaštenih osoba u državnim organima, preduzećima i drugim pravnim licima sa javnim ovlaštenjima, kao i po zahtjevu građana i drugi slični poslovi.

- g) organi državne uprave su organi svih nivoa vlasti koji se osnivaju za obavljanje upravnih, stručnih i drugih poslova koji se zakonom i drugim propisima stavljaju u njihovu nadležnost.
- h) pravna lica s javnim ovlaštenjima su preduzeća i druga pravna lica kojima su zakonom, odnosno odlukom općinskog i gradskog vijeća, na način propisan odredbama Zakona o organizaciji organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 35/05), povjereni određeni upravni i stručni poslovi iz nadležnosti organa uprave, kada je to prikladno i kada se time postiže efikasnije ostvarivanje određenih prava i obaveza građana i pravnih lica.
- i) fizički otpor ili osnovano očekivani otpor se ogleda u neposrednom fizičkom otporu ili ozbiljnim prijetnjama fizičkim napadom prema službenim licima državnih organa i pravnih lica s javnim ovlaštenjima iz tačke g) i h) ovog člana. Fizički otpor ili osnovano očekivani otpor, u smislu odredbi ovog Pravilnika, ogleda se i u pasivnom otporu, vršenjem radnji kojima se onemogućava provođenje službene radnje ili izvršnog akta (npr. zaključavanje prostorije, stavljanje u položaj koji onemogućava izvršenje, odbijanje naređenja službenog lica i sl.).

Član 3. (Polijski poslovi)

U skladu sa odredbama člana 19. Zakona o unutrašnjim poslovima Zeničko-dobojskog kantona, policijski poslovi su:

- a) zaštita ustavom utvrđenog poretka i sprječavanje ugrožavanja tog poretka i sigurnosti u skladu sa ustavima Bosne i Hercegovine, Federacije Bosne i Hercegovine i Kantona;
- b) zaštita života i imovine kao i drugih prava i sloboda utvrđenih ustavima Bosne i Hercegovine, Federacije Bosne i Hercegovine i Kantona ;
- c) sprječavanje i borba protiv kriminaliteta i ostalih oblika protivpravnog ponašanja koji su u isključivoj nadležnosti Uprave policije;
- d) otkrivanje i učešće u rasvjetljavanju kriminaliteta i ostalih oblika protivpravnog ponašanja koji su u isključivoj nadležnosti Uprave policije;
- e) kriminalističko - tehnička vještačenja i poslovi kontradiverzione zaštite;
- f) održavanje javnog reda i mira;
- g) poslovi sigurnosti, kontrole i regulisanja saobraćaja na putevima Kantona, te drugi poslovi sigurnosti u oblasti saobraćaja utvrđeni posebnim zakonom i podzakonskim aktima i poslovi kontrole kretanja oružja i vojne opreme na području Kantona;
- h) poslovi izdavanja odobrenja za nabavljanje, držanje i nošenje oružja i municije, vođenja propisanih evidencija te kontrola istih;
- i) poslovi koji se odnose na oblast proizvodnje, prometa i skladištenja eksplozivnih, zapaljivih i opasnih materija iz nadležnosti Kantona;
- j) poslovi i zadaci koji se odnose na održavanje javnih okupljanja;
- k) posebno osiguranje određenih ličnosti i objekata na području Kantona;
- l) poslovi i zadaci policije koje Upravi policije Ministarstva unutrašnjih poslova povjere tužilaštva i sudovi u Bosni i Hercegovini;
- m) poslovi koji se odnose na rad agencija za zaštitu ljudi i imovine i unutrašnjih službi zaštite;
- n) pružanje pomoći građanstvu u vanrednim okolnostima;
- o) pružanje pomoći organima uprave i pravnim licima koja vrše javna ovlaštenja u skladu sa zakonom;
- p) prikupljanje i analizu informacija i podataka iz tačke c) ovog člana, kao i procjena stanja u oblasti unutrašnjih poslova u Kantonu;
- r) vođenje kaznenih i prekršajnih evidencija u skladu sa važećim propisima;
- s) vođenje operativnih i drugih službenih evidencija potrebnih za obavljanje poslova, u skladu sa važećim zakonima i drugim propisima;

- t) razmjena informacija sa tužilaštvima, sudovima i drugim policijskim organima u Bosni i Hercegovini;
- u) saradnja sa drugim sigurnosnim agencijama i drugim organima u Bosni i Hercegovini u okviru poslova Uprave policije;
- v) poslovi i zadaci koje Federalna uprava policije iz svoje nadležnosti povjeri Upravi policije;
- z) izrada plana i programa rada iz nadležnosti Uprave policije;
- aa) donošenje planova radi izvršenja policijskih poslova;
- bb) poslovi kontinuirane edukacije zaposlenika;
- cc) poslovi modernizacije i opremanja za informacioni i radiorelejni sistem Ministarstva i Uprave policije i izrada projekata računarske obrade podataka i
- dd) druge poslove i zadatke utvrđene zakonom i drugim propisima.

Član 4.

(Snimanje policijskih poslova)

- (1) Uprava policije je ovlaštena, u mjeri u kojoj je to potrebno i u skladu sa odredbama propisa koji se odnose na zaštitu ličnih podataka, kao i radi vršenja nadzora nad zakonitošću postupanja policijskih službenika, zvučno i vizualno ili na drugi način snimiti obavljanje policijskih poslova i primjenu policijskih ovlasti odgovarajućim tehničkim uređajima.
- (2) Kada se snimke iz stava (1) ovog člana ne koriste u postupcima koji se vode u skladu s odredbama posebnih propisa, Uprava policije će te snimke uništiti u roku od šest mjeseci od dana njihovog nastanka.

Član 5.

(Poslovi koje obavljaju policijski službenici u uniformi)

- (1) Policijski službenici u uniformi, obavljat će poslove i zadatke neposrednog održavanja javnog reda i mira, sprječavanja i otkrivanja krivičnih djela, kontrole i regulisanja saobraćaja na putevima, poslove i zadatke obezbjeđenja javnih skupova, kao i druge poslove i zadatke čija priroda i uslovi u kojima se vrše zahtijevaju da ih izvršavaju policijski službenici u uniformi;
- (2) Policijski službenici u uniformi nose propisanu uniformu sa određenim oznakama i u skladu sa propisima o obavljanju službe.
- (3) Policijski komesar ili policijski službenik koga on za to ovlasti, mogu odrediti da policijski službenici u uniformi određene poslove i zadatke obavljaju u civilnom odijelu.

Član 6.

(Osnovi za primjenu i način primjene policijskih ovlasti)

- (1) Policijski službenik obavlja policijski posao i primjenjuje policijske ovlasti:
 - a) prema vlastitoj odluci u skladu sa zakonom i drugim propisima,
 - b) na osnovu zakonitog naređenja nadređenog i
 - c) na osnovu zakonitog naloga nadležnog tužioca, suda ili drugog nadležnog organa, kada je to propisano zakonom.
- (2) Nalog i naređenje za obavljanje policijskog posla moraju biti zasnovani na zakonu, jasni i određeni, a pri njihovom izdavanju mora se imati u vidu razmjer između povoda i cilja obavljanja policijskog posla.
- (3) Policijski službenik neće izvršiti naredbu nadređenog policijskog službenika ili naloga nadležnog organa ukoliko bi time učinio krivično djelo po krivičnom zakonodavstvu u Bosni i Hercegovini. Policijski službenik će odmah usmeno upoznati nadređenog službenika da je izdata naredba protivna zakonskim odredbama, te ukoliko ponovi naredbu podnijeti izvještaj o neizvršavanju naredbe svom neposrednom rukovodiocu, odnosno višem nadređenom rukovodiocu ukoliko je naredba izdata od neposrednog rukovodioca.

- (4) Ukoliko je nalog za primjenu policijskih ovlaštenja izdao nadležni organ, a njegovim izvršenjem bi bilo počinjeno krivično djelo, o tome se obavještava rukovodilac nadležnog organa ili neposredno viši nadležni organ.
- (5) Ukoliko naredba bude ponovljena, bez obzira na okolnosti iz stava (3) ovog člana, policijski službenik neće postupiti po naredbi, te će se njegov pismeni izvještaj o nepostupanju dostaviti organizacionoj jedinici nadležnoj za unutrašnju kontrolu, radi utvrđivanja zakonitosti izdate naredbe i nepostupanja.

Član 7.
(Identifikacija i ophođenje)

- (1) Prije nego što policijski službenik počne primjenjivati policijske ovlasti obavezan je da se identificira pokazivanjem službene policijske iskaznice ili policijske značke.
- (2) U izuzetnim slučajevima, kada identificiranje iz stava (1) ovog člana može ugroziti sigurnost policijskog službenika ili druge osobe ili dovesti u pitanje postizanje zakonitog cilja koji opravdava primjenu policijskih ovlasti ili ako postoje drugi razlozi propisani zakonom, policijski službenik može se identificirati na drugi način ili odgoditi identifikaciju.
- (3) Čim okolnosti iz stava (2) ovog člana prestanu, policijski službenik identificira se na način iz stava (1) ovog člana.
- (4) Prilikom primjene policijskih ovlasti, uniformisani policijski službenik je dužan na zahtjev osobe prema kojoj se ovlasti primjenjuju, to lice informisati o svom imenu i prezimenu i broju službene policijske značke.
- (5) Policijski službenik u civilnom odijelu predstaviti će se imenom i prezimenom te pokazivanjem službene značke i službene iskaznice, na način da će prilikom pokazivanja zadržati iskaznicu i značku u ruci.
- (6) Policijski službenik dužan je u obavljanju policijskih poslova ophoditi se profesionalno prema građanima, pozdraviti ih, te oslovljavati riječima: "gospođo ili gospođice, odnosno gospodine".

Član 8.
(Primjena načela policijske etike)

- (1) Policijski službenici dužni su da poslove neposredne zaštite života i lične sigurnosti ljudi, sprječavanja izvršenja krivičnih djela, otkrivanja i hvatanja njihovih izvršilaca, kao i sprječavanje narušavanja javnog reda i mira, vrše u svakoj prilici, rukovodeći se općim interesom, naročito služeći i pomažući javnosti na principima utvrđenim u Etičkom kodeksu za policijske službenike Ministarstva unutrašnjih poslova Zeničko-dobojskog kantona (u daljem tekstu: Etički kodeks).
- (2) Policijski službenik dužan je da policijske poslove obavlja odijeven i opremljen u skladu sa propisima i standardima odijevanja propisanim u Etičkom kodeksu.
- (3) Policijski službenik ne smije da obavlja policijske poslove pod uticajem alkohola ili psihoaktivnih supstanci koje utiču na njegove psihofizičke sposobnosti.
- (4) Neposredni rukovodilac dužan je prije početka vršenja službe da policijske službenike upozna sa službenim zadacima i da provjeri da li su policijski službenici spremni za obavljanje policijskih poslova, propisno odjeveni i opremljeni ispravnim oružjem i opremom.
- (5) Policijskog službenika, koji svojim ponašanjem ukazuje na sumnju da je pod uticajem alkohola ili drugih psihoaktivnih supstanci, odnosno kad druge okolnosti opravdavaju takvu sumnju, neposredni rukovodilac dužan je da podvrgne provjeri pomoću odgovarajućih sredstava, o čemu se sačinjava zapisnik.
- (6) Pod uticajem alkohola, u smislu ovog pravilnika, je policijski službenik kome je prisustvo alkohola u organizmu utvrđeno odgovarajućim sredstvom ili uređajima za mjerenje alkoholiziranosti iznad 0,00 promila alkohola u organizmu.

- (7) Analiza krvi ili urina na prisustvo alkohola, u zdravstvenim ustanovama, obavlja se kod policijskog službenika koji poriče da je pod djelovanjem alkohola ili drugih psihoaktivnih supstanci čije prisustvo u organizmu je utvrđeno odgovarajućim sredstvima ili aparatima, na izričit zahtjev i o trošku policijskog službenika, ukoliko se utvrdi da je pod dejstvom alkohola.
- (8) Neposredni rukovodilac neće dozvoliti početak obavljanja policijskih poslova, odnosno onemogućit će njihovo daljnje vršenje, policijskom službeniku koji nije propisno odijeven i opremljen ili kod koga se utvrdi prisustvo alkohola ili drugih psihoaktivnih supstanci, kao i policijskom službeniku koji odbije da se podvrgne ovoj provjeri.
- (9) U obavljanju policijskih poslova policijski službenici dužni su da štite i čuvaju život ljudi i dostojanstvo čovjeka i mogu primjenjivati samo one mjere prinude koje su propisane i kojima se sa najmanje štetnih posljedica za građane, državne organe, preduzeća i druga pravna lica i njihova prava, postiže izvršenje policijskog posla.

Član 9.

(Spremnost i srazmjernost)

- (1) Policijski službenik prilikom obavljanja policijskog posla mora biti spreman kako bi sprječio napad, bijeg ili samopovrijeđivanje osobe prema kojoj postupa.
- (2) Policijski službenik će srazmjerno svrsi obavljanja policijskog posla primijeniti zakonom propisanu ovlast sa kojom se s najmanje štetnih posljedica taj posao može obaviti.

Član 10.

(Podnošenje izvještaja)

- (1) Policijski službenik će o obavljenim policijskim poslovima, te primijenjenim policijskim ovlastima podnijeti pisani izvještaj ili službenu zabilješku nadređenom policijskom službeniku koji sadrže: ime i prezime policijskog službenika, organizaciona jedinica, broj i datum, pravni osnov, naziv, sadržaj preduzetih mjera i radnji, utvrđeno činjenično stanje, potpis podnosioca, kao i druge potrebne podatke.
- (2) Obaveza iz stava (1) ovog člana postoji bez obzira kakvo je činjenično stanje preduzetom intervencijom ili obavljenim policijskim poslom utvrđeno.
- (3) Podnošenje usmenog obavještenja ne oslobađa policijskog službenika obaveze podnošenja pismena iz stava (1) ovog člana.
- (4) Odredbe iz stavova (1), (2) i (3) ovog člana ne odnose se na podatke koji se unose u evidencije operativnih izvještaja, službenih zabilješki i drugih izvještaja koji se odnose na rad ili na podatke prikupljene od informatora ili davaoca obavještenja.
- (5) Policijski službenik na okolnosti poduzetih mjera i radnji u toku vršenja poslova i zadataka te saznanja do kojih je došao a koji su u interesu javne sigurnosti i zaštite policijskog službenika može uvijek sačiniti službenu zabilješku.
- (6) Za prekršaje određene zakonom ili drugim propisom čije je neposredno izvršenje ili vršenje nadzora nad izvršenjem tih propisa stavljeno u nadležnost organizacione jedinice Uprave policije, policijski službenik sačiniti i podnijeti će Izvještaj o počinjenom prekršaju.
- (7) Izvještaj o počinjenom prekršaju treba da sadrži:
 - a) naziv organa kome se podnosi;
 - b) podatke za lice koje se prijavljuje kao učinilac prekršaja (ime i prezime, nadimak ako ga ima, ime i prezime roditelja, jedinstveni matični broj, mjesto rođenja i opština, mjesto stanovanja i opština, ulica i broj, čiji je državljanin i zanimanje, pravno lice ili preduzeće gdje je zaposlen i adresa, odnosno naziv i sjedište okrivljenog pravnog lica, a za odgovorno lice u pravnom licu i funkciju koju obavlja u tom pravnom licu);
 - c) opis prekršaja (vrijeme, mjesto i način izvršenja prekršaja);
 - d) način saznanja o prekršaju;
 - e) dokaze, broj i vrstu priloga (potvrda o lišenju slobode, privremeno oduzeti predmeti koji se dostavljaju uz Izvještaj i sl.);
 - f) datum i mjesto podnošenja prijave i potpis policijskog službenika.

Član 11.

(Saradnja sa drugim organima i rad policije u zajednici)

- (1) Uprava policije u okviru svoje nadležnosti, u skladu s odredbama zakona, radi efikasnog obavljanja policijskih poslova, saraduje sa drugim policijskim organima, sigurnosnim agencijama i drugim organima u Bosni i Hercegovini.
- (2) Uprava policije saraduje i sa drugim tijelima, organizacijama i zajednicama, nevladinim organizacijama, udruženjima i građanima primjenom filozofije i metoda rada policije u zajednici, radi razvijanja partnerstva u sprječavanju i otkrivanju nezakonitog ponašanja i njegovog počinioca, te otklanjanja opasnosti.
- (3) Radi ostvarivanja ciljeva iz stava (1) i (2) ovog člana, Uprava policije može zaključivati sporazume o saradnji.
- (4) Poslove i zadatke rada policije u zajednici obavljaju posebno osposobljeni i raspoređeni policijski službenici u zajednici.
- (5) Broj policijskih službenika u zajednici određuje se u skladu sa određenim kriterijima od kojih je najvažniji demografski, po principu da se na najmanje 20.000 stanovnika, u skladu sa raspoloživim brojem policijskih službenika, raspoređuje jedan policijski službenik za rad sa zajednicom.
- (6) Policijski službenici koji poslove i radne zadatke obavljaju izvan mjesne nadležnosti Uprave policije dužni su svoje aktivnosti prethodno najaviti policijskom organu na čijem području obavljaju te aktivnosti.

Član 12.

(Obavljanje policijskih poslova u inostranstvu)

- (1) Policijski službenik obavlja policijske poslove u inostranstvu na način propisan međunarodnim ugovorom ili drugim međunarodnim propisom, propisima Bosne i Hercegovine i propisima države primateljice.
- (2) Policijski službenik u državi primateljici primjenjuje policijske ovlasti na temelju odredbi međunarodnog ugovora ili sporazuma o policijskoj saradnji sklopljenog između Bosne i Hercegovine i države primateljice.
- (3) Po povratku iz inostranstva policijski službenik neposrednom rukovodiocu podnosi izvještaj o toku boravka i obavljanju policijskih poslova i primjeni policijskih ovlasti u inostranstvu.

Član 13.

(Unutrašnja saradnja)

- (1) Organizacione jedinice Uprave policije dužne su da međusobno saraduju pri obavljanju poslova iz svoje nadležnosti, da usklađuju svoje aktivnosti i jedne drugima pružaju pomoć.
- (2) Policijski službenici jedne policijske uprave u okviru Uprave policije mogu preduzimati mjere i radnje na području druge policijske uprave ako postoji opasnost od odlaganja. U tom slučaju policijski službenik koji preduzima aktivnosti je dužan da o tome odmah obavijesti svog neposrednog rukovodioca, kao i dežurnog policijskog službenika policijske stanice na čijem području obavlja te aktivnosti.
- (3) Policijski službenici prilikom boravka na području druge policijske uprave ili policijske stanice, dužni su ako se zateknu na mjestu događaja da policijskim službenicima te policijske uprave ili policijske stanice pruže pomoć u sprječavanju izvršenja krivičnog djela, u obezbjeđenju tragova krivičnog djela, kao i u sprječavanju da se učinilac krivičnog djela ne sakrije ili ne pobjegne.

DIO DRUGI - NOŠENJE ORUŽJA I MUNICIJE

Član 14.

(Zaduženje službenog oružja i municije)

- (1) Policijski službenik zadužuje službeno oružje i municiju nakon sticanja statusa policijskog službenika.
- (2) Vrsta i način nošenja službenog oružja i municije zavise od vrste posla koji obavlja policijski službenik.

Član 15.

(Osnovno i posebno oružje)

- (1) Pod pojmom osnovnog oružja podrazumijeva se kratkocijevno oružje sa pripadajućom municijom, dok se pod pojmom posebnog oružja prvenstveno smatra dugocijevno oružje i ostale vrste posebnog oružja.
- (2) Rukovodilac organizacione jedinice kojoj pripada policijski službenik odobrava zaduženje osnovnog ili posebnog oružja i municije.

Član 16.

(Mjere sigurnosti)

- (1) Policijski službenici za vrijeme nošenja, rukovanja i upotrebe službenog oružja, dužni su pridržavati se mjera sigurnosti u rukovanju oružjem.
- (2) Kada policijski službenik ne nosi osnovno i posebno oružje, dužan ga je čuvati odvojeno od municije, pohraniti ga na sigurno mjesto izvan dohvata drugih osoba, te voditi brigu o njegovoj ispravnosti i čistoći.
- (3) Policijski službenik može službeno oružje nositi i izvan službe uz odobrenje policijskog komesara. Izvan službe policijski službenik u civilnom odijelu službeno oružje nosi prikriveno na način da ne uznemirava građane.
- (4) Kada policijski službenik koristi službeno prijevozno sredstvo, dužan je posebno oružje držati u posebno ugrađenim nosačima oružja.
- (5) Ukoliko prijevozno sredstvo nema ugrađene nosače oružja, policijski službenik je oružje dužan prevoziti tako da ne dovede u opasnost sebe i druge.
- (6) U prijevoznim sredstvima oružje se ne smije ostavljati bez nadzora.

Član 17.

(Municija)

- (1) Policijski službenik zadužuje osnovno oružje sa 30 komada pripadajuće municije.
- (2) Policijski službenik je dužan dio municije staviti u okvire oružja do njihovog punog kapaciteta, a preostali dio čuvati na siguran način.
- (3) U slučaju utroška, nestanka ili gubitka municije policijski službenik zadužuje potrebnu količinu municije do 30 komada. Izdavanje potrebne količine municije odobrava policijski komesar ili nadležni rukovodilac kojeg on ovlasti, na osnovu pisanog i obrazloženog zahtjeva policijskog službenika.
- (4) Prilikom obuke u gađanju službenim oružjem, policijski službenik koristiće municiju koju ima na zaduženju, a preuzet će novu municiju u količini do 30 komada.

Član 18.
(Zaduženje posebnog oružja i municije)

- (1) Policijski komesar ili nadležni rukovodilac kojeg on ovlasti, odobrava zaduženje posebnog oružja i municije.
- (2) Policijski službenik može zadužiti i nositi posebno oružje i municiju za čije je rukovanje i upotrebu osposobljen.
- (3) Policijski službenik dužan je obavijestiti svog nadređenog rukovodioca, o tome da nije osposobljen za upotrebu pojedinog posebnog oružja.
- (4) Municiju za posebno oružje policijski službenik preuzima zajedno sa oružjem iz priručnog skladišta svoje organizacione jedinice, u količini koju odredi policijski komesar ili nadležni rukovodilac kojeg on ovlasti.
- (5) Nakon obavljenog policijskog posla, zajedno sa posebnim oružjem, policijski službenik vraća zaduženu municiju, odnosno neutrošenu municiju, ako je došlo do upotrebe vatrenog oružja.

DIO TREĆI - PRUŽANJE POMOĆI – ASISTENCIJE I INTERVENCIJE

Član 19.
(Pružanje pomoći)

- (1) Uprava policije pruža pomoć drugim organima, preduzećima i drugim pravnim osobama kojima je povjereno vršenje javnih ovlaštenja, radi osiguranja izvršenja poslova iz njihove nadležnosti, ako se prilikom izvršenja tih poslova i zadataka naide na fizički otpor ili se takav otpor može osnovano očekivati.
- (2) Pružanje pomoći iz stava (1) ovog člana može biti u obliku:
 - a) asistencije
 - b) intervencije.

Član 20.
(Ovlaštenje za podnošenje zahtjeva za pružanje pomoći - asistencije)

- (1) Zahtjev za pružanje pomoći - asistencije može podnijeti organ uprave i pravno lice s javnim ovlaštenjima na osnovu člana 274. stav (4) Zakona o upravnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br.2/98 i 48/99).
- (2) U skladu s odredbama člana 274. stav (2) Zakona iz stava (1) ovog člana, ako je propisano da administrativno rješenje ne može provoditi organ uprave koji je o stvari rješavao u prvom stepenu, a posebnim propisima nije određen organ koji je za to ovlašten, izvršenje provodi i podnosi zahtjev za pružanje pomoći - asistencije općinska, odnosno gradska služba za upravu nadležna za poslove opće uprave na čijem području se nalazi prebivalište, odnosno boravište izvršenika, ako federalnim, odnosno kantonalnim zakonom nije određena nadležnost drugog organa.
- (3) U skladu s odredbama člana 274. stav (3) Zakona iz stava (1) ovog člana administrativno izvršenje rješenja koja donose pravna lica s javnim ovlaštenjima, a nisu zakonom ovlaštena da sama izvršavaju svoja rješenja, dozvoljava, provodi i nadležna je podnijeti zahtjev za pružanje pomoći-asistencije, općinska odnosno gradska služba za upravu nadležna za poslove opće uprave na čijem području se nalazi prebivalište, odnosno boravište izvršenika, ako federalnim odnosno kantonalnim zakonom nije određena nadležnost drugog organa.

Član 21.
(Zahtjev za pružanje pomoći - asistencije)

- (1) Zahtjev za pružanje pomoći - asistencije podnosi se u pisanom obliku mjesno nadležnoj policijskoj stanici, odnosno policijskoj upravi ukoliko se pomoć traži na području više

- policijskih stanica, a izuzetno Sektoru uniformisane policije ukoliko se pomoć traži na području više policijskih uprava i isti mora biti razumljiv, konkretan i sadržavati sve što je potrebno da bi se po njemu moglo postupiti.
- (2) Ukoliko je zahtjev za pružanje pomoći - asistencije podnesen nenadležnoj policijskoj stanici, ista će uputiti podnosioca da zahtjev podnese mjesno nadležnoj policijskoj stanici.
 - (3) Zahtjev za pružanje pomoći - asistencije treba da sadrži:
 - a) naziv, sjedište i kontakt telefon podnosioca zahtjeva, a ako se zahtjev podnosi u ime drugog pravnog lica isti podaci i za to pravno lice,
 - b) naziv i sjedište nadležne policijske stanice (odnosno policijske uprave ukoliko se pomoć traži na području više policijskih stanica, a izuzetno Sektora uniformisane policije ukoliko se pomoć - asistencija pruža na području više policijskih uprava) kojoj se upućuje zahtjev za pružanje pomoći - asistencije, određen prema prebivalištu ili boravištu izvršenika,
 - c) podaci o odgovornim službenim osobama koje u ime podnosioca zahtjeva (u daljnjem tekstu: voditelj postupka) provode službene radnje ili izvršni akt, kao i podaci o pravnim i fizičkim osobama koje su angažovane od strane podnosioca zahtjeva (komunalna preduzeća, radnici i sl.) i svim ostalim učesnicima postupka,
 - d) mjesto i vrijeme određeno za provođenje službene radnje ili izvršnog akta,
 - e) obrazloženje zahtjeva, a posebno obrazložen pravni osnov za pružanje asistencije,
 - f) izvršno rješenje, zaključak o dozvoli izvršenja rješenja ili drugi akt kojim je dozvoljeno izvršenje s klauzulom pravosnažnosti,
 - g) dokaz da je podnosilac zahtjeva pokušao izvršenje koje je onemogućeno pruženim fizičkim otporom ili ozbiljnom prijetnjom stranke prema kojoj se provodi postupak izvršenja ili drugih lica, a ukoliko nije pokušano izvršenje dokaz da se u postupku provođenja izvršenja osnovano očekuje pružanje fizičkog otpora,
 - h) zapisnik, službenu zabilješku ili drugi akt koji dokumentuje da je podnosilac zahtjeva za pružanje pomoći - asistencije odnosno njegovo službeno lice naišlo na fizički otpor, u čemu se taj otpor ogleda, te da li su u vezi s tim preduzete zakonom propisane mjere i radnje (npr. prijava, izvještaj i dr.),
 - i) sve činjenice koje ukazuju na mogućnost pružanja otpora i opasnost te druge činjenice koje su od značaja za donošenje i provođenje odluke o pružanju pomoći - asistencije,
 - j) podaci o izvršeniku,
 - k) potpis odgovornog lica i pečat ovlaštenog podnosioca zahtjeva.
 - (4) Tokom razmatranja zahtjeva za pružanje pomoći - asistencije od podnosioca će se pisanim aktom, a izuzetno i usmenim putem, zatražiti da ga dopuni ukoliko je nekompletan i ne sadrži dovoljno činjenica za donošenje odluke o pružanju pomoći - asistencije.
 - (5) Ukoliko podnosilac zahtjeva za pružanje pomoći - asistencije ne izvrši blagovremeno dopunu zahtjeva smatrat će se da je odustao od zahtjeva.

Član 22.

(Rok za podnošenje zahtjeva za pružanje pomoći - asistencije)

- (1) Zahtjev za pružanje pomoći - asistencije u složenijim slučajevima podnosi se najkasnije osam dana prije termina postupka izvršenja.
- (2) Izuzetno od stava (1) ovog člana, u jednostavnijim slučajevima ili u složenijim slučajevima kada se jedna pomoć - asistencija ponavlja više puta, zahtjev za pružanje pomoći - asistencije može se podnijeti najkasnije tri dana prije termina postupka izvršenja, odnosno odmah ukoliko se radi o zahtjevu za pružanje pomoći - asistencije na osnovu propisa kojim je taj rok drugačije određen.
- (3) Pod složenijim slučajevima iz stava (2) ovog člana podrazumijevaju se naročito slučajevi pružanja pomoći - asistencija kada se provodi prinudno izvršenje:
 - a) u izvršnom postupku po odredbama Zakona o opštem upravnom postupku i posebnim upravnim postupcima,
 - b) u drugim značajnim slučajevima kada se radi o pravnim licima sa javnim ovlaštenjima.

- (4) Pružanje pomoći - asistencije iz stava (3) ovog člana odnose se naročito na:
 - a) iseljavanje iz stanova i drugih objekata, rušenje bespravno sagrađenih objekata, te izuzimanje iz posjeda ili uvođenje u posjed drugih nekretnina,
 - b) uklanjanje s bespravno zauzetih javnih površina, blokada saobraćajnica i sl.,
 - c) oduzimanje, odnosno predaju u posjed pokretnih stvari.
 - d) zatvaranje i zabranu rada u poslovnim i drugim objektima i sl.
- (5) Pod jednostavnijim slučajevima iz stava (2) ovog člana podrazumijevaju se slučajevi pružanja pomoći - asistencija naročito prilikom vršenja slijedećih poslova:
 - a) preduzimanja mjera kontrole, odnosno nadzora iz nadležnosti organa za poslove finansijske policije, inspeksijskih službi, organa nadležnih za inspeksijski nadzor i prilikom primjene zakonskih mjera u vezi s tim,
 - b) primjena mjera u vezi prinudnog medicinskog tretmana ili smještaju određenih lica u zdravstvenu i drugu ustanovu, ukoliko je podnesen zahtjev za pružanje pomoći - asistencije u smislu člana 5. ove Instrukcije.
 - c) preduzimanja hitnih mjera na otklanjanju kvarova na vodovodnim, kanalizacionim, elektro, PTT, TV i drugim javnim instalacijama, te za funkcionisanje putne mreže i drugih vidova javnog saobraćaja i sl.
- (6) Nadležni rukovodilac će obavijestiti podnosioca zahtjeva o nemogućnosti pružanja pomoći - asistencije ako bi pružanje, s obzirom na broj potrebnih policijskih službenika i policijske tehnike koje bi za tu potrebu trebalo odrediti te zbog nedovoljnog vremena za pripremu, bitno uticalo na provođenje redovnih policijskih poslova. Tom prilikom zatražiće od podnosioca zahtjeva određivanje novog roka za provođenje službene radnje u vrijeme kada će policija biti u mogućnosti pružiti traženu pomoć - asistenciju.

Član 23.

(Osnovanost zahtjeva za pružanje pomoći - asistencije)

- (1) O osnovanosti zahtjeva, načinu i obimu pružanja pomoći - asistencije odlučuje nadležni rukovodilac.
- (2) Asistencija se neće odobriti ako:
 - a) zahtjev nije utemeljen na zakonu,
 - b) je zahtjev podnesen od strane neovlaštenog organa ili osobe,
 - c) ako zahtjev nije podnesen blagovremeno ili nije određen drugi rok iz člana 22. stav (6) ovog Pravilnika,
 - d) zahtjev nije dopunjen u skladu sa odredbom člana 21. stav (4) ovog pravilnika,
 - e) u zahtjevu nisu navedene činjenice koje ukazuju na mogućnost pružanja otpora i opasnosti, osim ako za pojedine slučajeve propisom nije drugačije određeno i
 - f) postoje osnovi sumnje da radnje ili postupci službenih ili drugih odgovornih lica podnosioca zahtjeva, u vezi sa predmetom izvršenja, predstavljaju krivično djelo zloupotrebe službenog položaja ili ovlaštenja ili neko drugo krivično djelo.
- (3) O odbijanju zahtjeva za pružanje pomoći - asistencije nadležni rukovodilac će odmah u pisanom obliku obavijestiti policijskog komesara.
- (4) Ako ocijeni da nisu ispunjeni zakonski uslovi, kao i uslovi za pružanje pomoći - asistencije iz stava (2) ovog člana, nadležna policijska stanica, odnosno policijske uprave i izuzetno Sektor uniformisane policije ukoliko se pomoć - asistencija pruža na području više policijskih stanica/uprava, će o tome odmah u pisanom obliku obavijestiti podnosioca zahtjeva s navođenjem razloga kojima se rukovodilo pri odbijanju zahtjeva za pružanje pomoći - asistencije.
- (5) Postupak povodom zahtjeva za pružanje pomoći - asistencije nije rješavanje u upravnoj stvari, pa se ne sprovodi upravni postupak niti se donosi upravni akt.

Član 24.
(Prethodne provjere)

Ako zahtjev za pružanje pomoći - asistenciju ispunjava sve uslove propisane Zakonom o unutrašnjim poslovima i ovim Pravilnikom izvršit će se potrebne provjere, uvid u odgovarajuće evidencije i druge spise i preduzeti sve potrebne radnje te prikupiti potrebni podaci koji se odnose na sigurnost ljudi i imovine i kako bi se pomoć - asistencija pružila na kvalitetan, efikasan i zakonit način.

Član 25.
(Pozivanje izvršenika i drugih osoba)

- (1) Nakon što je pružanje pomoći - asistencija odobrena, izvršenik odnosno osoba prema kojoj se treba preduzeti službena radnja zbog koje je zatražena pomoć - asistencija policije, će se pozvati na razgovor kojom prilikom mu će se ukazati na posljedice njegovog eventualnog nezakonitog ponašanja i mjere koje će se prema njemu preduzeti zbog takvog ponašanja (privođenje, upotreba sile, pokretanje prekršajnog postupka, podnošenje izvještaja o izvršenom krivičnom djelu i dr.). Istovremeno, izvršenik će biti poučen i upoznat da svoja prava i interese ostvaruje zakonskim putem kod nadležnih organa i institucija.
- (2) Razgovor iz stava (1) ovog člana može se obaviti i na terenu, tokom vršenja terenske provjere.
- (3) Na okolnosti iz st. (1) i (2) ovog člana policijski službenik koji je obavio razgovor sačinjit će službenu zabilješku.

Član 26.
(Postupak s oružjem)

- (1) U slučaju kada izvršenik, odnosno osoba prema kojoj se treba preduzeti službena radnja zbog koje je zatražena pomoć - asistencija ili osoba koja sa njom živi u istom domaćinstvu ima registrovano oružje, policijski službenici će prije preduzimanja službene radnje preduzeti mjere nadzora nad držanjem i čuvanjem oružja.
- (2) Ukoliko se utvrdi da se oružje drži ili nosi na nepropisan način ili osoba svojim ponašanjem upućuje na sumnju da će pružiti otpor izvršenju službene radnje ili izvršnog akta ili da će oružje zloupotrijebiti, isto će se privremeno oduzeti u skladu s odredbama posebnih propisa.

Član 27.
(Organizovani, masovni otpor ili upotreba oružja)

- (1) Kada se ocijeni da se prilikom pružanja pomoći - asistencije može očekivati organizovani masovni fizički otpor ili upotreba oružja, nadležni rukovodilac je dužan, prije donošenja odluke o pružanju pomoći - asistencije, pribaviti pismenu saglasnost policijskog komesara.
- (2) Nadležni rukovodilac sačinjava i na davanje saglasnosti dostavlja policijskom komesaru Elaborat o pružanju pomoći - asistencije koji u sebi studiozno, temeljito i stručno raščlanjuje i obrazlaže sve aspekte pružanja pomoći - asistencije iz stave (1) ovog člana.
- (3) U slučajevima iz stava (1) ovog člana policijski komesar može donijeti odluku o angažovanju policijskih službenika Specijalne policijske jedinice kao i policijskih službenika drugih organizacionih jedinica Uprave policije.

Član 28.
(Plan pružanja pomoći - asistencije)

- (1) Na osnovu svih prethodnih i pripremni donosi se Plan pružanja pomoći - asistencije koji sadrži slijedeće:

- a) razlog podnošenja zahtjeva za pružanje pomoći - asistencije,
 - b) sigurnosnu procjenu koja posebno sadrži:
 - 1) činjenice koje opravdavaju osnovanost pretpostavke da može doći do pružanja otpora i vrstu i obim tog otpora,
 - 2) preventivne i druge mjere radnje preduzete u cilju predupređenja i onemogućavanja pružanja otpora,
 - 3) procjena broja građana koji bi mogli učestvovati u pružanju otpora i na koji način, kao i ukupni broj građana (prolaznika, znatiželjnika i sl.) koji bi se tokom pružanja pomoći - asistencije mogli staviti na stranu izvršenika, odnosno osoba za koje se očekuje da bi mogli pružati otpor,
 - 4) procjena mogućih posljedica,
 - 5) provjera za izvršenika, odnosno osoba za koje se očekuje da bi mogli pružiti otpor, u službenim evidencijama (da li je sklono vršenju krivičnih djela, ometanju ili napadu na policijske službenika i druga ovlaštena lica, narušavanju javnog reda i mira u većem obimu, da li posjeduje oružje i predmete podobne za nanošenje tjelesnih povreda, njegovo dosadašnje ponašanje i dr).
 - c) broj policijskih službenika potrebnih za pružanje pomoći - asistencije s određivanjem rukovodioca,
 - d) način pružanja pomoći - asistencije,
 - e) podjelu terena na sektore i podsektore kod složenijih slučajeva,
 - f) konkretne zadatke policijskih službenika,
 - g) način prevoza, mjesto i vrijeme okupljanja policijskih službenika određenih za pružanje pomoći - asistencije,
 - h) naoružanje i opremu, prevozna sredstva, sredstva veze, tehnička i druga pomoćna sredstva (npr. megafon, policijska ograda, policijska traka s oznakom "STOP POLICIJA" i dr.),
 - i) način regulisanja saobraćaja,
 - j) vrijeme početka i mjesto pružanja pomoći - asistencije,
 - k) način saradnje sa drugim učesnicima u postupku provođenja službene radnje ili izvršnog akta,
 - l) potrebne mjere i radnje nakon pružanja pomoći-asistencije i
 - m) sve druge elemente od značaja za pružanje pomoći - asistencije.
- (2) Plan pružanja pomoći-asistencije sačinjavaju vođe pozornih sektora na čijem području se pruža pomoć-asistencija i pomoćnik komandira policijske stanice nadležan za poslove javnog reda i mira, na isti saglasnost daje komandir policijske stanice, a odobrava ga načelnik policijske uprave, u slučaju da se asistencija pruža na području više policijskih stanica plan sačinjavaju komandiri policijskih stanica na čijem području se pruža pomoć-asistencija, na isti saglasnost daje načelnik policijske uprave a odobrava ga načelnik Sektora uniformisane policije. Izuzetno ukoliko se pomoć-asistencija pruža na području više policijskih uprava plan sačinjavaju načelnici policijskih uprava na čijem području se pruža pomoć - asistencija, na isti saglasnost daje načelnik Sektora uniformisane policije, a odobrava policijski komesar.
- (3) Plan pružanja pomoći-asistencije donosi se u pisanom obliku najkasnije tri dana prije postupka pružanja pomoći-asistencije, a u slučajevima iz člana 22. stav (2) ovog Pravilnika taj rok može biti i kraći.

Član 29.

(Dužnosti podnosioca zahtjeva za pružanje pomoći - asistencije)

- (1) Podnosilac zahtjeva za pružanje pomoći-asistencije dužan je da obezbijedi sve potrebne uslove za postupak izvršenja (pomoćni radnici, prevozna sredstva, medicinsko osoblje, vatrogasna služba, socijalni radnik i dr.).
- (2) Policijski službenici tokom pružanja pomoći-asistencije neće upotrijebiti silu ukoliko podnosilac zahtjeva za pružanje pomoći-asistencije nije obezbijedio prisustvo potrebnih ekipa, a naročito medicinske ekipe, vatrogasne službe, socijalnog radnika i dr., ukoliko postoji potreba za njihovim prisustvom.

Član 30.

(Priprema za pružanje pomoći - asistenciju)

- (1) Nadležni rukovodilac dužan je da odredi policijske službenike koji će pružati pomoć - asistenciju u svakom konkretnom slučaju, kao i policijskog službenika koji će rukovoditi postupkom pružanja pomoći - asistencije na način da je to jasno svim policijskim službenicima koji učestvuju u pružanju pomoći - asistencije.
- (2) Pomoć - asistenciju pružaju najmanje dva policijska službenika, od kojih jedan mora biti određen za rukovodioca.
- (3) Prije pružanja pomoći - asistencije, neophodno je preduzeti slijedeće mjere i radnje:
 - a) upoznati policijske službenike sa ličnošću izvršenika,
 - b) pripremiti policijske službenike na suzdržanost od reakcije na eventualne verbalne provokacije od strane izvršenika i njegovih simpatizera,
 - c) pripremiti potrebnu tehniku, opremu i sredstva za uspješno izvršenje pomoći - asistencije,
 - d) utvrditi način savladavanja eventualnog otpora,
 - e) zajedno sa izvršiteljima izvršiti pripremu radnika koji će vršiti fizičke i druge poslove, na izbjegavanje reakcija na verbalne uvrede i sl. ponašanja,
 - f) skrenuti pažnju drugim učesnicima u postupku da svojim postupcima, koristeći prisustvo policije, ne smiju podsticati agresivnost izvršenika ili drugih osoba,
 - g) sa voditeljem ostvariti punu saradnju i dogovoriti sve detalje za uspješno sprovođenje pružanja pomoći - asistencije i
 - h) preduzeti sve druge aktivnosti koje su neophodne za uspješno provođenje pružanja pomoći - asistencije.

Član 31.

(Pružanje pomoći - asistencije)

- (1) U cilju uspješnog, kvalitetnog i zakonitog pružanja asistencije, a naročito kod složenijih slučajeva iz člana 22 stav (3) i (4) ovog Pravilnika, potrebno je preduzeti slijedeće:
 - a) sačiniti Plan pružanja pomoći - asistencije i u okviru istog kvalitetnu sigurnosnu procjenu,
 - b) konstantno biti u kontaktu i koordinirati aktivnosti sa ovlaštenim podnosiocem zahtjeva za pružanje asistencije, a naročito voditeljem postupka,
 - c) u skladu s odredbama člana 25 ovog Pravilnika, izvršiti pozivanje izvršenika, odnosno osoba prema kojima se treba preduzeti službena radnja zbog koje je zatražena pomoć - asistencija policije na razgovor,
 - d) sve druge neophodne mjere i radnje.
- (2) Pomoć-asistencija iz stava (1) ovog člana pruža se na osnovu zahtjeva ovlaštenog podnosioca, odluke o načinu i obimu pružanja pomoći-asistencije i plana pružanja pomoći-asistencije u okviru kojeg je obavezni i najvažniji dio kvalitetna sigurnosna procjena.

Član 32.

(Dužnosti i obaveze policijskih službenika)

- (1) Policijski službenici dužni su da sve aktivnosti i poslove u vezi pružanja pomoći - asistencije obavljaju krajnje profesionalno, odgovorno i zakonito i nemaju pravo da na bilo koji način vrše opstrukciju i odugovlačenje ili da donose odluku o tome da li pomoć - asistenciju treba pružiti ili odbiti.
- (2) Policijski službenici pružaju pomoć - asistenciju na način kojim se u najvećoj mogućoj mjeri osigurava nesmetano i efikasno izvršavanje službenih radnji ili izvršnog akta drugih državnih organa i pravnih lica sa javnim ovlaštenjima.
- (3) Prilikom pružanja pomoći-asistencije policijski službenici će policijska ovlaštenja primjenjivati radi zaštite sigurnosti osoba, zaštite javnog reda i mira i imovine te sprječavanja i otkrivanja prekršaja i krivičnih djela, odnosno prikupljanja podataka o tim djelima i njihovim izvršiocima.

- (4) Policijski službenici prilikom pružanja pomoći - asistencije dužni su da štite izvršitelja i radnike koji učestvuju u postupku izvršenja od napada izvršenika i drugih lica.
- (5) U slučaju narušavanja javnog reda i mira ili izvršenja krivičnog djela policijski službenici dužni su odmah da prema počiniocima preduzmu zakonom propisane mjere i radnje.
- (6) Policijski službenici, tokom pružanja pomoći - asistencije, neće vršiti poslove niti preduzimati mjere i radnje koje nisu u njihovoj nadležnosti (npr. ulogu voditelja postupka, provaljivanje vrata, iznošenje stvari i sl.).

Član 33.

(Postupak u slučaju pružanja otpora prilikom pružanja pomoći - asistencije)

- (1) Ukoliko u toku pružanja pomoći - asistencije dođe do pružanja otpora od strane izvršenika ili drugih osoba koje se zateknu na licu mjesta, policijski službenik koji rukovodi pružanjem pomoći - asistencijom izdat će mu jasno i glasno zakonito naređenje da prestane sa pružanjem otpora i onemogućavanja službenih lica u vršenju svojih poslova.
- (2) U slučaju da osobe iz stava (1) ovog člana ne postupe po zakonitom naređenju policijskog službenika isti će preduzeti neophodne radnje u skladu sa policijskim ovlastima koje su propisane zakonskim i podzakonskim propisima.

Član 34.

(Upotreba sile)

- (1) Prilikom pružanja pomoći - asistencije policijski službenik može upotrijebiti silu u skladu s odredbama Zakona i Pravilnika o upotrebi sile.
- (2) U skladu s odredbama važećih propisa, poštujući opšta načela policijske upotrebe sile, odluku o izboru, načinu, intenzitetu i vremenu primjene sile, uz stalnu i direktnu procjenu svih okolnosti konkretne situacije, može donijeti rukovodilac pružanja pomoći - asistencije, a izuzetno u hitnim slučajevima i policijski službenik koji primjenjuje silu.
- (3) Voditelj postupka može zatražiti od policijskog službenika koji rukovodi pružanjem pomoći - asistencije preduzimanje potrebnih radnji, uključujući i upotrebu sile, radi udaljenja osobe koja ometa provođenje službene radnje ili izvršnog akta, nakon čega policijski službenik koji rukovodi pružanjem pomoći - asistencije cijeni postojanje uvjeta za upotrebu sile iz st. (1) i (2) ovog člana.
- (4) Policijski službenik koji rukovodi pružanjem pomoći - asistencije će upozoriti voditelja postupka ukoliko da nisu ispunjeni uslovi za upotrebu sile u smislu odredbi iz st. (1) i (2) ovog člana.
- (5) Policijski službenici će upotrijebiti silu samo ako se udaljenje takve osobe ne može izvršiti primjenom policijskih ovlaštenja kojima se u najmanjoj mogućoj mjeri zadire u slobode i prava građana.

Član 35.

(Privremeno ograničenje slobode kretanja i audio i videosnimanje tokom pružanja pomoći - asistencije)

- (1) U slučaju pružanja složenijih pomoći - asistencija iz člana 22. st. (3) i (4) ovog Pravilnika, u skladu s odredbama Zakona, kada je to prijeko potrebno kako bi se spriječilo učinjenje krivičnog djela, prekršaja ili kakvog drugog zabranjenog ponašanja ili kako bi se spriječilo ugrožavanje javnog reda i mira, pored ostalih mjera i radnji, policijski službenik može:
 - a) privremeno ograničiti kretanje osoba na određenom prostoru ili u određenom objektu i
 - b) vršiti audio i videosnimanje osobe ili grupe osoba, okruženja i svake druge okolnosti ili predmeta.

- (2) Privremeno ograničenje slobode kretanja provodi se kriminalističko - taktičkim radnjama, blokadom i ograničenjem pristupa, kretanja ili zadržavanja u prostoru ili objektu iz sigurnosnih razloga.
- (3) Ukoliko se za privremeno ograničenje kretanja osoba na određenom prostoru ili u određenom objektu postavi policijska traka s oznakom "STOP POLICIJA" ona ima značenje policijskog naređenja kojim se zabranjuje ulazak u prostor ili u objekat označen tom trakom.
- (4) U cilju smanjenja broja prekršaja, upotrebe sile, privođenja i lišavanja slobode, odnosno ukupnog broja preduzimanja preventivno - represivnih policijskih ovlaštenja, kao i smanjenja ograničenja prava na javno okupljanje, u dogovoru sa ovlaštenim podnosiocem zahtjeva, pružanje pomoći - asistencija može se odrediti u vrijeme kada je najmanji broj učesnika javnog okupljanja (npr. u ranojutarnjim satima).

Član 36.

(Prekid i odgađanje pružanja pomoći - asistencije)

- (1) Pružanje pomoći - asistencije će se prekinuti ili odgoditi ukoliko to zahtijeva voditelj postupka ili ako je to propisano ovim Pravilnikom.
- (2) U izuzetnim slučajevima, ukoliko tokom pružanja pomoći - asistencije to razlozi bezbjednosti nalažu, policijski službenik koji rukovodi pružanjem pomoći - asistencijom će istu prekinuti ako:
 - a) se utvrdi postojanje razloga za odbijanjem pružanja pomoći - asistencije iz člana 23. stav (2) ovog Pravilnika,
 - b) u toku pružanja pomoći - asistencije voditelj postupka nije u mogućnosti osigurati neophodne preduvjete za daljnji postupak izvršenja (npr. nemogućnost preuzimanja brige o malodobnim i nemoćnim osobama, potreba prisustva i angažmana ljekarske ekipe i dr.),
 - c) u toku postupka izvršenja dođe do saznanja da je voditelj postupka osnovano sumnjiv da je počinio prekršaj ili krivično djelo,
 - d) po procjeni policijskog službenika koji rukovodi pružanjem pomoći - asistencije, a prema konkretnoj situaciji na terenu i raspoloživim snagama i tehničkim sredstvima, nije moguće održati povoljno stanje javnog reda i mira i sigurnosti, te postoji osnovana bojazan eskalacije nasilja i opasnosti po zdravlje i živote ljudi.
- (3) Policijski službenik koji rukovodi pružanjem pomoći - asistencijom o prekidu i razlozima koji su doveli do prekida pružanja pomoći - asistencije obavijestit će odmah nadležnog rukovodioca radi donošenja odluke o daljnjem pružanju pomoći - asistencije kao i voditelja postupka provođenja službene radnje ili izvršnog akta, i o tome će sačiniti službenu zabilješku.
- (4) Nadležni rukovodilac izvijestit će ovlaštenog podnosioca zahtjeva za pružanje pomoći asistencije o nemogućnosti daljnjeg pružanja pomoći - asistencije i tom prilikom zatražit će se od podnosioca zahtjeva određivanje novog roka za provođenje službene radnje ili izvršnog akta, u vrijeme kada će nadležna policijska uprava biti u mogućnosti pružiti potrebnu pomoć - asistencije, ukoliko se radi o slučaju iz stava (2) tačka d) ovog člana.

Član 37.

(Pružanje pomoći - intervencija)

- (1) Intervencija je oblik pružanja pomoći, različit od pružanja pomoći - asistencije, prilikom koje policija u skladu s mogućnostima preduzima hitne mjere nužne za otklanjanje opasnosti za ljude i imovinu, ako je očigledno da te mjere ne može ili nije nadležno preduzeti neko drugo tijelo.
- (2) Ako je intervencija zatražena prilikom provođenja službene radnje ili izvršnog akta nadležnog tijela, policijski službenici nisu u obavezi osigurati izvršenje te radnje ili izvršnog akta nego zaštititi život i sigurnost osobe, imovine i javnog reda i mira.
- (3) Ukoliko je zahtjev za pružanje pomoći podnesen od strane onih državnih organa i službi koje imaju ovlast upotrebe sile (npr. sudska policija, pripadnici straže kazneno-popravnih

- ustanova, vojna policija, carina, agencije za zaštitu ljudi i imovine i unutrašnje službe zaštite i dr.), nadležna policijska stanica može pružiti pomoć u obliku intervencije.
- (4) Ukoliko je zahtjev za pružanje pomoći podnesen od strane drugih policijskih agencija radi realizacije određenih poslova i zadataka iz njihove nadležnosti, nadležna policijska stanica i druge organizacione jedinice Uprave policije mogu pružiti traženu pomoć u obliku intervencije.
 - (5) U slučajevima iz stavova (3) i (4) ovog člana, nadležna policijska stanica i druga organizaciona jedinica Uprave policije može pružiti pomoć u obliku intervencije, uz prethodno blago-vremeno podnesen zahtjev drugog organa, službe ili policijske agencije i upoznavanja i davanja saglasnosti rukovodstva Uprave policije i upoznavanja Operativnog dežurstva koje preuzima ulogu koordinacije.
 - (6) Ukoliko zahtjev za pružanje pomoći direktno zatraži preduzeće ili druga pravna osoba s javnim ovlaštenjem u komunalnom sektoru (npr. zbog toga što korisnik komunalne usluge fizički onemogućava službenicima tih pravnih osoba ulazak u svoj dom ili ograđeno dvorište, a radi pristupa mjernim uređajima, kod korištenja usluga javnog gradskog prevoza i sl.) nadležna policijska stanica će pružiti pomoć - intervenciju koja ima za cilj uspostavljanje javnog reda i mira, pružanje zaštite života i tijela i imovine ugroženih osoba, ali bez obaveze osiguranja izvršenja radnje (npr. isključenje potrošača).

Član 38.

(Pružanje pomoći - intervencija u vezi prinudnog medicinskog tretmana)

- (1) Nadležna policijska uprava će pružiti pomoć - intervenciju ukoliko se radi o prinudnom medicinskom tretmanu osoba s duševnim smetanjama u slijedećim slučajevima:
 - a) na osnovu odredbi člana 50. stav (1) Zakona o zaštiti osoba s duševnim smetanjama ("Službene novine Federacije BiH", br. 37/01, 40/02 i 52/11), na poziv doktora medicine, nadležna policijska uprava će pružiti pomoć - intervenciju zdravstvenim radnicima pri savladavanju fizičkog otpora osobe s težim duševnim smetnjama, koja uslijed svoje duševne smetnje ozbiljno i direktno ugrožava vlastiti život, odnosno život ili zdravlje ili sigurnost drugih osoba, a koju treba smjestiti u psihijatrijsku ustanovu bez njenog pristanka, ali samo dok ta osoba pruža fizički otpor te dok se ne osigura njeno zbrinjavanje i oklanjanje neposredne opasnosti od te osobe,
 - b) na osnovu člana 50. stav (2) Zakona iz tačke a) ovog člana na poziv direktora zdravstvene ustanove ili zdravstvenog radnika kojeg je on za to ovlastio, nadležna policijska stanica će hitno pružiti odgovarajuću pomoć - intervenciju kada postoji neposredna opasnost da će osoba s duševnim smetnjama svojim ponašanjem u zdravstvenoj ustanovi napasti na život ili tijelo neke osobe ili otuđiti, uništiti ili teže oštetiti imovinu te ustanove,
 - c) Osobu s mentalnim poremećajima za koju se osnovano sumnja da može neposredno ugroziti vlastiti život ili zdravlje odnosno život ili zdravlje drugih, u posebnim hitnim slučajevima, policijski službenici mogu dovesti u zdravstvenu ustanovu nadležnu prema prebivalištu ili boravištu odnosno prema mjestu na kojem je osoba trenutno zatečena, bez prethodnog liječničkog pregleda i ta će se službena radnja smatrati pružanjem pomoći - intervencijom.

Član 39.

(Pružanje pomoći - intervencija prilikom vršenja inspeksijskog nadzora)

- (1) Nadležna policijska stanica će pružiti pomoć - intervenciju prilikom vršenja inspeksijskog nadzora u slijedećim slučajevima:
 - a) na osnovu odredbi člana 109. Zakona o inspekcijama Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 73/14), inspektor može zatražiti pomoć nadležne policijske stanice ako se u vršenju inspeksijskog nadzora onemoguću inspektoru vršenje nadzora pružanjem fizičkog otpora ili ako se takav otpor osnovano očekuje.

- b) nadležna policijska stanica obavezna je pružiti potrebnu zaštitu i omogućiti da se obavi inspeksijski nadzor i na usmeni zahtjev inspektora, glavnog inspektora i rukovodioca inspeksijskog organa iako o tome nije bila prethodno obaviještena.
 - c) u skladu s mogućnostima, na zahtjev ovlaštene osobe organa državne uprave koja je ometena u provođenju službene radnje ili inspeksijskog nadzora iz svoje nadležnosti, čije bi odgađanje onemogućilo provođenje hitne radnje dokazivanja i pribavljanja dokaza potrebnih za provođenje krivičnog ili prekršajnog postupka.
- (2) U slučajevima iz st. (1) ovog člana, ukoliko se od strane ovlaštenog podnosioca zahtjeva blagovremeno podnese zahtjev za pružanje pomoći u smislu odredbi člana 21. ovog Pravilnika, prema njemu će se postupati kao sa zahtjevom za pružanje pomoći - asistencije.

Član 40.

(Pružanje pomoći - intervencija u vanrednim situacijama)

Uprava policije, u skladu s odredbama člana 19. Zakona o unutrašnjim poslovima Zeničko - dobojskog kantona, pruža pomoć organima uprave, jedinicama lokalne samouprave, pravnim i fizičkim licima i u slučajevima opće opasnosti uzrokovane prirodnim nepogodama, epidemijama i drugim vanrednim okolnostima.

Član 41.

(Usmeni zahtjev za pružanje pomoći - intervencije)

U slučajevima iz članova 37., 38., 39. i 40. ovog Pravilnika zahtjev se može podnijeti usmeno s obavezom naknadne dostave u pisanom obliku. O zaprimljenom usmenom zahtjevu za pružanje pomoći - intervencije rukovodilac smjene sačinjava službenu zabilješku.

Član 42.

(Izvjestaji o pružanju pomoći)

- (1) Policijski službenik koji rukovodi pružanjem pomoći - asistencije odmah nakon završetka iste sačinjava pisani Izvještaj o pružanju pomoći - asistencije koji bez odlaganja dostavlja nadležnom rukovodiocu.
- (2) Izvještaj o pružanju pomoći - asistencije iz stava (1) ovog člana sadrži podatke o:
 - a) vremenu i mjestu pružanja pomoći - asistencije,
 - b) policijskim službenicima koji su učestvovali u pružanju pomoći - asistencije,
 - c) drugim učesnicima u postupku provođenja službene radnje ili izvršnog akta,
 - d) korištenim i upotrijebljenim materijalno-tehničkim sredstvima,
 - e) obimu i načinu pružanja pomoći - asistencije,
 - f) preduzetim mjerama i radnjama policijskih službenika, a naročito o upotrebi sile ukoliko je do nje došlo,
 - g) ponašanju i eventualnim nezakonitim radnjama izvršenika i osoba koje su ometale postupak provođenja službene radnje ili izvršnog akta,
 - h) komunikaciji, koordinaciji, saradnji i ponašanju voditelja postupka i drugih učesnika postupka provođenja službene radnje ili izvršnog akta,
 - i) razlozima prekida ili odgađanja pružanja asistencije ukoliko je došlo do prekida ili odgađanja
 - j) sve druge podatke od značaja za ocjenu zakonitosti postupanja policijskih službenika i eventualni nastavak pružanja pomoći - asistencije.
- (3) Izvještaj o pružanju pomoći - asistencije u slučajevima iz člana 27. ovog Pravilnika dostavlja se policijskom komesaru.
- (4) Policijski službenici dužni su podnijeti izvještaj o pružanju pomoći - intervenciji u slučajevima iz članova 37., 38, 39. i 40. ovog Pravilnika.

- (5) U slučajevima pružanja pomoći (asistencija i intervencija) kod kojih je došlo do upotrebe sile ili vatrenog oružja, ograničenja slobode kretanja na određenom prostoru, narušavanja javnog reda i mira u većem obimu, vršenja krivičnih djela i u sličnim situacijama, nadležna policijska uprava sačinjava i upućuje depešu nadležnim organizacionim jedinicama Uprave policije i Ministarstva.

Član 43.

(Vođenje i čuvanje Evidencije o pružanju pomoći - asistencija)

- (1) Svi zaprimljeni zahtjevi za pružanje pomoći - asistencija evidentiraju se u u Evidenciju o pružanju pomoći - asistencija koja sadrži: redni broj, broj protokola, ime i prezime ili naziv podnosioca zahtjeva, broj i datum zahtjeva, ime i prezime ili naziv izvršenika, datum i vrijeme prijema zahtjeva, policijski službenici koji su učestvovali u pružanju pomoći - asistencije, datum i vrijeme pružanja pomoći - asistencije, ishod pružanja pomoći - asistencije, prisutni predstavnici drugih organa i institucija, da li je bilo narušavanja javnog reda i mira, da li je izvršeno krivično djelo, poduzete mjere i primjedba.
- (2) Evidencija o pružanju pomoći - asistencija vodi se u policijskim stanicama.
- (3) Evidencija iz stava (1) ovog člana vodi se u materijalnom obliku, u formatu A3, jednostranično, položeno.
- (4) Na kraju kalendarske godine, Evidencija o pružanju pomoći -asistencija se zaključuje i nadležni rukovodilac je ovjerava potpisom i pečatom.
- (5) Evidencija o pružanju pomoći - asistencija se čuvaju pet (5) godina u nadležnom organu.

DIO ČETVRTI - NAČINI POSTUPANJA PRILIKOM OBAVLJANJA POLICIJSKIH POSLOVA I PRIMJENE POLICIJSKIH OVLASTI

POGLAVLJE I. - POLICIJSKE OVLASTI

Član 44.

(Policijske ovlasti)

Pored dužnosti i ovlasti propisanih u krivičnompravnom i prekršajnom zakonodavstvu te drugim zakonima, policijskim službenicima, radi sprječavanja krivičnih djela, prekršaja i održavanja javnog rada i mira, Zakonom su propisane sljedeće policijske ovlasti:

- a) provjera i utvrđivanje identiteta osoba i stvari;
- b) pozivanje i obavljanje razgovora;
- c) privođenje;
- d) potraga za osobama i stvarima;
- e) privremeno ograničavanje slobode kretanja;
- f) izdavanje upozorenja i naredbi;
- g) privremeno oduzimanje predmeta;
- h) privremeno korištenje tuđih vozila i komunikacijskih sredstava;
- i) pregled osoba, stvari i prijevoznih sredstava;
- j) audio i video snimanje na javnim mjestima;
- k) upotreba sile;
- l) obrada osobnih podataka i vođenje evidencija;
- m) zaprimanje prijava.

Odjeljak A. Provjera i utvrđivanje identiteta osoba i stvari

Član 45.

(Način provjere identiteta)

- (1) Provjera identiteta (legitimisanje) je službena radnja koju preuzima policijski službenik radi utvrđivanja istovjetnosti osobe.
- (2) Prilikom provjere identiteta policijski službenik mora biti spreman spriječiti mogući napad ili bijeg osobe čiji se identitet provjerava.
- (3) Policijski službenik provjeru identiteta osobe provodi usmenim obraćanjem i traženjem na uvid njegove lične karte, vozačke dozvole, putne ili druge javne isprave sa fotografijom i njenim potpisom, a koja je izdata od nadležnog organa, kao i uvidom civilni registar Agencije za identifikaciona dokumenta, evidenciju i razmjenu podataka.
- (4) Provjera identiteta neće se vršiti prema poznatim licima, osim u slučajevima kada je potrebno utvrditi određene lične podatke radi pokretanja nekog postupka u skladu sa zakonom.
- (5) Izuzetno od stava (3) ovog člana, provjera identiteta može se izvršiti i na osnovu izjave druge osobe čiji je identitet provjeren.
- (6) Kada je neophodno, provjera identiteta osobe može uključivati i provjeru prebivališta ili boravišta te osobe.
- (7) Provjera identiteta osobe koja nije dužna posjedovati javnu ispravu može se provesti i uvidom u drugu ispravu s fotografijom.
- (8) Provjera identiteta za dijete ili maloljetnika koji ne posjeduje nikakvu javnu ispravu s fotografijom provest će se na temelju vjerodostojnog iskaza njegovog roditelja ili staratelja, odnosno odgovorne osobe kojoj je dijete ili maloljetnik povjereno na brigu i staranje. U tu svrhu, roditelj, staratelj ili odgovorna osoba mogu se pozvati da pristupe u službene prostorije Uprave policije.
- (9) Policijski službenik ima pravo provjeriti identitet vojnog lica koje nosi civilno odjelo. Ako je vojno lice u uniformi, provjera identiteta će se raditi samo u slučajevima kada to ne mogu blagovremeno izvršiti ovlaštena vojna lica.
- (10) U cilju provjere identiteta za stranca, kao i dijete ili maloljetnika stranog državljanina, moguće je koristiti obavještenja dobivena posredstvom diplomatskog predstavništva zemlje porijekla odnosno podatke dobivene putem međunarodne policijske saradnje.

Član 46.

(Provjera identiteta na zahtjev drugih)

- (1) Policijski službenik će provjeriti identitet osobe na zahtjev ovlaštenih službenih organa, pravnih ili fizičkih osoba ukoliko je povrijeđeno neko njihovo pravo ili ukoliko dokažu pravni interes.
- (2) U slučaju sumnje da bi provjereni lični podaci mogli biti zloupotrijebljeni, policijski službenik ih neće ustupiti osobi koja je zatražila provjeru, te će je uputiti da ih može zatražiti pisanim putem od nadležne organizacione jedinice Uprave policije.

Član 47.

(Izveštavanje i evidencije)

- (1) O provjeri identiteta policijski službenik je dužan popuniti izvještaj o provjeri identiteta.
- (2) Izvještaj o provjeri identiteta nalazi se na Obrascu broj 1. koji je sastavni dio ovog pravilnika.
- (3) O provjeri identiteta vodi se posebna elektronska zbirka ličnih podataka.
- (4) U obrazac iz stava (2) ovog člana potrebno je upisati ID broj, koji se dobije po unosu izvještaja u elektronsku zbirku ličnih podataka.

Član 48.
(Ovlast utvrđivanja identiteta osoba)

- (1) Utvrđivanjem identiteta osobe provjeravaju se i utvrđuju pravna, stvarna i tjelesna svojstva po kojima se ta osoba razlikuje od drugih osoba.
- (2) Utvrđivanje identiteta osobe provodi se:
 - a) prema osobi kojoj se identitet ne može provjeriti,
 - b) prema osobi koja ne posjeduje javnu ispravu na osnovu koje se može provjeriti identitet,
 - c) kada postoji sumnja u vjerodostojnost isprave ili iskaza osobe kojoj je identitet utvrđen i
 - d) na zahtjev suda, tužilaštva ili drugog nadležnog tijela.
- (3) Identitet se utvrđuje i za mrtvo tijelo nepoznate osobe.

Član 49.
(Način utvrđivanja identiteta osoba)

- (1) Utvrđivanje identiteta osobe provodi se korištenjem metoda i sredstava kriminalističke tehnike i taktike, te primjenom medicinskih i drugih odgovarajućih postupaka, i to:
 - a) provjerom podataka o građanskom statusu osobe (javne isprave, matične knjige rođenih, vjenčanih, umrlih i druge službene evidencije),
 - b) uzimanjem otisaka papilarnih linija i usporedbom s nespornim otiscima,
 - c) fotografisanjem i usporedbom fotografije s postojećom,
 - d) iskazom osoba koje mogu prepoznati osobu čiji se identitet utvrđuje u prirodi putem fotografije, filmskog zapisa, prepoznavanjem odjeće, obuće i drugih predmeta koji mogu poslužiti za utvrđivanje identiteta,
 - e) pomoću ličnog opisa,
 - f) pomoću utvrđivanja strukture DNK profila i
 - g) drugim raspoloživim metodama (superpozicija, grafološko vještačenje, analiza glasa, zubna formula i dr.).
- (2) Metode i postupci utvrđeni stavom (1), tačke b), f) i g) ovog člana ne mogu se primjenjivati prilikom utvrđivanja identiteta osobe za koju ne postoje osnove sumnje da je počinila krivično djelo ili prekršaj, bez njezinog pisanog pristanka ili pisanog pristanka njenog zakonskog zastupnika.
- (3) Prilikom uzimanja otisaka papilarnih linija, uzoraka DNK ili uzoraka potrebnih za utvrđivanja identiteta drugim raspoloživim metodama od osoba iz stava (2) ovog člana, policijski službenik će sačiniti zapisnik o pristanku osobe.
- (4) Odredbe stava (2) ovog člana ne odnose se na utvrđivanje identiteta mrtvog tijela nepoznate osobe.
- (5) Za maloljetne osobe i djecu postupak za utvrđivanje identiteta mora se sprovesti sa posebnom pažnjom, pri čemu će se uzeti u obzir dob osobe.
- (6) Radi utvrđivanja identiteta osobe Uprava policije je ovlaštena da javno objavi fotorobot, crtež, snimak ili opis te osobe.
- (7) Ako ne postoji mogućnost utvrđivanja identiteta na drugi način, Uprava policije je ovlaštena da objavi fotografiju osobe čiji je identitet potrebno utvrditi ili leša nepoznate osobe, kao i raspisati potragu.
- (8) Policijski službenik je dužan da postupak utvrđivanja identiteta sprovodi obazrivo, vodeći računa da ne naškodi dostojanstvu i ugledu osobe čiji identitet se utvrđuje.
- (9) Policijski službenik će o utvrđivanju identiteta osobe sačiniti zapisnik. U zapisniku se mora naznačiti sredstvo ili metoda kojom je utvrđen identitet osobe, činjenice koje su utvrđene te podaci o osobi koja je utvrdila identitet.
- (10) O podacima o utvrđivanju identiteta vodi se posebna evidencija.
- (11) Postupak utvrđivanja identiteta sprovodi nadležna organizaciona jedinica u Upravi policije.
- (12) Dokumentacija o sprovedenom postupku utvrđivanja identiteta čuva se kod organizacione jedinice u Upravi policije koja je sprovela postupak.

Član 50.
(Način utvrđivanja identiteta predmeta)

- (1) Provjera i utvrđivanje identiteta predmeta obavlja se kada postoji osnovana sumnja da predmet potiče iz krivičnog djela ili prekršaja, bilo da je pribavljen, nastao ili je njime počinjeno krivično djelo ili prekršaj.
- (2) Identifikacijom se utvrđuju obilježja i svojstva po kojima se određeni predmet razlikuje od drugih istovrsnih predmeta (npr. oblik, veličina, boja, težina, kvaliteta, oznake, oštećenja i dr.), te utvrđuje odnos između osobe ili događaja i tog predmeta.
- (3) Policijski službenik će od osobe koja učestvuje u postupku utvrđivanja identiteta predmeta zatražiti da opiše predmet, te navede obilježja i svojstva po kojima se taj predmet razlikuje od drugih predmeta.
- (4) Policijski službenik će, ukoliko je to moguće, osobi iz stava (1) ovog člana predmet čiji se identitet utvrđuje predočiti zajedno s drugim istovrsnim predmetima.
- (5) Policijski službenik će o identifikaciji predmeta sačiniti zapisnik. U zapisniku se mora naznačiti sredstvo ili metoda kojom je utvrđen identitet predmeta, te podaci o osobi koja je utvrdila identitet.
- (6) Uprava policije ovlaštena je da javno objavi sliku, crtež, snimak ili opis predmeta ukoliko je to od značaja za uspješno provođenje postupka identifikacije tog predmeta, kao i raspisati potragu.

Odjeljak B. Pozivanje i obavljanje razgovora

Član 51.
(Pozivanje i obavljanje razgovora)

- (1) Pozivanje osobe obavlja se po pravilu dostavljanjem pisanog poziva, a u izuzetnim slučajevima usmeno ili putem odgovarajućeg telekomunikacijskog sredstva.
- (2) Kada se osoba poziva usmeno ili putem telekomunikacijskog sredstva saopštiti će joj se razlog pozivanja, a policijski službenik će sačiniti službenu zabilješku i vrijeme poziva evidentirati u evidenciji pozvanih lica.
- (3) Ukoliko se osoba koja se treba pozvati iz stava (2) ovog člana izjasni da neće doći, policijski službenik će istoj uputiti pisani poziv.

Član 52.
(Sadržaj pisanog poziva)

Pisani poziv mora da sadrži:

- a) naziv organizacione jedinice sa adresom;
- b) broj i datum;
- c) ime, prezime i ime roditelja, datum rođenja, adresu osobe koja se poziva;
- d) datum, vrijeme i mjesto na koje se osoba poziva;
- e) razlog pozivanja;
- f) upozorenje da će osoba koja se poziva biti prisilno dovedena ukoliko se na odgovarajući način ne odazove pozivu;
- g) otisak službenog pečata i potpis;
- h) dostavnicu.

Član 53.
(Dostavljanje poziva)

- (1) Pisani poziv dostavlja se putem pošte ili druge pravne osobe nadležne za dostavu pisanih pošiljki ili ga uručuje policijski službenik.
- (2) Policijski službenik iz stava (1) ovog člana pisani poziv uručuje na adresi stanovanja osobe, radnom mjestu ili drugom mjestu gdje zatekne pozivanu osobu.

- (3) Policijski službenik će uručivanje poziva na adresi stanovanja obaviti na ulaznim vratima doma i upozoriti pozivanu osobu na posljedice odbijanja ili neodazivanja pozivu.
- (4) Izuzetno od stava (3) ovog člana, policijski službenik će uručenje poziva obaviti u domu ukoliko je u isti pozvan da uđe.
- (5) Ukoliko pozivana osoba odbije primiti poziv uručen od strane policijskog službenika ili se poziv dostavljen putem pošte ili druge pravne osobe vrati sa naznakom da je pozvana osoba odbila primiti poziv, pozivana osoba će se prinudno dovesti.

Član 54.
(Uručenje poziva)

- (1) Policijski službenik će prije uručivanja poziva provjeriti identitet osobe kojoj poziv uručuje, te od nje zatražiti potpisivanje dostavnice o prijemu poziva.
- (2) Policijski službenik će na traženje osobe koja se pozivu odazvala izdati pisanu potvrdu.

Član 55.
(Prikupljanje obavještenja od posebnih kategorija osoba)

- (1) Ako se prikupljanje obavještenja od djeteta poduzima u službenim prostorijama policije, policijski službenik će, kad god je to moguće, obavijest od djeteta prikupljati u za tu svrhu posebno opremljenim prostorijama za obavljanje razgovora s djecom, u skladu sa odredbama posebnog propisa.
- (2) Kod unaprijed planiranih prikupljanja obavijesti od osoba s invaliditetom, kada to okolnosti dozvoljavaju, policijski službenici će prethodno izvršiti konsultacije te dogovoriti pravovremeni angažman i pomoć osobe koja je obučena za rad sa osobom sa invaliditetom, odnosno pravovremeno osigurati dostupnost tehničkih i drugih sredstava potrebnih za uspostavu komunikacije i olakšanje patnji osobama s tjelesnim, senzoričkim, intelektualnim ili mentalnim oštećenjima, odnosno osobama sa više prisutnih invalidnih stanja.

Odjeljak C. Privođenje

Član 56.
(Način izvršenja privođenja)

- (1) Privođenje izvršavaju najmanje dva policijska službenika.
- (2) Policijski službenik će prije privođenja u službenim evidencijama koje se vode u Upravi policije provjeriti postoje li podaci koji bi mogli ukazivati na eventualni bijeg, pružanje otpora ili napad na policijskog službenika od strane osobe koju treba dovesti-privesti.
- (3) Ukoliko se provjerom dođe do saznanja o činjenicama koje upućuju na mogućnost bijega, napada ili otpora osobe koja se treba privesti ili drugih njoj bliskih osoba, policijski službenik sačinjit će Plan privođenja kojeg odobrava neposredno nadređeni policijski službenik.
- (4) Policijski službenik će provjeriti identitet osobe koju treba privesti, te će je upoznati s razlozima poduzimanja ovih mjera i pozvati je da pođe s njim, a ukoliko se radi o privođenju na osnovu pisanog naloga nadležnog organa, uručiti će osobi koju treba privesti pisani nalog za privođenje.
- (5) Policijski službenik će prisilno privesti osobu koja pruži otpor privođenju.
- (6) Policijski službenik vezat će, u pravilu službenim lisicama, osobu za koju je izrađen Plan privođenja, kao i osobu koja pruži otpor dovođenju ili privođenju ili koja prijete ili napadne policijskog službenika.
- (7) Policijski službenik nije dužan prethodno uručiti pisani nalog za privođenje, niti upoznati s razlozima poduzimanja ovih mjera, osobu za koju je to Planom dovođenja predviđeno ili ukoliko postoje neke druge okolnosti predviđene stavovima (2) i (3) ovog člana.

- (8) Prilikom privođenja iz stava (1) ovog člana osobi koja se privodi, izdaje se Potvrda o privođenju u službene prostorije policijskog organa koja se nalazi na Obrascu broj 2, koji je sastavni dio ovog pravilnika, a nakon otpusta privedenoj osobi se izdaje Potvrda o otpustu osobe koja je privedena u službene prostorije policijskog organa, koja se nalazi na Obrascu broj 3, koji je sastavni dio ovog Pravilnika.

Član 57.

(Pregled osobe koja se privodi)

- (1) Policijski službenik pregledat će osobu koju privodi radi pronalaženja predmeta pogodnih za napad, otpor ili samoozljeđivanje, a ukoliko navedene predmete pronade izvršit će njihovo privremeno oduzimanje uz izdavanje potvrde o privremenom oduzimanju predmeta, koja se nalazio na Obrascu broj 4, koji je sastavni dio ovog pravilnika.
- (2) Oduzete predmete iz stava (1) ovog člana policijski službenik će uz potvrdu predati nadležnoj organizacionoj jedinici Uprave policije ili nadležnom organu kojem se osoba privodi.
- (3) Policijski službenik neće postupiti na način propisan stavom (2) ovog člana ako je kod osobe pronašao oružje, već će oduzeto oružje pohraniti u nadležnoj organizacionoj jedinici Uprave policije i postupiti u skladu sa odredbama zakona kojim je regulisan krivični postupak, zakona koji propisuje oblast nabavljanja, držanja i nošenja oružja i municije ili drugog propisa.
- (4) Prilikom otpusta privedenoj osobi se izdaje Potvrda o vraćanju privremeno oduzetih predmeta, koja se nalazi na Obrascu broj 5, koji je sastavni dio ovog Pravilnika

Član 58.

(Prevoz osobe koja se privodi)

- (1) Privođenje se, u pravilu, obavlja službenim vozilom koje ima odvojeni prostor za smještaj osobe prema kojoj se postupa.
- (2) Ukoliko se privođenje obavlja vozilom koje nema odvojeni prostor iz stava (1) ovog člana, osoba koja se privodi se smješta na sjedište iza suvozača, veže sigurnosnim pojasom, vrata se zabravljaju na način da se ne mogu otvoriti iznutra, a policijski službenik sjeda iza vozača kako bi bio u mogućnosti pravovremeno spriječiti napad, otpor ili samoozljeđivanje osobe.
- (3) Privođenje se izuzetno može obaviti sredstvima javnog prijevoza tako da se osoba koja se privodi, ukoliko to mogućnosti dozvoljavaju, smjesti izdvojeno od ostalih putnika.

Član 59.

(Privođenje djeteta ili maloljetnika)

- (1) Privođenje djeteta ili maloljetnika obavljaju policijski službenici u civilnoj odjeći u službenom vozilu bez policijskih obilježja.
- (2) Izuzetno od stava (1) ovog člana, privođenje mogu obaviti policijski službenici u uniformi službenim vozilom sa policijskim obilježjima.

Član 60.

(Privođenje osobe sa imunitetom)

- (1) Ako se osoba koju treba privesti pozove na imunitet, policijski službenik provjerit će vjerodostojnost isprave kojom se dokazuje postojanje imuniteta, zastati s postupanjem i o tome odmah obavijestiti neposrednog rukovodioca.
- (2) U slučaju iz stava (1) ovog člana postupa se u skladu sa odredbama važećih relevantnih propisa ili međunarodnog ugovora.

Član 61.
(Posebne okolnosti)

- (1) Policijski službenik neće privoditi osobu čije je kretanje znatno otežano zbog bolesti, iznemoglosti ili trudnoće, niti osobu čije bi se zdrastveno stanje privođenjem pogoršalo, ali je dužan da o tome odmah obavijesti neposrednog rukovodioca, a nadležna organizaciona jedinica čiji policijski službenik vrši privođenje je o tome dužna odmah obavijestiti organ, odnosno osobu koja je izdala nalog, odnosno naredbu za privođenje.
- (2) Privođenje osobe koja vrši poslove čijim bi se prekidanjem ili napuštanjem mogla ugroziti sigurnost ljudi ili prouzrokovati znatna materijalna šteta može se odložiti za vrijeme koje potrebno da se odredi zamjena i predaja dužnosti drugoj osobi. O razlozima odlaganja mora se odmah obavijestiti nadležni rukovodilac.

Član 62.
(Lišenje slobode po drugim zakonskim osnovama)

Pored privođenja koje se vrši na osnovu odredbi Zakona i ovog pravilnika, policijski službenici mogu izvršiti lišenje slobode osobe na osnovu:

- a) odredbi zakona kojim je regulisan prekršajni postupak najduže do 12 sati i
- b) odredbi zakona kojim je regulisan krivični postupak najduže 24 sata, a izuzetno kada se radi o krivičnim djelima terorizma, najduže 72 sata.

Odjeljak D. Potraga za osobama i stvarima

Član 63.
(Način potrage za osobama i stvarima i oglašavanja)

- (1) Potraga za osobama i stvarima je sistem operativno - taktičkih i tehničkih mjera i radnji koje preduzima Uprava policije radi pronalaženja i hvatanja učinilaca krivičnih djela, pronalaženja predmeta koji stoje u vezi sa određenim krivičnim djelom, pronalaženja određenih osoba, utvrđivanja identiteta nepoznatih osoba i leševa i pribavljanje podataka o osobama ili stvarima (u daljnjem tekstu: potražna djelatnost).
- (2) U vršenju potražne djelatnosti organizuju se zasjede, ograničenje kretanja osoba na određenom prostoru ili u objektu, kontrole, osmatranje pojedinih punktova, prevoznih sredstava i osoba, pretresanje terena, mjere utvrđivanja lokacije mobilnog telekomunikacijskog uređaja i druge odgovarajuće mjere.
- (3) Potragu raspisuje organizaciona jedinica u Upravi policije nadležna po sjedištu organa koji je donio akt o njenom izdavanju.
- (4) Nadležna organizaciona jedinica u Upravi policije procjenjuje koje mjere traganja treba preduzeti i odlučuje da li će raspisati lokalnu, centralnu ili predložiti raspisivanje međunarodne potrage, a nakon raspisivanja potrage brine se o preduzimanju potrebnih mjera i prati njihovo ostvarivanje.
- (5) Ako osoba čiji je nestanak prijavljen nije pronađena u roku od 24 sata od zaprimanja prijave, sačinjit će se Plan traganja za osobom koji odobrava rukovodilac organizacione jedinice.
- (6) Potražna djelatnost vrši se u skladu sa odredbama Zakona, kao i zakonom kojim je uređen krivični postupak i ovog pravilnika.

Član 64.
(Osnovi za raspisivanje operativne potrage za osobama)

Raspisivanje operativne potrage je poseban oblik potražne djelatnosti čije raspisivanje vrše, u skladu sa zakonskim propisima, organizacione jedinice Uprave policije u cilju rasvjetljavanja krivičnih djela i prekršaja radi bržeg pronalaska osobe koja u datom trenutku nije dostupna i to:

- a) kada postoje osnovi sumnje da je osoba izvršilo krivično djelo ili prekršaj,

- b) kada postoje osnovi sumnje da je osoba na drugi način učestvovala u pomaganju ili izvršenju krivičnog djela ili prekršaja,
- c) kada postoje osnovi sumnje da osoba prikriva izvršioca krivičnog djela ili prekršaja, predmete koji potiču iz krivičnog djela ili prekršaja, tragove koji mogu poslužiti u rasvjetljavanju krivičnog djela i prekršaja, i
- d) u drugim slučajevima predviđenim zakonom.

Član 65.

(Organi nadležni za raspisivanje operativne potrage za osobama)

- (1) Operativne potrage raspisuju organizacione jedinice Uprave policije u skladu sa policijskim ovlastima.
- (2) Operativnu potragu raspisuje službena osoba koja ima odobren pristup za raspisivanje elektronske potrage od strane rukovodioca organa i to:
 - a) na osnovu pisanog zahtjeva policijskog službenika, a uz odobrenje neposrednog rukovodioca organizacione jedinice koja raspisuje operativnu potragu,
 - b) na osnovu pisanog zahtjeva nadležnog suda ili tužilaštva u cilju lociranja osobe, odnosno utvrđivanja tačne adrese prebivališta/boravišta osobe.
- (3) Rok za raspisivanje/obustavu operativne potrage za licima je odmah po zaprimljenom zahtjevu.

Član 66.

(Važenje operativne potrage)

- (1) Operativna potraga ostaje na snazi do pronalaska lica koje se potražuje ili obustave od strane nadležnog organa koji je zahtijevao raspisivanje potrage, odnosno zahtjeva za obustavu potrage od strane policijskog službenika.
- (2) Nadležna organizaciona jedinica u Upravi policije koja je raspisala operativne potrage za licima, dužna je svakih šest mjeseci provjeravati opravdanost istih.
- (3) Nadležni organ koji je zahtijevao raspisivanje potrage odredit će rok obustave operativne potrage u skladu sa odredbama zakona kojim je regulisana zastara krivičnog gonjenja ili kada je to regulisano odredbama posebnih zakona.

Član 67.

(Osnov i rok za raspisivanje potrage o nestaloj osobi)

- (1) Potraga se može pokrenuti za licem čiji je nestanak prijavljen.
- (2) Rok za raspisivanje potrage za nestalim licem je odmah nakon isteka roka od 24 sata od momenta prijave nestanka.
- (3) Ukoliko nestane dijete ili maloljetnik, nadležna organizaciona jedinica u Upravi policije zaprimiti će prijavu o nestanku lica i odmah će preduzeti potrebne mjere traganja u svrhu pronalaska maloljetnika, kao i raspisivanje potrage.
- (4) Potraga će se raspisati, odmah i u slučajevima kada postoje osnovi sumnje da je punoljetno nestalo lice žrtva kažnjive radnje.

Član 68.

(Raspisivanje i obustavljanje potrage za nestalim osobama)

- (1) Potragu za nestalim licima u elektronskoj formi, raspisuju i obustavljaju nadležne organizacione jedinice Uprave policije.
- (2) Potraga za nestalim licem nije vremenski ograničena.
- (3) Mjere potrage za nestalim licem mogu se obustaviti samo onda kad je nestalo lice pronađeno živo ili mrtvo, odnosno kad je nesumnjivo utvrđeno gdje se nalazi.

Član 69.
(Postupak u slučaju pronalaska nestale osobe)

U slučaju pronalaska nestale osobe za kojom je raspisana potraga o nestanku, prioriteto se obavještava nadležni organ koji je raspisao potragu.

Član 70.
(Raspisivanje i obustavljanje objave o pronađenom NN lešu)

- (1) Osnov za raspisivanje objave o pronađenom NN lešu je pronalazak NN leša.
- (2) Rok za raspisivanje objave o pronađenom NN lešu je odmah nakon prijave o pronalasku.
- (3) Objave o pronađenim NN leševima u elektronskoj formi, raspisuju nadležne organizacione jedinice policijskih organa, a obustavljaju nakon identifikacije NN leša.
- (4) Nakon otkrivanja identiteta NN leša, prioriteto se obavještava nadležni organ koji je raspisao objavu.

Član 71.
(Osnov i rok za unos potrage za predmetima)

- (1) Osnov za raspisivanje potrage za predmetima je prijava osobe o otuđenju ili nestanku predmeta.
- (2) Rok za raspisivanje potrage za predmetima je 48 sati od zaprimanja prijave.

Član 72.
(Osnovi za raspisivanje operativne potrage za vozilima)

Operativna potraga za vozilima raspisuje se odmah po dojavi od strane građana ili saznanja iz službe od strane policijskih službenika u cilju pronalaska otuđenog vozila, vozila koje je služilo kao predmet izvršenja krivičnog djela ili prekršaja i otkrivanja počinioca krivičnog djela ili prekršaja.

Član 73.
(Osnov za raspisivanje potrage za oružjem)

Osnov za raspisivanje potrage za oružjem je prijava od strane građana ili saznanja iz službe od strane službenika u cilju pronalaska otuđenog oružja ili oružja koje je predmet izvršenja krivičnog djela ili prekršaja.

Član 74.
(Postupanje prema maloljetnicima po potragama)

- (1) Prema maloljetnicima koji se pronađu na osnovu raspisane potrage, policijski službenik je dužan postupiti obazrivo, vodeći računa o uzrastu, duševnoj razvijenosti i ličnim svojstvima maloljetnika.
- (2) Maloljetnik se odmah predaje roditelju, staratelju ili organu starateljstva općine na čijem području je pronađen, ako nije drukčije određeno u potrazi koja je za njim raspisana.
- (3) Sprovođenje maloljetnika do organa starateljstva policijski službenik vrši po pravilu u civilnom odijelu.

Odjeljak E. Privremeno ograničavanje slobode kretanja

Član 75.
(Način privremenog ograničenja slobode kretanja)

- (1) Privremeno ograničenje slobode kretanja na određenom prostoru ili objektu sastoji se u zabrani napuštanja određenog prostora, odnosno objekta ili zabrani pristupa na određeni

prostor, odnosno u objekat, osobama koje se tamo zateknu ili naiđu bez odobrenja policijskog službenika.

- (2) Ukoliko se radi o obimnijoj i složenijoj primjeni ovlasti privremenog ograničenja slobode kretanja, rukovodilac nadležne organizacione jedinice donosi Plan privremenog ograničenja slobode kretanja na određenom prostoru ili objektu.
- (3) Vrijeme trajanja privremenog ograničenja slobode kretanja i način napuštanja prostora ili objekta određuje policijski službenik koji rukovodi izvršenjem zadatka.
- (4) Privremeno ograničenje slobode kretanja na određenom prostoru ili u objektu može se izvršiti i u slučajevima organizovanja i sprovođenja zasjede.

Član 76.

(Radnje kojima se vrši potraga i ograničenja slobode kretanja)

Mjere potrage iz člana 63. ovog pravilnika i privremeno ograničenje slobode kretanja iz člana 75. ovog pravilnika provode se sljedećim kriminalističko - taktičkim radnjama:

- a) potjera,
- b) djelimična i potpuna blokada saobraćaja i drugih površina,
- c) pregled određenih zgrada i prostorija,
- d) racija
- e) zasjeda,
- f) ograničenje pristupa, kretanja ili zadržavanja na određenom prostoru ili objektu iz sigurnosnih razloga i
- g) druge mjere.

Član 77.

(Potjera)

- (1) U cilju hvatanja učinilaca teških krivičnih djela, odbjeglih osuđenika, osoba lišenih slobode, kao i osoba organizovanih za vršenje krivičnih djela, Uprava policije i njeni policijski službenici vrše potjere, kada se hvatanje ovih osoba ne može izvršiti kroz redovno vršenje poslova.
- (2) Potjera se vrši sistematskim i neprekidnim preduzimanjem odgovarajućih mjera i radnji na određenom području, a naročito putem neposrednog traganja policijskih službenika za osobama koje treba uhvatiti, pregledom zemljišta i objekata, postavljanjem zasjeda, ograničenjem kretanja na određenom prostoru, u objektu i dr.
- (3) Policijski službenik, koji u skladu sa okolnostima hitno preduzima radnju potjere, dužan je o započetoj potjeri bez odlaganja obavijestiti rukovodioca smjene koji o tome odmah obavještava Operativni centar Uprave policije, kako bi se u potjeru pravovremeno uključili i drugi policijski službenici s potrebnim sredstvima.
- (4) Potjerom rukovodi rukovodilac kojeg za to ovlasti policijski komesar.
- (5) Potjera se organizuje i izvodi prema planu kojeg sastavlja rukovodilac potjere. Planom se određuje područje djelovanja, broj policijskih službenika koji učestvuje u potjeri, zadaci i način njihovog izvršenja, vrsta naoružanja, tehnička i druga pomoćna sredstva i sva druga pitanja od značaja za preduzimanje ove službene radnje.
- (6) U izvršenju potjere Uprava policije saraduje sa drugim policijskim agencijama, drugim organima i građanima.

Član 78.

(Blokada)

- (1) Blokada se uspostavlja na javnim površinama ili prostorima na način da se nadzire djelimično ili potpuno ulazak i/ili izlazak osoba i prijevoznih sredstava s blokiranog prostora.
- (2) Blokada se može poduzimati samostalno ili u kombinaciji sa kriminalističko-taktičkim radnjama privremenog ograničenja slobode kretanja na određenom prostoru, kao i dokaznim radnjama.

- (3) Kada su ispunjeni zakonom predviđeni uvjeti blokada se može poduzimati kao mjera kojom se osigurava svrsishodnost provođenja drugih policijskih poslova i policijskih ovlaštenja, a prvenstveno ulaska i pregleda objekata i prostora, ulaska u tuđi dom i pregled osoba, predmeta i prijevoznih sredstava.

Član 79.
(Racija i zasjeda)

- (1) Racija je kriminalističko-taktička mjera i radnja tokom koje Uprava policije i njeni policijski službenici, u skladu sa zakonom, planski obavljaju pregled ili pretresanje osoba, kuća, vozila i drugih objekata koja za svrhu ima pribavljanje dokaza i/ili zaustavljanje nezakonitih aktivnosti. Racija se, u pravilu, provodi iznenada, kako bi se istom obuhvaćenim osobama spriječio bijeg ili uništavanje dokaza.
- (2) Planom racije i zasjede obavezno se predviđaju: ciljevi, vrijeme provođenja, broj policijskih službenika, neposredni rukovodilac, mjere i radnje i način na koji će svaki od njih tokom realizacije postupati, naoružanje i oprema, način i sredstva komunikacije te mogućnost uključivanja dodatnih snaga i sredstava.
- (3) Uz elemente plana iz stava (2) ovog člana, Planom racije predviđaju se objekti i prostori u kojima će racija biti provedena, a Planom zasjede mjesto provođenja zasjede.
- (4) Plan racije, u pravilu, donosi se u pisanom obliku.
- (5) Neposredni rukovodilac je dužan prije upućivanja u raciju provjeriti jesu li policijski službenici dobro upoznati sa zadacima koje tokom tih kriminalističko-taktičkih radnji trebaju preduzimati, te im u slučaju potrebe dodatno usmeno pojasniti poslove i zadatke koje tom prilikom moraju obavljati.
- (6) Ukoliko se iz razloga hitnosti policijski službenici upućuju na izvršenje racije prije donošenja plana, neposredni rukovodilac će ih usmeno upoznati s obaveznim sadržajem plana, te im pojasniti poslove i zadatke, a nakon toga o tome sačiniti plan u pisanom obliku.
- (7) Zasjeda se organizuje po pravilima kriminalističke taktike radi hvatanja izvršilaca krivičnih djela, kao i sprječavanja izvršenja krivičnih djela.

Član 80.
(Ograničenje pristupa, kretanja i zadržavanja)

Ako postoji opasnost za život ljudi ili imovinu policijski službenik će narediti udaljenje osoba, uklanjanje stvari, ograničenje pristupa, kretanje ili zadržavanje u prostoru ili objektu, o čemu će bez odlaganja obavijestiti neposredno nadređenog rukovodioca.

Odjeljak F. Izdavanje upozorenja i naredbi

Član 81.
(Način davanja upozorenja i izdavanja naredbi)

- (1) Davanje upozorenja i izdavanje naredbi vrši se usmenim ili pisanim putem ili na drugi odgovarajući način (optičkim ili zvučnim signalima, rukom itd).
- (2) Upozorenja i naredbe moraju biti zakonite, razumljive, nedvosmislene, jasne i provodive.
- (3) Upozorenja koja se daju zvukom pištaljke dopunjuju se davanjem odgovarajućeg znaka ili usmenim upozorenjem.
- (4) Upozorenja koja se daju znacima ili zvukom pištaljke moraju se dati na propisan način, ako je njihovo davanje za određene slučajeve propisano.
- (5) Izdavanje naredbi može se odnositi na preduzimanje određenih mjera i radnji ili na uzdržavanje od određene aktivnosti.
- (6) Naređivati se mogu samo mjere i radnje od kojih neposredno zavisi vršenje službenih zadataka, i to samo za vrijeme koje je neophodno potrebno da se ti zadaci izvrše.
- (7) U organima, institucijama i pravnim licima naredba se izdaje rukovodiocu, odnosno osobi

koja ga zamjenjuje, a ako su i oni odsutni naređenje se izdaje osobama koje se zateknu u prostorijama ili prostorima.

- (8) U slučaju da osoba ne postupi po naredbi, policijski službenik će naredbodavnim tonom ponoviti naredbu pri čemu će mu saopštiti da će u slučaju nepostupanja po ponovljenoj naredbi, upotrijebiti zakonom propisanu silu ili sredstvo sile.

Odjeljak G. Privremeno oduzimanje predmeta

Član 82.

(Ovlast za privremeno oduzimanje predmeta)

Policijski službenik može privremeno oduzeti predmete na osnovu pisane naredbe suda ili bez naredbe suda u skladu sa zakonom.

Član 83.

(Oduzimanje predmeta bez pisane naredbe)

Policijski službenik može bez pisane naredbe, ukoliko postoji opasnost od odlaganja, privremeno oduzeti predmete:

- a) krivičnog djela koje se po krivičnom zakonu i drugim propisima imaju oduzeti ili koji mogu poslužiti kao dokaz u krivičnom postupku.
- b) koji su upotrebljavani za izvršenje prekršaja, pribavljeni prekršajem ili su nastali izvršenjem prekršaja;
- c) kada je to neophodno, radi zaštite javne sigurnosti;
- d) koji su u posjedu osobe koja je lišena slobode i koja taj predmet/e može upotrijebiti za samoozljeđivanje, napad na drugu osobu ili bijeg.

Član 84.

(Način privremenog oduzimanja predmeta i postupanje sa oduzetim predmetima)

- (1) Policijski službenik zatražit će od osobe koja drži predmete, a treba ih privremeno oduzeti, da ih dobrovoljno preda.
- (2) Ukoliko ono to odbije privremeno oduzimanje će se izvršiti prinudno.
- (3) Za privremeno oduzete predmete izdat će se potvrda o privremenom oduzimanju predmeta i sačiniti zapisnik. Potvrda mora sadržavati: karakteristike privremeno oduzetog predmeta koje ga razlikuju od ostalih predmeta, podatke o osobi od koje je predmet privremeno oduzet, podatke sa policijske značke i potpis policijskog službenika koji je izvršio privremeno oduzimanje. Prema potrebi predmeti se mogu i fotografisati.
- (4) Ako osoba odbije potpisati potvrdu o privremenom oduzimanju ili vraćanju predmeta, policijski službenik će to zabilježiti na potvrdi - „odbio da potpiše”.
- (5) Ako se lice protivi privremenom oduzimanju predmeta, policijski službenik će predmet privremeno oduzeti i u skladu sa Zakonom o krivičnom postupku ili Zakonom o prekršajima pribaviti naredbu za privremeno oduzimanje predmeta.
- (6) Kada s obzirom na karakteristike predmeta, postupanje sa oduzetim predmetima, čuvanje privremeno oduzetih predmeta u prostorijama Uprave policije nije moguće ili je povezano sa znatnim poteškoćama, privremeno oduzeti predmeti mogu se pohraniti ili osigurati na odgovarajući način sve dok nadležni organ ne donese odgovarajuću odluku.
- (7) Kada razlozi za privremeno oduzimanje predmeta prestanu da postoje, privremeno oduzeti predmeti biće vraćeni osobi od koje su oduzeti, ukoliko nije drugačije određeno zakonom ili odlukom nadležnog organa.
- (8) Kada se privremeno oduzeti predmet/i vraćaju, sastavlja se Potvrda o vraćanju privremeno oduzetog/ih predmeta u kojoj će se upisati vrijeme i mjesto vraćanja, podaci o osobi kojoj se predmet/i vraćaju i opis predmeta.

Član 85.

(Privremeno oduzimanje stvari nepoznatog vlasnika)

- (1) Ako policijski službenik pronađe kod osumnjičenog tuđu stvar za koju se ne zna čija je ili kad stvar pripada nepoznatom učiniocu, privremeno će je oduzeti i predati organu koji vodi postupak.
- (2) Kad policijski službenik utvrdi da stvari iz stava (1) ovog člana nisu u vezi sa izvršenjem krivičnog djela, postupit će sa njima kao stvarima nepoznatog vlasnika.

Član 86.

(Privremeno oduzimanje stvari koje nije moguće popisati)

- (1) Predmeti i spisi koji se oduzimaju, a nije ih moguće popisati, stavit će se u omot i zapečatiti. Na zapečaćeni omot stavlja se potpis policijskog službenika koji je izvršio pečaćenje, a može i vlasnik ili lice od kojeg je predmet oduzet staviti svoj potpis.
- (2) Osoba čiji su predmeti ili spisi zapečaćeni pozvat će se da prisustvuje otvaranju omota. Ako se ta osoba ne odazove, omot će se otvoriti u prisustvu tužioca ili policijskog službenika po dobijanju odobrenja za otvaranje od nadležnog tužioca. Ove radnje izvrši će se zapisnički.
- (3) U smislu stava (2) ovog člana postupit će se i u slučajevima kada se radi o povjerenim istražnim radnjama, a obavještene stranke se nisu odazvale.
- (4) Pri pregledanju spisa mora se voditi računa da njihov sadržaj ne saznaju neovlaštena sobe.

Član 87.

(Privremeno oduzimanje arhive, dokumenata i prepiski diplomatskih misija i konzulata)

- (1) Ne može se privremeno oduzeti arhiva, dokumenti i službena prepiska diplomatskih misija i konzulata, kao propisno obilježene diplomatske i konzularne torbe.
- (2) Izuzetno, ako postoji osnovana sumnja da se u konzularnoj torbi nalaze i drugi predmeti osim prepiske, dokumenata, arhiva i predmeta koji služe isključivo za službenu upotrebu, policijski službenik može zahtijevati da konzularnu torbu u njegovom prisustvu otvori ovlaštenu predstavnik države imenovanja.

Člana 88.

(Privremeno oduzimanje poštanske, elektronske i druge pošiljke)

- (1) Policijski službenik dužan je da po naredbi sudije za prethodni postupak, a na prijedlog tužioca oduzme poštansku, elektronsku i drugu pošiljku upućenu osumnjičenom ili koju on šalje i da je preda sudiji.
- (2) Kad nadležna organizaciona jedinica u Upravi policije vrši istražnu radnju privremenog oduzimanja predmeta koju mu je povjerio tužilac, može narediti da poštanska i druga saobraćajna preduzeća zadrže i njemu uz potvrdu prijema predaju pošiljku iz stava (1) ovog člana, ako postoje okolnosti zbog kojih se osnovano može očekivati da će ove pošiljke poslužiti kao dokaz.

Član 89.

(Način otvaranja privremeno oduzete pošiljke)

Prilikom otvaranja pošiljke treba paziti da se ne oštete otisci pečata i da se sačuvaju adrese.

Odjeljak H. Privremeno korištenje tuđih vozila i komunikacijskih sredstava

Član 90.

(Način korištenja tuđih vozila i sredstava komunikacije)

- (1) Radi potjere ili lišenja slobode učinilaca krivičnog djela, kao i radi prevoženja žrtve krivičnog djela, prirodne nepogode ili druge nesreće do najbliže bolnice policijski službenik može u skladu sa svojim ovlastima iz Zakona, koristiti odgovarajuće tuđe vozilo i komunikacijsko sredstvo o čemu naknadno izdaje potvrdu. Policijski službenik može koristiti to vozilo ili komunikacijsko sredstvo isključivo dok se službena radnja ne okonča.
- (2) Vlasnik ili korisnik vozila ili komunikacijskog sredstva iz stava (1) ovog člana ima pravo na naknadu troškova i stvarne štete, ako je pričinjena upotrebom njegove imovine.
- (3) Štetu iz stava (2) ovog člana nadoknađuje Uprava policije u skladu sa važećim zakonima i posebnim propisom o naknadi štete donesenim na osnovu odredbi Zakona.
- (4) Potvrda iz stava (1) ovog člana sadržava: razlog upotrebe, mjesto i vrijeme uzimanja tuđeg vozila ili komunikacijskog sredstva, obavijest o pravu na naknadu troškova i podaci o tim troškovima (pređena kilometraža, podaci o telekomunikacijskom prometu s obračunom troškova, telekomunikacijskih usluga nastalih u vrijeme upotrebe pribavljeni od telekomunikacijskog operatera čiji je korisnik vlasnik telekomunikacijskog uređaja i dr.) i eventualno nastale štete prouzrokovane upotrebom radi obavljanja policijskih poslova.
- (5) Potvrdu će potpisati policijski službenik koji je upotrijebio tuđe vozilo ili komunikacijsko sredstvo ili njegov neposredni rukovodilac.
- (6) O povratu tuđeg vozila ili komunikacijskog sredstva policijski službenik sačinjava potvrdu u kojoj se navodi vrijeme i mjesto primopredaje i stanje u kojem se tuđe vozilo ili komunikacijsko sredstvo nalaze. Osoba koja preuzima vozilo ili komunikacijsko sredstvo može se odmah izjasniti o naknadi troškova ili štete, što će se upisati u potvrdu koju potpisuje policijski službenik koji predaje i osoba koja preuzima vozilo ili komunikacijsko sredstvo.

Odjeljak I. Pregled osoba, stvari i prijevoznih sredstava

Član 91.

(Način vršenja pregleda osoba, predmeta i prevoznih sredstava)

- (1) Pregled osoba, predmeta i prevoznih sredstava policijski službenik može obaviti vizualno, dodirrom, upotrebom drugih čula, uvidom u sadržaj, korištenjem tehničkih sredstava (ogledala, detektora i sl.) ili službenog psa.
- (2) Kontradiverzioni pregled obavlja posebno osposobljeni policijski službenik.
- (3) Ako policijski službenik tokom pregleda iz stava (1) i (2) ovog člana, utvrdi da postoje okolnosti zbog kojih je potrebno obaviti pretres, obustavit će pregled te postupiti u skladu sa Zakonom o krivičnom postupku ili Zakonom o prekršajima.
- (4) Policijski službenik će osobu nad kojom se obavlja pregled izdvojiti od drugih osoba i prije započinjanja pregleda upoznati je sa razlozima obavljanja pregleda, izuzev prilikom pregleda na javnim okupljanjima, ako bi takvim postupkom bilo dovedeno u pitanje izvršenje službenog zadatka.
- (5) Pregled osobe obavljaju dva policijska službenika na način da će jedan policijski službenik obavljati pregled osobe dok će drugi policijski službenik brinuti za sigurnost policijskog službenika koji vrši pregled, a izuzetno, ukoliko za to postoje opravdani razlozi, pregled osobe može obaviti jedan policijski službenik.
- (6) Pregled osoba obavlja policijski službenik istog spola, izuzev u slučajevima kada je neophodan hitan pregled osobe kako bi joj se oduzelo oružje ili drugi predmeti kojima se može izvesti napad na drugu osobu ili samoozljeđivanje.
- (7) Ako ne postoji neposredna opasnost za život ljudi ili imovinu, policijski službenik će prije obavljanja pregleda predmeta, odnosno saobraćajnog sredstva, narediti osobi (vlasniku,

korisniku, posjedniku i dr.) da omogući uvid u sadržaj predmeta odnosno saobraćajnog sredstva koje će pregledati.

- (8) Prilikom pregleda prevoznih sredstava policijski službenik može iz tog sredstva udaljiti saputnike dok se ne obavi pregled.
- (9) Policijski službenik će u slučaju potrebe nasilnog otvaranja zatvorenog predmeta, odnosno prevoznog sredstva, nastojati prouzrokovati što manju štetu.

Odjeljak J. Audio i video snimanje na javnim mjestima

Član 92.

(Audio i videosnimanja na javnim mjestima)

- (1) U cilju sprječavanja krivičnih djela i otkrivanja izvršilaca krivičnih djela, radi održavanja javnog reda i mira i kulture saobraćaja, Uprava policije može vršiti audio i video snimanje lica ili grupe lica i prijevoznih sredstava na određenom prostoru.
- (2) Kad postoji opasnost da prilikom javnog okupljanja dođe do ugrožavanja života i zdravlja ljudi ili imovine, policija je ovlaštena izvršiti audio – video snimanje i fotografiranje javnog skupa.
- (3) Policija mora namjeru o snimanju iz stavka (1) i (2) ovog člana prethodno javno objaviti.
- (4) Uredaji za audio i videosnimanje na javnim mjestima postavljaju se tako da su javnosti lako uočljivi.
- (5) Policijski službenici koji su poduzimali mjere i radnje propisane u stavu (1) ovog člana podnose pismeni izvještaj rukovodiocu koji ih je uputio.
- (6) Činjenice utvrđene osmatranjem koje mogu biti od koristi za vođenje krivičnog postupka, nadležna organizaciona jedinica u Upravi policije dostavit će izvještaj i snimke tužiocu.
- (7) Činjenice utvrđene osmatranjem koje mogu biti od koristi za vođenje prekršajnog postupka, nadležna organizaciona jedinica u Upravi policije upotrijebit će iste u eventualnom postupku pred nadležnim sudom.

Odjeljak K. Upotreba sile

Član 93.

(Upotreba sile)

- (1) Policijski službenik može upotrijebiti sredstva sile pod uvjetima propisanim Zakonom, u pravilu nakon što mjerama upozorenja i naredbi nije postigao cilj njihovog izdavanja.
- (2) Sredstva sile izuzetno se smiju upotrijebiti i prije izdavanja upozorenja i naredbi ako je vjerojatno da bi njihovo izdavanje ugrozilo postizanje cilja.
- (3) Sredstva sile mogu se upotrijebiti kada je to potrebno za zaštitu ljudskih života, odbijanje napada, savladavanje otpora, te sprječavanje bijega, a u skladu sa Zakonom i Pravilnikom o upotrebi sile.
- (4) Policijski službenik će upotrijebiti ono sredstvo sile kojim se s najblažim posljedicama postiže cilj, te će prestati s upotrebom čim prestane razlog za upotrebu.

Odjeljak L. Obrada ličnih podataka i vođenje evidencija

Član 94.

(Osnov za obradu i korištenje ličnih podataka)

- (1) Policijski službenik vrši obradu i korištenje ličnih podataka pod uslovima i na načine koji su propisani Zakonom.
- (2) Nadležna organizaciona jedinica u Upravi policije dužna je da vodi sve evidencije propisane u članu 34. Zakona.

- (3) Pored evidencija iz člana 34. Zakona, nadležna organizaciona jedinica u Upravi policije može voditi i druge evidencije koje sadrže lične podatke, a koje su propisane drugim zakonom.
- (4) Uz evidencije navedene u stavovima (2) i (3) ovog člana, nadležna organizaciona jedinica u Upravi policije može radi efikasnijeg obavljanja poslova voditi i druge evidencije koje ne sadrže lične podatke u skladu sa članom 33. Zakona.

Odjeljak M. Zaprimanje prijava

Član 95.

(Dužnost zaprimanja prijava)

- (1) Policijski službenik dužan je zaprimiti prijavu građanina u pisanom obliku ili izjavljenu usmeno.
- (2) Usmeno izjavljenu prijavu policijski službenik može zaprimiti u službenim prostorijama Uprave policije ili izvan njih.
- (3) Ako to prilike zahtjevaju, policijski službenik izvršiće zapisničko zaprimanje usmene prijave i van službenih prostorija.
- (4) Kada se prijava podnosi usmeno, o zaprimanju prijave sastavlja se prvobitni policijski izvještaj (SPI) ili službena zabilješka, a na isti način postupa se i sa prijavama zaprimljenim putem telefona ili drugih telekomunikacijskih sredstava.
- (5) O zaprimanju usmene prijave iz koje proističu osnovi sumnje da je izvršeno krivično djelo može se sastaviti Zapisnik o zaprimanju prijave, o čemu se upoznaje dežurni istražitelj/inspektori kriminalističke policije u skladu sa Zakonom o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine.
- (6) Ako se prijava prima usmeno na zapisnik podnosilac prijave će se upozoriti na posljedice lažnog prijavljivanja.
- (7) Na zahtjev podnosioca prijave, izdat će mu se potvrda o zaprimanju prijave na zapisnik.
- (8) Policijski službenik je dužan obavijestiti podnosioca prijave o načinu na koji se može obratiti za upite o daljnjem postupanju po prijavi.

Član 96.

(Zapisnik o prijemu usmene prijave)

U zapisnik o primanju usmene prijave, unose se potpuni lični podaci za podnosioca prijave i drugi korisni podaci koji su podnosiocu prijave poznati, a naročito:

- a) opis događaja (kako, kada i gdje je saznao za događaj, odnosno tragove krivičnog djela; šta je od događaja zapazio, odnosno kakve je tragove našao; iz kojih činjenica zaključuje da je izvršeno krivično djelo; vrijeme izvršenja krivičnog djela, odnosno datum, dan u sedmici i čas; mjesto izvršenja-ulica, kućni broj i bliža oznaka mjesta; potpun opis načina izvršenja krivičnog djela i sredstva upotrijebljena za izvršenje);
- b) popis i opis ukradenih predmeta (pojedinačno i detaljno) i približna, odnosno okvirna procjena visine štete;
- c) da li podnosilac prijave sumnja da je neka osoba izvršilac krivičnog djela ili saučesnik u izvršenju, da li to sa sigurnošću tvrdi i na osnovu čega, ili mu se to čini samo vjerovatnim, lični podaci ili lični opis i podaci o osobi za koje podnosilac prijave sumnja da je izvršilac ili saučesnik;
- d) dokazi kojima se potvrđuje izjava podnosioca prijave (kod materijalnih dokaza navode se predmeti i tragovi, a za svjedoke-njihovi lični podaci).

Član 97.

(Provjera navoda iz prijave)

- (1) Ako se iz zaprimljene prijave i obavještenja o događaju ocjeni da još ne postoje osnovi

sumnje da je izvršeno krivično djelo ili prekršaj, policijski službenik mora obazrivo preduzimati mjere za razjašnjavanje činjeničnog stanja, vodeći računa da ne naškodi dostojanstvu i ugledu osobe o kome se prikupljaju podaci.

- (2) U slučaju iz stava (1) ovog člana, policijski službenik će sa svim osobama postupati kao sa nevinim osobama i može primjenjivati samo one mjere prinude za čiju su se primjenu stekli propisani zakonski uslovi.
- (3) Izlazak na mjesto događaja i preduzimanje mjera na tom mjestu radi općeg informisanja o događaju i radi ocjenjivanja da li postoje osnovi sumnje da je izvršeno krivično djelo ili prekršaj, smatraju se mjerama koje se preduzimaju van krivičnog ili prekršajnog postupka.
- (4) Organizacione jedinice u Upravi policije, odnosno policijski službenik neće postupati po podnesku anonimnog podnosioca, ukoliko podnesak ne sadrži minimalne podatke iz kojih je moguće identifikovati osobu protiv koga se podnosi, te u koliko podnesak ne sadrži činjenice i dokaze iz kojih može proizaći sumnja da je učinjeno krivično djelo ili se navedene činjenice i dokazi ne uklapaju u postojeća operativna saznanja.

POGLAVLJE II - OBLAST KRIMINALITETA

Odjeljak A. Policijske ovlasti na osnovu odredbi krivičnog zakonodavstva

Član 98.

(Primjena odredbi krivičnog zakonodavstva)

- (1) Policijski službenici u obavljanju policijskih poslova iz člana 3. ovog pravilnika koji se odnose na sprječavanje, otkrivanje i istragu krivičnih djela i drugih poslova u oblasti kriminaliteta (npr. vještačenje i dr.), u saradnji sa drugim policijskim i drugim agencijama, pod nadzorom nadležnog tužioca, neposredno primjenjuju relevantne odredbe krivičnog zakonodavstva kojima su propisana odgovarajuća ovlaštenja.
- (2) U skladu sa odredbama zakona kojim je regulisan krivični postupak policijski službenici (ovlaštene službene osobe) mogu:
 - a) prikupljati potrebne izjave od osoba,
 - b) izvršiti potreban pregled prijevoznih sredstava, putnika i prtljage,
 - c) ograničiti kretanje na određenom prostoru za vrijeme potrebno da se obavi određena radnja,
 - d) preduzeti potrebne mjere u vezi sa utvrđivanjem identiteta osoba i predmeta,
 - e) raspisati potragu za osobom i stvarima za kojima se traga,
 - f) u prisustvu odgovorne osobe pretražiti određene objekte i prostorije državnih organa, javnih preduzeća i ustanova, obaviti uvid u određenu njihovu dokumentaciju i
 - g) preduzeti druge potrebne mjere i radnje (npr. izvršiti pretresanje stana, prostorija i osoba, uvidaj, vještačenje, posebne istražne radnje i dr.).
- (3) Pored ovlasti iz stava (2) ovog člana, policijski službenici Uprave policije, u cilju zakonitog, blagovremenog i efikasnog izvršenja policijskih poslova u oblasti kriminaliteta, preduzimaju i niz drugih mjera i radnji, propisanih drugim zakonima i provedbenim propisima donesenih na osnovu istih, kao i na osnovu odredbi ovog pravilnika.
- (4) Policijski službenici su dužni o činjenicama i okolnostima koje su utvrđene pri preduzimanju pojedinih radnji, kao i o predmetima koji su pronađeni ili oduzeti, sačiniti zapisnik ili službenu zabilješku.

Član 99.

(Osnovne dužnosti)

- (1) Policijski službenici Uprave policije dužni su da rade na otkrivanju krivičnih djela i na pronalaganju i hvatanju učinilaca tih djela, kao i da učinioce tih djela predaju nadležnim tužilaštvima. Ako postoje osnovi sumnje da je izvršeno krivično djelo, obavijestit će se tužilac.

- (2) Obavješćavanje tužioca vrši se telefonom, faksom ili drugim pogodnim sredstvima o čemu se sačinjava službena zabilješka.
- (3) Za krivična djela za koja je određenim zakonima propisana kazna zatvora preko 5 (pet) godina obavješćenje o izvršenom krivičnom djelu je potrebno obaviti odmah, a za djela do 5 (pet) godina najkasnije sedam dana od dana saznanja za izvršeno krivično djelo.
- (4) Ako postoje osnovi sumnje da je izvršeno krivično djelo policijski službenici su dužni preduzeti potrebne mjere, a naročito:
 - a) da se pronađe učinilac krivičnog djela i da se učinilac ili saučesnik ne sakrije ili ne pobjegne,
 - b) da se otkriju i obezbjede tragovi i predmeti koji mogu poslužiti kao dokaz u krivičnom postupku i
 - c) da se prikupe sva obavješćenja koja bi mogla biti od koristi za uspješno vođenje kriminalističke istrage, odnosno krivičnog postupka.

Član 100.

(Osnovi sumnje da je izvršeno krivično djelo)

- (1) Osnovi sumnje da je izvršeno krivično djelo postoje, kad se iz krivične prijave ili saznanja do koga policijski službenik dođe na bilo koji drugi način, može pretpostaviti da je primljeno obavješćenje istinito i omogućava da se u cjelosti sagleda događaj i način ponašanja poznate ili nepoznate osobe u kojem se vjerovatno nalaze elementi krivičnog djela.
- (2) Smatra se da je učinilac krivičnog djela poznat, kada na osnovu prikupljenih dokaza i obavješćenja u tolikoj mjeri postoje osnovi sumnje da je određena osoba učinilac krivičnog djela, da se isključuje mogućnost da bi učinilac mogla biti neka druga osoba.
- (3) Sva početna saznanja, kao i kasnija saznanja za događaj sa obilježjima krivičnog djela, policijski službenici dužni su da ocjenjuju sa stanovišta da li priroda slučaja zahtjeva hitno preduzimanje određenih kriminalističko-taktičkih i tehničkih mjera i radnji.
- (4) Nadležna organizaciona jedinica je dužna da, bez odlaganja, uputi najmanje dva policijska službenika na mjesto događaja, kada se na osnovu početnih saznanja može pretpostaviti da se radi o krivičnom djelu i da se na mjestu događaja mogu i trebaju preduzeti mjere ili radnje radi razjašnjavanja činjeničnog stanja, pronalaženja i obezbjeđenja tragova krivičnog djela i predmeta koji mogu poslužiti kao dokaz.

Član 101.

(Osiguranje mjesta događaja)

- (1) Kada policijski službenik dođe do saznanja za počinjenje krivičnog djela ili drugog događaja povodom kojeg je potrebno pregledati mjesto događaja ili obaviti uviđaj, osigurati će mjesto događaja.
- (2) Policijski službenik koji je prvi došao na mjesto događaja će:
 - a) prema okolnostima označiti prostor mjesta događaja,
 - b) zabraniti pristup i snimanje mjesta događaja,
 - c) pribaviti podatke o osobama koje imaju saznanja o događaju,
 - d) poduzeti mjere za spijječavanje nastupanja opasnosti i štete za osobe i imovinu,
 - e) poduzeti mjere zaštite žrtve i
 - f) poduzeti druge mjere osiguranja mjesta događaja.
- (3) Ako sam ne obavlja pregled ili uviđaj, o poduzetim mjerama te o drugim okolnostima, policijski službenik iz stava (2) ovog člana će obavijestiti službenu osobu ili organ koji obavlja pregled ili uviđaj prije početka pregleda ili uviđaja, te o svemu sačiniti službenu zabilješku ili standardizirani policijski izvještaj.
- (4) Policijski službenik će na licu mjesta događaja preduzeti i druge radnje propisane zakonom.

Član 102.
(Uviđaj)

- (1) Uviđaj, u smislu ovog pravilnika, je skup kriminalističko- taktičkih i tehničkih radnji kojima se na licu mjesta neposrednim opažanjem utvrđuju ili razjašnjavaju određene činjenice.
- (2) Pod licem mjesta, u smislu ovog pravilnika, podrazumijeva se mjesto gdje je učinilac preduzeo radnju ili je bio dužan da je preduzme, mjesto gdje je nastupila posljedica, kao i svako drugo mjesto gdje se mogu pronaći tragovi i predmeti krivičnog djela.
- (3) Uviđaj je hitna istražna radnja, odnosno radnja dokazivanja.
- (4) Ako je na lice mjesta događaj izašao nadležni tužilac, policijski službenici postupaću u skladu sa njegovim zahtjevima i uputama.
- (5) Sve radnje preduzete tokom uviđaja moraju se dokumentovati i detaljno obrazložiti kako u zapisniku, tako i u posebnom službenom izvještaju.
- (6) Ako se pregledom lica mjesta utvrdi da ne postoje osnovi sumnje da je izvršeno krivično djelo, policijski službenici sačinice, umjesto zapisnika o uviđaju, službenu zabilješku o pregledu lica mjesta događaja.

Odjeljak B. Kriminalistička istraga

Član 103.
(Kriminalistička istraga)

- (1) Kada postoji osnov sumnje da je počinjeno krivično djelo nadležna organizaciona jedinica Uprave policije provodi kriminalističku istragu.
- (2) Organizacione jedinice Uprave policije provode kriminalističku istragu u skladu sa odredbama zakona kojim je regulisan krivični postupak, važećeg propisa o unutrašnjoj organizaciji i ovog pravilnika.
- (3) Kada postoji sumnja u pogledu nadležnosti za kriminalističku istragu između organizacionih jedinica Uprave policije, konačnu odluku donosi policijski komesar ili osoba koju on za to ovlasti.
- (4) U okviru nadležne organizacione jedinice iz stava (2) ovog člana, šef odsjeka ili pomoćnik komandira za kriminalitet donose odluku o zaduženju predmeta po referatima i/ili pojedinačno po istražiteljima/inspektorima, vodeći računa o radnom mjestu na koje su raspoređeni, stručnosti i činu, njihovoj opterećenosti, složenosti predmeta i drugim bitnim elementima od interesa za uspješno izvršenje policijskog posla.
- (5) U najsloženijim kriminalističkim istragama policijski komesar donosi odluku (rješenje) o formiranju operativnog tima koji provodi kriminalističku istragu. Odluka o formiranju operativnog tima sadržava podatke o rukovodiocu operativnog tima, njegovim članovima, sjedištu, zadacima i načinu izvještavanja.
- (6) Kriminalistička istraga završava:
 - a) ako se provedenim uviđajima i drugim radnjama utvrdi da se ne radi o krivičnom djelu,
 - b) dostavljanjem izvještaja o učinjenom krivičnom djelu nadležnom tužilaštvu ili
 - c) dostavljanjem izvještaja nadležnom tužilaštvu na odluku da li se radi o krivičnom djelu.

Član 104.
(Izvještaj o učinjenom krivičnom djelu)

- (1) Nakon provedene kriminalističke istrage, na osnovu prikupljenih izvjava i dokaza, policijski službenik sačinjava Izvještaj o učinjenom krivičnom djelu.
- (2) Uz Izvještaj o učinjenom krivičnom djelu dostavljaju se predmeti, skice, fotografije, pribavljeni izvještajni, spisi o preduzetim radnjama i mjerama, službene zabilješke, izvjava i drugi materijali koji mogu biti korisni za uspješno vođenje postupka, uključujući sve činjenice i dokaze koji idu u korist osumnjičenom.

- (3) Ako policijski službenik poslije podnošenja Izvještaja o učinjenom krivičnom djelu sazna za nove činjenice, dokaze ili tragove krivičnog djela, dužan je prikupljati potrebna obavještenja i izvještaj o tome, kao nadopunu prethodnog izvještaja, odmah predati tužiocu.

Član 105.

(Krivično djelo izvršeno od strane policijskog službenika ili drugog zaposlenika Uprave policije i Ministarstva)

- (1) Kada postoji osnov sumnje da je krivično djelo izvršio policijski službenik ili drugi zaposlenik Uprave policije i Ministarstva ili njima bliska osoba ili je krivično djelo počinjeno u službenim prostorijama organizacione jedinice Uprave policije i Ministarstva, kriminalističku istragu ne može provoditi ta organizaciona jedinica, osim kada su navedene osobe zatečene u izvršenju krivičnog djela ili kada je potrebno provesti hitne radnje dokazivanja ili druge radnje koje ne trpe odlaganje.
- (2) Kada postoji osnov sumnje da je policijski službenik ili drugi zaposlenik Uprave policije i Ministarstva ili njima bliska osoba oštećena krivičnim djelom koje je u vezi sa obavljanjem policijskog posla, kriminalističku istragu ne može provoditi organizaciona jedinica u kojoj je oštećeni zaposlen, osim kada je potrebno provesti hitne radnje dokazivanja ili druge radnje koje ne trpe odlaganje.
- (3) U slučajevima iz st. (1) i (2) ovog člana, kriminalističku istragu će provesti ona organizaciona jedinica Uprave policije u skladu sa odredbama važećeg propisa o unutrašnjoj organizaciji ili ona organizaciona jedinica ili istražitelj koju odredi policijski komesar ili osoba koju on za to ovlasti.

Odjeljak C. Analitička obrada i prikupljanje podataka

Član 106.

(Analitička obrada)

- (1) Analitička obrada predstavlja sintezu prikupljanja, objedinjavanja, pregledavanja i analiziranja podataka i saznanja, te daje uvid u njihov međusobni odnos, značaj i relevantnost s ciljem donošenja odluke o provođenju kriminalističke istrage.
- (2) Analitička obrada preduzima se prije ili tokom kriminalističke istrage.
- (3) Analitička obrada prije kriminalističke istrage preduzima se s ciljem utvrđivanja razloga za provedbu kriminalističke istrage. Podrazumijeva postupak obrade i analize dostupnih saznanja iz javnih i drugih izvora i podataka dobivenih na osnovu primjene pojedinih policijskih ovlasti, a koji podaci su prikupljeni do trenutka poduzimanja analitičke obrade.
- (4) Analitička obrada preduzeta prije kriminalističke istrage odnosi se na primjenu policijskih ovlasti obrade ličnih podataka i vođenje evidencija iz člana 94. ovog Pravilnika, odnosno prikupljanja, procjene, pohrane, obrade i korištenja podataka.
- (5) Analitička obrada koja se preduzima tokom kriminalističke istrage može se odnositi i na primjenu drugih policijskih ovlasti.
- (6) Policijski službenik o provedenoj analitičkoj obradi sačinjava službenu zabilješku. Ukoliko podaci dostupni policijskom službeniku nisu dovoljni za donošenje odluke radi ostvarenja cilja analitičke obrade, daljnju analitičku obradu provodi specijalizirana nadležna organizaciona jedinica Uprave policije.
- (7) Nadležna organizaciona jedinica Uprave policije analitičku obradu započinje na osnovu pisanog zahtjeva za analitičkom obradom i informacijom. Izuzetno, analitička obrada može biti započeta na osnovu usmenog naloga neposrednog rukovodioca.
- (8) O provedenoj analitičkoj obradi sačinjava se: analitička obavijest, opis operativno interesantne osobe ili opis sigurnosne pojave.
- (9) Analitičke obrade započete na osnovu zahtjeva upisuju se u kriminalističko - obavještajnu bazu podataka Uprave policije.

Član 107.
(Prikupljanje podataka)

- (1) Policijski službenik prikuplja podatke općenito, konkretno i usmjereno.
- (2) Općenito prikupljanje podataka odnosi se na prikupljanje podataka o stanju sigurnosti kao i drugih podataka koji mogu doprinijeti uspješnom obavljanju policijskih poslova u skladu sa odredbama zakona i propisima donesenim na osnovu zakona.
- (3) Konkretno prikupljanje podataka odnosi se na prikupljanje podataka o počiniteljima krivičnih djela, prikrivačima, pomagačima, podstrekačima te osobama za kojima se traga kao i drugih podataka koji se odnose na počinjena krivična djela ili prekršaje.
- (4) Usmjereno prikupljanje podataka odnosi se na prikupljanje podataka potrebnih za pokretanje i vođenje krivičnog postupka.
- (5) O prikupljenim podacima policijski službenik podnosi kriminalističko-obavještajni izvještaj ili službenu zabilješku.

Član 108.
(Izvori prikupljanja podataka)

Policijski službenik može prikupljati podatke:

- a) neposrednim opažanjem,
- b) od građana,
- c) od pravnih osoba i državnih organa,
- d) od informanata i davaoca obavještenja,
- e) iz sredstava javnog informisanja,
- f) iz anonimnih ili pseudonimnih prijava fizičkih ili pravnih osoba te samoprijava,
- g) iz javnih izvora (zbirke podataka koje se vode u drugim državnim organima, ustanovama ili poduzećima s javnim ovlaštenjima),
- h) iz otvorenih izvora podataka,
- i) korištenjem analogije (sličnost - podudarnost određenih podataka s već prikupljenim podacima o činjenju kažnjivih radnji),
- j) iz podataka zaprimljenih od drugih policijskih agencija, iz podataka zaprimljenih od Interpola, Europola ili drugih međunarodnih organizacija ili policija drugih država,
- k) iz analitičkih obrada informacija sadržanih u policijskim zbirkama te sravnjavanjem tih informacija s ličnim podacima građana pohranjenim u bazama i drugim registrima,
- l) od pritvorenika ili zatvorenika,
- m) korištenjem tehničkih pomagala,
- n) korištenjem drugih propisanih metoda i sredstava i
- o) iz drugih izvora saznanja.

Član 109.
(Prikupljanje podataka o djeci i maloljetnicima)

- (1) Podaci o djeci ili maloljetnicima prikupljaju se pažljivo tako da preduzimanje ove ovlasti ne šteti razvoju njihove ličnosti, pri čemu je potrebno voditi računa o zaštiti njihovih najboljih interesa kao i o zaštiti njihove privatnosti.
- (2) U okviru kriminalističke istrage krivičnog djela posebno osposobljeni (certificirani) policijski službenik za rad sa maloljetnicima može prikupljati podatke o ličnim i porodičnim prilikama osumnjičenog maloljetnika i preduzimati druge radnje u skladu sa odredbama posebnog zakona i provedbenih propisa donesenih na osnovu njega.

Član 110.
(Izvještavanje)

Policijski službenik dužan je o prikupljenim podacima bez odlaganja, usmeno i u pisanom obliku, izvjestiti neposrednog rukovodioca ili te podatke unijeti u odgovarajuću evidenciju.

Član 111.
(Usmjeravanje i motivacija policijskih službenika u oblasti kriminaliteta)

Rukovodioci nadležnih organizacionih jedinica dužni su policijske službenike usmjeravati i motivisati na prikupljanje operativno interesantnih podataka i podnošenje službenih zabilješki, kriminalističko - operativnih izvještaja i sl.

Član 112.
(Informanti)

- (1) Policijski službenik radi obavljanja policijskih poslova može prikupljati obavještenja korisna za obavljanje policijskih poslova od informanata i davaoca informacije.
- (2) Davaoc obavještenja je osoba koja daje jednokratne povjerljive podatke koji su od interesa za obavljanje policijskih poslova i primjenu policijskih ovlaštenja.

Član 113.
(Pregled dokumentacije)

- (1) Kad provodi kriminalističku istragu policijski službenik može pregledati poslovnu dokumentaciju fizičkih i pravnih osoba.
- (2) Dokumentaciju sa oznakom tajnosti policijski službenik može pregledati samo pod uvjetima i na način određen Zakonom o zaštiti tajnih podataka.
- (3) Osoba čija se poslovna dokumentacija pregleda može zahtijevati da se ne objavljuju podaci koji se odnose na njeno poslovanje.
- (4) O pregledu dokumentacije policijski službenik izdaje potvrdu.
- (5) Policijski službenik će privremeno oduzeti dokumentaciju, ako postoje uvjeti iz zakona kojim je regulisan krivični postupak.

Član 114.
(Poligrafsko ispitivanje)

- (1) Policijski službenik je ovlašten provesti poligrafsko ispitivanje nakon što osobu upozna:
 - a) sa radom poligrafa,
 - b) sa pravom da se ne podvrgne ispitivanju i
 - c) da rezultat ispitivanja ne može biti upotrijebljen kao dokaz u krivičnom ili drugom postupku.
- (2) Ispitivanje iz stava (1) ovog člana može se provesti samo nakon što osoba da pisanu saglasnost. Pisanu saglasnost za poligrafsko ispitivanje maloljetnika daje roditelj ili staratelj. Ako su roditelj ili staratelj mogući počinioci krivičnog djela na štetu maloljetnika, saglasnost za poligrafsko ispitivanje daje nadležna služba, odnosno centar socijalne zaštite.
- (3) Policijski službenik je dužan prekinuti poligrafsko ispitivanje ako osoba od koje se traže obavijesti, nakon što je dala pisanu saglasnost, izjavi da istu povlači.
- (4) Poligrafskom ispitivanju ne smije se podvrgnuti:
 - a) osoba koja je pod uticajem alkohola, opojnih droga ili drugih psihoaktivnih supstanci,
 - b) osoba koja ima ozbiljna srčana oboljenja,
 - c) osoba u stresnom stanju,
 - d) osoba koja uzima lijekove za smirenje,
 - e) osoba koja pokazuje vidljive znakove duševne bolesti ili poremećenosti,
 - f) trudnica ili roditelja i
 - g) dijete.
- (5) Policijski službenik je o izvršenom poligrafskom ispitivanju dužan sačiniti pisani izvještaj.

Član 115.
(Zaštita žrtava krivičnih djela i drugih osoba)

- (1) Uprava policije i njeni policijski službenici tokom cijelog postupka postupaju s posebnim obzirom prema žrtvi krivičnog djela te na primjeren način vode brigu o pravima i interesima žrtve, zaštititi privatnosti kao i o specifičnim potrebama žrtve.
- (2) Policijski službenik dužan je u prvom kontaktu žrtvu na razumljiv i primjeren način upoznati sa pravima koja joj po zakonu pripadaju te načinom na koji može ostvariti svoja prava.
- (3) Prilikom upoznavanja žrtve s njezinim pravima posebno treba voditi računa o pojedinoj kategoriji žrtve čija su prava posebno propisana (dijete žrtva, žrtva krivičnog djela protiv spolne slobode, žrtva krivičnog djela trgovine ljudima, žrtva krivičnog djela nasilja, žrtva stranac, žrtva osoba s invaliditetom i dr.).

POGLAVLJE III - OBLAST ODRŽAVANJA JAVNOG REDA I MIRA I OSIGURANJA JAVNIH OKUPLJANJA

Odjeljak A. Održavanje javnog reda i mira

Član 116.
(Poslovi održavanja javnog reda i mira)

- (1) Policijski službenici Uprave policije preduzimaju aktivnosti na sprječavanju, otkrivanju i rasvjetljavanju prekršaja, prikupljanju i analizi informacija i podataka, kao i sve druge preventivne i represivne aktivnosti koji se odnose na održavanje javnog reda i mira na području Kantona.
- (2) Poslove održavanja javnog reda i mira prvenstveno obavljaju policijski službenici u uniformi, obavljajući pozorničku i patrolnu djelatnost.
- (3) Izuzetno od stava (2) ovog člana poslove održavanja javnog reda i mira i sprječavanja vršenja krivičnih djela mogu obavljati i usmjerene, a izuzetno i tajne patrole, obavljajući službu u civilnim odjelima sa civilnim vozilima.

Član 117.
(Preventivna djelatnost)

- (1) Pozornička i patrolna djelatnost su osnovni vidovi neposrednog preventivnog djelovanja policije u svrhu održavanja javnog reda i mira i sprječavanja vršenja krivičnih djela.
- (2) Policijski službenici koji vrše pozorničku i patrolnu djelatnost dužni su da svojim prisustvom, osmatranjem i drugim mjerama i radnjama u skladu sa policijskim ovlaštenjima, štite život, ličnu i imovinsku sigurnost ljudi, sprječavaju vršenje krivičnih djela i prekršaja protiv javnog reda i mira i drugih prekršaja, sprječavaju ugrožavanje bezbjednosti saobraćaja, kao i da preduzimaju potrebne mjere radi otkrivanja krivičnih djela, pronalaženja i hvatanja počinioca krivičnih djela i prekršaja, uspostavljanje narušenog javnog reda i mira, i pružanja pomoći građanima, odnosno promovisanja metoda i filozofije rada policije u zajednici.

Član 118.
(Podjela područja na sektore i rejone)

- (1) Područje nadležne policijske stanice, odnosno policijskog odjeljenja dijeli se na sektore, a u okviru sektora na rejone.
- (2) Komandir organizacione jedinice iz stava (1) ovog člana sačinjava pisani Prijedlog podjele područja nadležne organizacione jedinice na sektore.
- (3) Na osnovu Prijedloga iz stava (2) ovog člana načelnik policijske uprave, donosi Rješenje o podjeli područja nadležne organizacione jedinice na sektore.

- (4) Prijedlog iz stava (2) ovog člana i Rješenje iz stava (3) ovog člana sadrže i podjelu sektora na rejone.
- (5) Pozorni rejon obuhvata uže područje patrolnog sektora, dok pozornička staza obuhvata mikro lokalitet na pozornom rejonu (dio ulice ili ulica, odnosno manji dio nekog naselja ili kvarta).
- (6) Pozorni rejon može biti stalni ili povremeni.
- (7) Poslove održavanja javnog reda i mira na sektorima i rejonima obavljaju policijski službenici u uniformi (uključujući pripadnike Specijalne policijske jedinice i Jedinice za sprječavanje narušavanja javnog reda i mira u većem obimu), vođe sektora, pješačke patrole, mobilne patrole i policajci u zajednici. Rad policijskih službenika se organizuje kroz pozorničku i patrolnu djelatnost na sektorima i rejonima, a izuzetno i na pozorničkim stazama.
- (8) Poslovi i zadaci na sektoru se izvršavaju u skladu s odredbama važećeg propisa kojim je regulisan rad vođe sektora i izrada elaborata o kretanju stanja sigurnosti na području sektora u policijskoj stanici.

Član 119.
(Pozornička djelatnost)

- (1) Pozornička djelatnost vrši se u većim naseljima, gusto naseljenim kvartovima, industrijskim i saobraćajnim centrima i turističkim mjestima.
- (2) Pozornička djelatnost se vrši na području pozorničkog rejona ili pozorničke staze.
- (3) Kad obavljaju pozorničku i patrolnu djelatnost policijski službenici nose lično naoružanje, gumenu palicu, sredstva za vezivanje i dr.
- (4) Policijski službenici prilikom obavljanja pozorničke i patrolne djelatnosti mogu biti naoružani i dugocijevnim oružjem i snabdjeveni drugim sredstvima posebne opreme, o čemu za svaki konkretan slučaj odlučuje komandir policijske stanice.
- (5) O vrsti naoružanja i ostale opreme koju koriste policijski službenici prilikom obavljanja drugih poslova (obezbjedenja, dežurstva, asistencija i dr.) odlučuje komandir policijske stanice.
- (6) Pozornička djelatnost na stalnom pozorničkom rejonu određuje se kada je zbog posebnih razloga potrebno stalno prisustvo policijskih službenika i vrši se neprekidno, dok se povremena pozornička djelatnost određuje na području na kome je potrebno prisustvo policijskih službenika u određeno vrijeme ili samo u određene dane ili u određenom dobu dana.

Član 120.
(Patrolna djelatnost)

- (1) Patrolna djelatnost vrši se u manjim naseljima i selima, na određenim saobraćajnim objektima i mjestima iz člana 118. stav (1) ovog pravilnika.
- (2) Poslove i zadatke patrolne djelatnosti obavljaju policijski službenici pješice (pješačke patrole), motornim vozilima (autopatrole) i drugim prevoznim sredstvima (motociklističke patrole, biciklističke patrole), plovilima i na druge načine (helikopteri i dr.), u uniformi i sa obilježenim policijskim vozilima, a izuzetno ove poslove mogu obavljati i usmjerene ili tajne pješačke patrole. Tajne ili usmjerene pješačke patrole službu mogu obavljati u civilnim odjelima i sa civilnim vozilima.
- (3) Patrolnu djelatnost vrše patrole sastavljene od dva ili više policijskih službenika od kojih je jedan vođa patrole kojeg određuje komandir. Za vođe patrole određuje se policijski službenik sa višim činom, a ako je čin isti određuje se policijski službenik koji ima više vremena provedenog u činu.
- (4) Izuzetno, patrolnu djelatnost može vršiti samo jedan policijski službenik i to samo danju i na mjestima gdje to dopušta stanje sigurnosti.
- (5) Kada posebne sigurnosne prilike to zahtijevaju, patrolnu djelatnost policijski službenici mogu obavljati i sa službenim psima ili uz korištenje službenih konja.

Član 121.
(Usmjerena patrola)

Usmjerena patrola na određenom patrolnom sektoru ili rejonu se angažuje kada je potrebno s pojačanim aktivnostima na tačno određenom području preduzeti preventivne i represivne mjere odnosno, ukoliko je na određenom patrolnom sektoru ili rejonu već došlo do opadanja policijskog autoriteta (legitimiteta) ili su okolnosti takve da prijete stvarna opasnost da bi moglo doći do narušavanja javnog reda i mira sa težim posljedicama ili je učestalost događaja takva da postoji realna opasnost od remećenja uobičajenog načina života i rada građana ili narušavanja sigurnosne situacije.

Član 122.
(Tajna patrola)

Patrolni policajci u tajnoj patroli nose civilnu odjeću koja se uklapa u okolinu, mogu pješaćiti, voziti motocikl ili biciklo ili se voziti u neobilježenim vozilima, a koriste se kako bi se fokusirali na tačno određene vrste krivičnih djela ili prekršaja u nekim područjima i u pravilu se angažuju povremeno kada se ukaže potreba za takvim postupanjem ili kada se očekuje da bi se njihovim angažovanjem određena problematika mogla bolje i efikasnije kontrolisati.

Član 123.
(Konkretni zadaci)

Komandir policijske stanice ili drugi rukovodni policijski službenik koji upućuje policijske službenike na vršenje pozorničke i patrolne službe, pored opštih zadataka koje moraju da vrše na osnovu propisa, dužan je da odredi i razradi konkretne zadatke koje policijski službenici trebaju da izvrše.

Član 124.
(Vrijeme trajanja pozorničke ili patrolne djelatnosti)

- (1) Komandir policijske stanice ili drugi rukovodni policijski službenik koji upućuje policijskog službenika na vršenje pozorničke ili patrolne djelatnosti dužan je da odredi i vrijeme trajanja te djelatnosti, pravac i način kretanja patrole, imajući u vidu konkretne zadatke, udaljenost, broj i značaj pojedinih objekata, konfiguraciju terena, naseljenost, frekvenciju stanovništva, vremenske prilike, godišnje doba i doba dana. Policijski službenik može rukovodnom policijskom službeniku koji ga upućuje na službu davati prijedloge u pogledu načina izvršavanja pojedinih zadataka.
- (2) Policijski službenik ne smije napustiti pozornički ili patrolni rejon prije nego što mu istekne vrijeme trajanja službe, a ako se služba obavlja na stalnom rejonu u smjenskom radu primopredaja službe se obavlja na pozorničkom, odnosno patrolnom sektoru na lokaciji koju odredi rukovodni policijski službenik koji ga upućuje na službu.
- (3) Izuzetno od stava (2) ovog člana, policijski službenik može napustiti pozornički ili patrolni rejon ako je to potrebno radi izvršenja vanrednih službenih zadataka ili zbog razloga više sile, o čemu je dužan odmah obavijestiti rukovodioca smjene ili drugog rukovodnog policijskog službenika.
- (4) Kao vandredni službeni zadaci ili razlozi više sile smatraju se naročito:
 - a) hvatanje učionioca krivičnog djela ili težeg prekršaja, obezbjeđenje tragova i predmeta koji mogu poslužiti kao dokaz u krivičnom ili prekršajnom postupku,
 - b) hvatanja osobe za kojom se traga,
 - c) privođenje učionioca krivičnog djela ili težeg prekršaja,
 - d) pružanje pomoći drugim policijskim službenicima sa susjednog pozornog ili patrolnog rejona ili po uputi rukovodnog policijskog službenika,
 - e) pružanje pomoći građanima u slučaju opšte opasnosti,
 - f) povreda, ranjavanje ili oboljenje policijskog službenika za vrijeme vršenja pozorničke ili patrolne službe i

- g) drugi opravdani razlozi.
- (5) Po povratku sa vršenja pozorničke, odnosno patrolne djelatnosti policijski službenici podnose pisani izvještaj o preduzetim mjerama i radnjama.

Odjeljak B. Osiguranje javnih okupljanja

Član 125.

(Opće odredbe o osiguranju javnih okupljanja)

- (1) Ako policijska uprava odnosno policijska stanica na čijem području se održava javno okupljanje, nije u mogućnosti da samostalno osigura potreban broj policijskih službenika za osiguranje javnog reda i mira neposredno uz mjesto održavanja javnog skupa, sačinit će depešu i putem Uprave policije zatražiti dodatni broj policijskih službenika iz drugih organizacionih jedinica Uprave policije (Specijalna policijska jedinica i Jedinica za sprječavanje narušavanja javnog reda i mira u većem obimu, policijska uprava i dr.).
- (2) Ukoliko se radi o visoko rizičnom javnom okupljanju, a Uprava policije nije u mogućnosti da vlastitim ljudskim i materijalno-tehničkim resursima angažuje potreban broj policijskih službenika, načelnik policijske uprave će predložiti policijskom komesaru da se angažuju policijski službenici drugih policijskih agencija u skladu sa Sporazumom o međusobnoj saradnji i pružanju pomoći policijskih agencija u Bosni i Hercegovini.

Član 126.

(Postupanje u slučajevima narušavanja javnog reda i mira u većem obimu)

- (1) Ako na javnom skupu dođe do narušavanja javnog reda i mira u većem obimu, rukovodni policijski službenik će preduzeti mjere usmjerene na prekid javnog skupa u skladu sa odredbama Zakona o javnom okupljanju ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona", broj 10/16).
- (2) Kada su u pitanju sportske priredbe, policijski službenici preduzimaju preventivne i druge mjere u skladu sa odredbama Zakona o bezbjednosti održavanja sportskih takmičenja u Zeničko-dobojskom kantonu ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona", broj 2/06 i 11/07).
- (3) Kada su u pitanju protesti, spontana i nenajavljena javna okupljanja na kojima se očekuje narušavanje javnog reda i mira u većem obimu, preduzeće se hitne mjere i po potrebi aktivirati planovi postupanja policijskih službenika u kriznim i vanrednim situacijama iz člana 106. ovog pravilnika. Načelnik policijske uprave ili drugi rukovodni policijski službenik kojeg on ovlasti usmeno će, telefonom putem operativnog dežurstva Uprave policije, obavijestiti policijskog komesara i zatražiti aktivaciju Plana postupanja u kriznim i vanrednim situacijama, a čim se steknu uslovi podnijeti i pisani zahtjev putem depeše ili akta.
- (4) Za osiguranje visokorizičnih javnih okupljanja, na kojima se osnovano očekuje da će doći do narušavanja javnog reda i mira u većem obimu ili narušavanja sigurnosne situacije, policijski komesar rješenjem formira Štab osiguranja koji operativno rukovodi cjelokupnim osiguranjem.
- (5) U slučajevima narušavanja javnog reda i mira u većem obimu rukovodni policijski službenik na terenu će preduzeti neophodne mjere i radnje na uspostavljanju narušenog javnog reda i mira u većem obimu, a u slučaju upotrebe Specijalne policijske jedinice i Jedinice za sprječavanje narušavanja javnog reda i mira u većem obimu, ukoliko to okolnosti dozvoljavaju, prije upotrebe zatražiti saglasnost za njihovu upotrebu od rukovodioca Štaba osiguranja.

POGLAVLJE IV - POSTUPANJE U KRIZNIM I VANREDNIM SITUACIJAMA

Član 127.

(Pojmovi krizne situacije i vanredne situacije)

- (1) Krizna situacija, u smislu odredbi pravilnika, je stanje i događaj koji zahtjeva hitan odgovor, odnosno postupanje, u svrhu očuvanja javnog reda i mira narušenog u većem obimu, zaštite života i imovine građana ili očekivana krizna situacija koja je takvog obima da zahtjeva angažman dodatnih resursa, kako ljudskih tako i materijalno tehničkih, u jednoj ili više operativnih zona.
- (2) Vanredna situacija je stanje kada su rizici i prijetnje ili posljedice katastrofa, vanrednih događaja i drugih opasnosti po stanovništvo, životnu sredinu i materijalno dobro, takvog obima i inteziteta da njihov nastanak ili posljedice nije moguće spriječiti ili otkloniti redovnim djelovanjem nadležnih organa i službi, zbog čega je za njihovo ublažavanje i otklanjanje neophodno upotrijebiti posebne mjere, snage i sredstva, uz pojačan režim rada. Vanredne situacije su događaji koji se odnose na elementarne nepogode, poplave, klizišta, zemljotrese, požare širih razmjera, saobraćajne nezgode u kojima je prouzrokovana materijalna šteta velikih razmjera i u kojima je stradalo više osoba, masovne migracije i sl.

Član 128.

(Planovi postupanja u slučaju krizne ili vanredne situacije)

- (1) Uprava policije na osnovu odredbi Zakona o unutrašnjim poslovima Zeničko-dobojskog kantona donosi Plan Uprave policije Ministarstva unutrašnjih poslova Zeničko-dobojskog kantona o postupanju policijskih službenika u kriznim i vanrednim situacijama.
- (2) Organizacione jedinice Uprave policije na osnovu plana iz stava (1) ovog člana, donose vlastite Akcione planove postupanja policijskih službenika u kriznim i vanrednim situacijama.
- (3) Planovi postupanja iz st. (1) i (2) ovog člana naročito sadrže: predmet, vrste kriznih i vanrednih situacija, svrhu i pretpostavke, procjenu, način komunikacije, angažovanje ljudskih i materijalno-tehničkih resursa, postupanje vezano za inicijalni odgovor, odogovornosti organizacione jedinice koja je prva zaprimila poziv ili prva došla do saznanja, sjedište i odgovornost za upravljanje u kriznoj ili vanrednoj situaciji, smjernice, kontrola i koordinacija, mjesta okupljanja, snimanje audio i videozapisa i sačinjavanje fotografija operacija, komunikacija, odogovornosti, obuka, revizija i vođenje plana, učesnike u sačinjavanju i donošenju plana i dr.
- (4) Uprava policije i njene organizacione jedinice su dužne jednom godišnje, a po potrebi i češće vršiti ažuriranje planova iz st. (1) i (2) ovog člana.

Član 129.

(Saradnja sa civilnom zaštitom i drugim organima i institucijama)

- (1) Na osnovu odredbi Zakona o unutrašnjim poslovima Zeničko-dobojskog kantona, Uprava policije i njene nadležne organizacione jedinice dužne su pružiti pomoć organima uprave, jedinicama lokalne samouprave, pravnim i fizičkim osobama i u slučaju opće opasnosti uzrokovane prirodnim nepogodama, epidemijama i drugim vanrednim okolnostima.
- (2) Policijski službenici Uprave policije, odnosno njenih nadležnih organizacionih jedinica, učestvuju u radu pojedinih tijela (npr. općinski štabovi civilne zaštite), u skladu sa odredbama Zakona i pod uslovima koji su propisani odlukom o njihovom formiranju.

POGLAVLJE V - OBLAST KONTROLE I SIGURNOSTI SAOBRAĆAJA

Odjeljak A. Sigurnost, kontrola i regulisanje saobraćaja

Član 130.

(Poslovi sigurnosti, kontrole i regulisanja saobraćaja)

- (1) Neposrednu kontrolu i regulisanje saobraćaja na putevima Zeničko-dobojskog kantona, u skladu sa odredbama Zakona o osnovama bezbjednosti saobraćaja na putevima u BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 6/06, 75/06, 44/07, 84/09, 48/10, 18/13, 8/17, 89/17 i 9/18 u daljnjem tekstu ZOOBS) vrše policijski službenici Uprave policije u uniformi.
- (2) Kontrolu i regulisanje saobraćaja na putevima vrše patrole policije sastavljene od dva ili više policijska službenika, od kojih je jedan vođa patrole, kao i jedan policijski službenik ukoliko službene poslove i zadatke obavlja sa službenim motociklom.
- (3) Kad je u vršenju poslova kontrole saobraćaja potrebno da se određeno vozilo zaustavi, policijski službenik je dužan da prije datog propisanog znaka izabere najpogodnije izgrađeno proširenje ili drugu površinu na kojoj se ta radnja može bezbjedno izvesti, a noću po mogućnosti na mjestima koja su osvijetljena.
- (4) Policijski službenici su dužni da učesnicima u saobraćaju pružaju pomoć koja za cilj ima povećanje sigurnosti saobraćaja ili nesmetano odvijanje saobraćaja, kao i drugu pomoć u skladu sa trenutnim mogućnostima i ovlaštenjima.

Član 131.

(Regulisanje saobraćaja)

- (1) Regulisanje saobraćaja koje vrše policijski službenici sastoji se u izdavanju naređenja učesnicima u saobraćaju o načinu postupanja i ponašanja na određenom mjestu, na putu ili dijelu puta.
- (2) Naređenja iz stava (1) ovog člana policijski službenici saopštavaju učesnicima u saobraćaju davanjem propisanih znakova.
- (3) Izuzetno, policijski službenici mogu učesnicima u saobraćaju izdavati i usmena naređenja ako se određeni zahtjev ne može izraziti znakovima, ako treba dopuniti dati znak ili ako za to postoje drugi opravdani razlog.
- (4) Policijski službenici su dužni da se pri davanju znakova na putu postave tako da ih lako mogu uočiti svi učesnici u saobraćaju kojima su ti znakovi namijenjeni pri tome vodeći računa o ličnoj bezbjednosti.
- (5) Ako se znakovi daju određenom učesniku u saobraćaju, moraju se dati na način da se iz njih nesumnjivo može zaključiti na kojeg se učesnika u saobraćaju odnose.

Član 132.

(Mjesto regulisanja saobraćaja)

- (1) Regulisanje saobraćaja vrši se na raskrsnicama ili drugim mjestima na putu, za određeno vrijeme ili stalno, kao i na drugim mjestima na putu ako je to potrebno da se uspostavi veća bezbjednost ili prohodnost saobraćaja.
- (2) Mjesto i vrijeme regulisanja saobraćaja iz stava (1) ovog člana određuje komandir policijske stanice ili drugi rukovodni službenik koga on za to ovlasti.

Član 133.
(Kontrola saobraćaja na putevima)

Kontrola saobraćaja na putevima vrši se radi utvrđivanja da li se učesnici u saobraćaju pridržavaju propisa o saobraćaju na putevima, sprječavanja vršenja krivičnih djela i prekršaja, preduzimanja propisanih mjera protiv učinilaca tih djela i obezbjeđenja nesmetanog i bezbjednog odvijanja saobraćaja na putevima.

Član 134.
(Načini kontrole saobraćaja na putevima)

Kontrolu saobraćaja na putevima vrše policijski službenici osmatranjem iz vozila u pokretu zadržavanjem na pojedinim mjestima na putu gdje najčešće dolazi do ugrožavanja bezbjednosti saobraćaja, praćenjem video-nadzora određenih dijelova puta ili na način kojim se neće uznemiravati učesnici u saobraćaju i prouzrokovati smetnje u odvijanju saobraćaja.

Član 135.
(Mjesto kontrole saobraćaja na putevima)

- (1) Kontrola saobraćaja se vrši na dijelu puta, na kojem će se u što manjoj mjeri ometati ili uznemiravati učesnici u saobraćaju i prouzrokovati smetnje u odvijanju saobraćaja.
- (2) Mjesto i vrijeme kontrole saobraćaja iz stava (1) ovog člana određuje rukovodni policijski službenik.
- (3) Tačnu lokaciju na mjestu određenom za kontrolu saobraćaja, određuje vođa patrole, poštivajući uslove propisane u stavu (1) ovog člana i elaborat saobraćajnog sektora.

Član 136.
(Način kontrole vozila)

- (1) Kod zaustavljanja vozila policijski službenik stoji na desnoj ivici kolovoza gledano u smjeru vožnje kontrolisanog vozila, a na putu sa jednosmjernim saobraćajem može stajati i na lijevoj ivici kolovoza, ako je to pogodnije zbog bezbjednosti i nesmetanog odvijanja saobraćaja.
- (2) Policijski službenik koji je izdao naređenje za zaustavljanje, mora obratiti posebnu pažnju na postupak vozača i na vozilo, za svo vrijeme dok vozač ne zaustavi vozilo na određenom mjestu. Naročito mora obratiti pažnju kod zaustavljanja vozila sa prikolicom ili vozila koje vuče drugo motorno vozilo.

Član 137.
(Način pristupanja zaustavljenom vozilu)

- (1) Policijski službenik koji pristupa zaustavljenom vozilu radi kontrole, po pravilu, prilazi vozilu sa lijeve strane vozila, dok drugi policijski službenik iz sastava patrole stoji sa desne strane vozila prateći pokrete vozača i lica u vozilu, a sve u cilju bezbjednog obavljanja kontrole vozila.
- (2) Policijski službenik može vozaču narediti da izađe iz vozila, ako je zbog pristupa vozilu sa lijeve strane otežano vršenje poslova kontrole. Ako je potrebno policijski službenik će tom prilikom skrenuti pažnju vozaču da preduzme mjere kako se vozilo samo ne bi pokrenulo sa mjesta zaustavljanja.
- (3) Nakon izvršene kontrole policijski službenik je dužan zaustavljenom vozilu omogućiti da se nesmetano uključi u saobraćaj.

Odjeljak B. Kontrola vozača

Član 138. (Kontrola vozača)

- (1) Policijski službenik kontrolom vozača utvrđuje :
 - a) da li vozač posjeduje vozačku dozvolu koja mu daje pravo na upravljanje tim vozilom;
 - b) da li je vozačkoj dozvoli istekao rok važenja i da li ima zabrana ili ograničenja;
 - c) da li je vozačka dozvola vjerodostojna (autentična);
 - d) da li je vozač umoran, bolestan ili je pod dejstvom alkohola, psihoaktivnih supstanci i slično, tako da nije sposoban da bezbjedno upravlja vozilom.
- (2) Ako se posumnja u ispravnost vozačke dozvole ili dozvole za instruktora vožnje (dotrajala, nečitka, prepravljani podaci i sl.), izvršit će se utvrđivanje identiteta vozača.

Član 139. (Isključenje vozača iz saobraćaja)

- (1) Policijski službenik je dužan na licu mjesta privremeno oduzeti vozačku dozvolu i isključiti iz saobraćaja vozača na osnovu odredbi iz ZOOBS-a.
- (2) Isključenje vozača iz saobraćaja vrši se na taj način, što policijski službenik naređuje vozaču da vozilo skloni sa kolovoza i zabrani mu dalju vožnju sve dok traju razlozi zbog kojih ga je isključio iz saobraćaja ili do određenog vremena. Za to vrijeme policijski službenik privremeno oduzima od vozača vozačku dozvolu.
- (3) O privremenom oduzimanju vozačke dozvole, policijski službenik izdaje vozaču potvrdu u kojoj pored ostalog naznačuje gdje i kad će se vozaču vratiti istu.
- (4) Prilikom oduzimanja vozačke dozvole policijski službenik je dužan da vozaču saopšti u koje vrijeme i na kojem mjestu će mu biti vraćena vozačka dozvola. Podatke o oduzetoj vozačkoj dozvoli policijski službenik je dužan da unese u patrolni nalog o radnjama koje je preduzeo u toku vršenja službe.

Član 140. (Postupanje sa vozilom u slučaju isključenja vozača iz saobraćaja)

- (1) Na zahtjev i o trošku vozača koji je isključen iz saobraćaja, policijski službenik će se, ako je to moguće, postarati da se njegovo vozilo preveze na mjesto gdje je organizovano čuvanje vozila.
- (2) Na zahtjev isključenog vozača policijski službenik može dozvoliti da njegovim vozilom nastavi vožnju drugo lice koje ispunjava propisane uslove za upravljanje tim vozilom.
- (3) Policijski službenik ne smije upravljati vozilom čiji vozač je isključen iz saobraćaja, osim ako je to neophodno.

Član 141. (Utvrđivanje alkoholisanosti vozača)

- (1) Smatra se da je pod utjecajem alkohola ili omamljujućih sredstava vozač za koga se pomoću odgovarajućih sredstava i aparata (alkotest i sl.), izvršenim zdravstvenim pregledom ili analizom krvi ili urina, utvrdi da je pod uticajem alkohola ili drugih omamljujućih sredstava.
- (2) Policijski službenik je dužan da utvrđivanje alkoholisanosti vozača izvrši na jedan od načina navedenih u stavu (1) ovog člana.
- (3) Ako se utvrđivanje alkoholisanosti vrši alkotestom ili uređajem koji pokazuje određeni stepen prisustva alkohola kod vozača, policijski službenik o tome sačinjava zapisnik ili printani ispis kojeg potpisuje lice nad kojim je testiranje izvršeno i eventualni svjedoci. Primjerak zapisnika ili printani ispis dostavljaju se uz prekršajni nalog ili izvještaj o počinjenom prekršaju.

Član 142.
(Analiza krvi ili krvi i urina)

- (1) Analiza krvi ili urina obavlja se kod vozača ili instruktora vožnje koji poriče da je pod dejstvom alkohola, čije je prisustvo u organizmu utvrđeno odgovarajućim sredstvima ili aparatima, kao i da je pod dejstvom opojnih droga ili lijekova na kojima je označeno da ne smiju da se upotrebljavaju prije i za vrijeme vožnje ako takva analiza ne bi izazvala štetne posljedice po njegovo zdravlje.
- (2) Ukoliko vozača iz očigledno opravdanih razloga nije moguće podvrgnuti ispitivanju odgovarajućim sredstvima policijski službenik će ga dovesti u najbližu odgovarajuću zdravstvenu ustanovu radi podvrgavanja stručnom pregledu.
- (3) Ako vozač odbije da se podvrgne zdravstvenom pregledu odnosno ne pristane da da krv ili urin, a ne postoje zakonski uslovi da se uzimanje krvi ili krvi i urina izvrši prinudnim putem, o tome će se sačiniti zapisnik koji potpisuje ljekar zdravstvene ustanove u koju je vozač pristupio.
- (4) U zapisniku će se posebno navesti njihova zapažanja o držanju i o postupcima vozača za vrijeme privođenja i boravka u zdravstvenoj ustanovi, a naročito znaci na osnovu kojih se osnovano moglo pretpostaviti da je on pod uticajem alkohola, nakon čega će policijski službenik isključiti vozača iz saobraćaja.
- (5) Ako vozač koji je učestvovao u saobraćajnoj nezgodi u kojoj je bilo smrtno stradalih lica, odbije da da krv ili krv i urin, odnosno ne pristane na ljekarski pregled, to će se izvršiti prinudno po naredbi tužioca, ako takva analiza ne bi izazvala štetne posljedice po njegovo zdravlje.
- (6) Policijski službenik je dužan da omogući uzimanje i analizu krvi ili krvi i urina vozaču koji poriče da je pod utjecajem alkohola, iako je to utvrđeno pomoću odgovarajućih sredstava i aparata ili zdravstvenim pregledom.
- (7) Troškove vađenja krvi i analize snosi vozač na čiji zahtjev je vršena analiza krvi ili krvi i urina.

Član 143.
(Zadržavanje vozača pod dejstvom alkohola)

- (1) Policijski službenici Uprave policije su, u skladu sa odredbama ZOOBS-a, ovlašteni da vozača kod kojeg je utvrđena količina alkohola u krvi preko 1,5 g/kg ili koji odbije testiranje, a pokazuje znake poremećenosti izazvane dejstvom alkohola, zadržati do otrežnjenja, a najduže do 12 sati.
- (2) Zadržavanje iz stava (1) ovog člana vrši se u službenim prostorijama nadležne organizacione jedinice Uprave policije.
- (3) Policijski službenici dužni su vozača iz stava (1) pregledati radi pronalaženja predmeta pogodnih za napad, otpor ili samoozljeđivanje, a ukoliko navedene predmete pronađe izvršit će njihovo privremeno oduzimanje uz izdavanje potvrde o privremenom oduzimanju predmeta, te preduzeti i druge potrebne mjere i radnje.

Odjeljak C. Kontrola vozila

Član 144.
(Kontrola vozila)

Kontrola vozila u saobraćaju na putevima vrši se radi utvrđivanja da li je vozilo registrovano po važećim propisima, da li je na vrijeme izvršen njegov tehnički pregled i da li ono u pogledu tehničkog stanja, opreme i tereta odgovara propisanim odredbama iz Pravilnika o dimenzijama, ukupnoj masi i osovinskom opterećenju vozila, o uređajima i opremi koju moraju imati vozila i o osnovnim uvjetima koje moraju ispunjavati uređaji i oprema u saobraćaju na putevima ("Službeni glasnik BiH", br. 23/07, 54/07, 101/12 i 26/19).

Član 145.
(Isključenje vozila iz saobraćaja)

- (1) Utvrđivanje da li je vozilo uredno registrovano i da li je na vrijeme izvršen njegov tehnički pregled - za vozila za koja se redovan tehnički pregled vrši jedanput godišnje, vrši se uvidom u potvrdu o registraciji ili saobraćajnu dozvolu za to vozilo i upoređivanjem podataka navedenih u potvrdi ili dozvoli sa podacima na vozilu (broj motora, broj šasije, reg. oznaka i dr.).
- (2) Za vozila za koja se redovan tehnički pregled vrši svakih šest mjeseci, utvrđivanje da li je tehnički pregled obavljen na vrijeme, vrši se i uvidom u propisanu potvrdu o tehničkoj ispravnosti vozila.
- (3) Ako policijski službenik prilikom kontrole utvrdi da vozilo zbog tehničke neispravnosti ugrožava ili smeta drugim učesnicima u saobraćaju, ili na kojem je teret nepravilno raspoređen, odnosno nedovoljno obezbijeden, ili kojim se, bez dozvole, prevozi teret čije dimenzije, odnosno masa prekoračuju najveće dozvoljene dimenzije, odnosno masu ili osovinsko opterećenje, ili koje se kreće putem na kojem je kretanje te vrste vozila zabranjeno, ili se kreće bez zimske opreme na dijelu puta i u vrijeme kad je zimska oprema obavezna narediće vozaču da odmah prekine kretanje vozilom i otkloni neispravnost, ili da vozilo odveze do određenog mjesta gdje može da otkloni neispravnost, odnosno da vozilom nastavi kretanje na putu na kojem je kretanje te vrste vozila dozvoljeno, odnosno da upotrijebi zimsku opremu.
- (4) Ako vozač ne postupi po naređenju iz stava (3) ovog člana, policijski službenik isključiće vozilo iz saobraćaja i oduzeće potvrdu o registraciji.
- (5) Vozač odnosno vlasnik vozila isključenog iz saobraćaja odgovoran je za čuvanje vozila od krađe ili drugih nezakonitih radnji prema vozilu.
- (6) Za vrijeme vršenja kontrole policijski službenik je dužan da što kraće zadržava vozača i vozilo.

Član 146.
(Kontrola uređaja i opreme)

- (1) Prilikom kontrole vozila policijski službenik može tražiti od vozača da uključuje i isključuje uređaje, otvoriti tahograf ili putem elektronske kartice očitati digitalni tahograf i tražiti da pokaže i drugu propisanu opremu.
- (2) Kada se za provjeravanje ispravnosti određenih uređaja koriste posebna tehnička sredstva, policijski službenik može tražiti od vozača da postupa u skladu sa tehničkim uputama za upotrebu tih sredstava.
- (3) U slučaju da se utvrdi prekoračenje osovinskog opterećenja ili dozvoljene mase policijski službenik će vozilo isključiti iz saobraćaja i oduzet potvrdu o registraciji, do otklanjanja razloga isključenja.

Član 147.
(Prekid upravljanja vozilom)

- (1) Policijski službenik će narediti vozaču da odmah prekine dalje upravljanje vozilom i otkloni neispravnost ili da vozilo odveze do određenog mjesta gdje može otkloniti neispravnost ako utvrdi:
 - a) da vozilo zbog tehničke neispravnosti ugrožava ili ometa druge učesnike u saobraćaju;
 - b) da je teret na vozilu nepravilno smješten, odnosno nedovoljno obezbijeden od pomjeranja, rasipanja, odnosno zagađivanja i slično;
 - c) da se vozilom bez dozvole prevozi teret čije dimenzije odnosno masa prekoračuju najveće dozvoljene dimenzije odnosno masu ili osovinsko opterećenje;
 - d) da se vozilo kreće na putu na kojem je u određeno vrijeme ili trajno zabranjen saobraćaj vozila kategorije u koju ono spada;

- e) da se vozilo kreće u zimskim uslovima na putu, a nema odgovarajuću zimsku opremu.
- (2) Vozaču se neće narediti da prekine dalje upravljanje vozilom zbog razloga navedenih u tački d). stava (1) ovog člana, ako postoji mogućnost da vozilom bez većih teškoća za saobraćaj na putu na kome je zatečeno napusti taj put i svoje kretanje produži drugim putem.
- (3) Naređenje za prekid daljnje vožnje izvršava se na taj način, što se vozaču naredi da prekine daljnju vožnju dok ne otkloni konstatovanu neispravnost odnosno do određenog vremena. Pri tome policijski službenik vodit će računa da vozač preduzme potrebne mjere da zaustavljeno vozilo samo ne krene i da ga ne pokrene nepozvano lice.

Član 148.

(Uslovi za isključenje vozila iz saobraćaja)

- (1) Policijski službenik će isključiti iz saobraćaja vozilo za koje utvrdi:
- a) na stanici za tehnički pregled vozila da je tehnički neispravno ili oštećeno toliko da bi njegovo daljnje učestvovanje u saobraćaju predstavljalo neposrednu opasnost po bezbjednost saobraćaja (kvar na uređajima za upravljanje ili zaustavljanje, oštećenje ili visok stepen dotrajalosti, tako da se može opravdano zaključiti da su mu oštećeni sklopovi ili uređaji koji su bitni sa stanovišta bezbjednosti saobraćaja);
 - b) da nije registrovano po važećim propisima;
 - c) da se na njemu prevoze opasne materija, a vozilo ne odgovara propisanim uslovima ili nisu preduzete propisane mjere za prevoz opasnih materija.
- (2) Isključivanje vozila iz saobraćaja vrši se tako što policijski službenik naređuje vozaču da vozilo skloni sa kolovoza i zabrani mu da nastavi vožnju sve dok postoje razlozi zbog kojih je vozilo isključeno.
- (3) Pri isključenju vozila iz saobraćaja, policijski službenik će voditi računa da vozač preduzme potrebne mjere da vozilo ne bi samo krenulo sa određenog mjesta i da ga ne bi pokrenulo nepozvano lice.

Član 149.

(Tahograf)

Ako je vozilo učestvovalo u saobraćajnoj nezgodi, policijski službenik mora da privremeno oduzme tahografski zapis, a kada je u pitanju digitalni tahograf očita pomoću elektronske kartice i priloži ga uz zapisnik o saobraćajnoj nezgodi:

- a) radi utvrđivanja brzine kojom je vozač vozio,
- b) radi utvrđivanja vremena trajanja vožnje,
- c) ako se može osnovano smatrati da je vozač na bilo koji način uticao na pravilnost tahografskog zapisa,
- d) ako tahografski zapis ne odgovara kilometraži za koju je napravljen.

Član 150.

(Osiguranje isključenog vozila)

Ako vozilo koje je isključeno iz saobraćaja ostane na putu ili je parkirano na mjestu gdje predstavlja neposrednu opasnost ili smetnju za saobraćaj ili kada prijeti opasnost da na vozilu odnosno teretu bude pričinjena šteta, policijski službenik preduzet će odgovarajuće mjere da se vozilo skloni na sigurno mjesto o trošku njegovog vlasnika odnosno nosioca prava korišćenja.

Odjeljak D. Kontrola saobraćajne signalizacije

Član 151. (Kontrola saobraćajne signalizacije)

U vršenju poslova iz oblasti bezbjednosti saobraćaja policijski službenik po saznanju da zbog oštećenja puta može doći do opasnosti po učesnike u saobraćaju ili da na putu saobraćajni znak nedostaje ili je nepravilno postavljen, dotrajao ili suvišan, dužan je da o tome odmah obavijesti pravno lice zaduženo za održavanje puteva, radi preduzimanja potrebnih mjera kod nadležnog organa odnosno preduzeća ili drugog pravnog lica koje se stara o održavanju puteva.

Odjeljak E. Izvođenje radova na putu

Član 152. (Radovi na putu)

- (1) Kada je organizaciona jedinica u Upravi policije obavještena da će preduzeće ili drugo pravno lice izvoditi radove na putu zbog kojih može doći do smetnji u odvijanju saobraćaja, dužno je da odmah stupi u vezu sa tim preduzećem ili drugim pravnim licem radi upoznavanja prirode i obima radova, mjesta, načina i vremena u kome će se radovi izvoditi.
- (2) Na osnovu podataka dobivenih od preduzeća ili drugog pravnog lica ili na osnovu neposrednog zapažanja na mjestu gdje se radovi izvode, policijski službenik će izvođaču radova naložiti mjere koje treba preduzeti radi otklanjanja eventualnih opasnosti u saobraćaju na putu, načinu osiguranja i prohodnosti saobraćaja.
- (3) Policijski službenik naredit će odmah prekid radova na putu ukoliko pravno ili fizičko lice nema odobrenje za radove na putu izdato od nadležnog organa zaduženog za održavanje puteva, a protiv izvođača radova preduzeti zakonom predviđene mjere.

Odjeljak F. Stanje puteva

Član 153. (Stanje puteva)

- (1) Kada policijski službenici u vršenju kontrole saobraćaja na putevima ili u vršenju drugih poslova, uoče nedostatke na putu ili u njegovoj okolini koji za učesnike u saobraćaju predstavljaju opasnost, obavijestit će o tome hitno pismenim ili usmenim putem preduzeće ili drugo pravno lice koje je odgovorno za održavanje puteva, kao i nadležni organ inspekcije javnih puteva.
- (2) Kao nedostaci na putu u smislu stava (1) ovog člana smatraju se naročito:
 - a) odroni kamena ili zemlje na kolovozu puta;
 - b) odronjavanje nasipa puta zbog čega je došlo do osjetnog suženja kolovoza ili smanjenja nosivosti puta;
 - c) udarne rupe i opasna ulegnuća odnosno ispupčenja na kolovozu;
 - d) nepostojanje uređaja i opreme na određenim mjestima na putu neophodnih za bezbjednost saobraćaja (zidovi, odbojne ograde, svjetlosne i druge oznake na ivicama puta, propisno obojeni i označeni objekti na putu i pored njega i sl.);
 - e) oštećenja ili dotrajalost određenih saobraćajnih znakova postavljenih na putu;
 - f) neodržavanje kolovoza zimi u stanju koje omogućava siguran saobraćaj (klizav, neraščišćen kolovoz i sl.);
 - g) dotrajalost mostova ili oštećenja na mostovima koja umanjuju bezbjednost saobraćaja;
 - h) prosuto ulje, nafta, rasuto staklo ili drugi materijal na kolovozu.
- (3) Ako zbog nedostataka u održavanju puta prijeti opasnost za učesnike u saobraćaju, nadležna organizaciona jedinica u Upravi policije će odmah o tome obavijestiti preduzeće ili drugo

pravno lice koje se stara o održavanju puta i pozvati ga da hitno preduzme mjere za otklanjanje nedostataka. U tom slučaju o nedostatku treba obavijestiti i nadležni organ inspekcije javnih puteva i kad se radi o nedostatku na putu nad kojim nadzor vrši federalni, odnosno kantonalni organ inspekcije.

Odjeljak G. Vozila s pravom prvenstva prolaza i vozila pod pratnjom

Član 154.

(Vozila s pravom prvenstva prolaza i vozila pod pratnjom)

- (1) Službena vozila policije, kada posebnim uređajima daju svjetlosne i zvučne znakove mogu koristiti pravo prvenstva prolaza u odnosu na druge učesnike u saobraćaju, osim u odnosu na vozila pod pratnjom, vozila službe hitne pomoći i vatrogasna vozila samo kad je to neophodno za izvršenje službenog zadatka.
- (2) Odluku o upotrebi propisanih zvučnih i svjetlosnih znakova kojima se zahtijeva pravo prvenstva prolaza službenog vozila policije u saobraćaju donosi policijski službenik koji rukovodi izvršenjem službenog zadatka.
- (3) Kada se službenim vozilom policije vrši pratnja jednog ili više vozila u kojima se prevoze ličnosti kojima je dodijeljena pratnja, policijski službenik iz stava (2) odlučuje o mjerama koje će se preduzeti prema ostalim učesnicima u saobraćaju (smanjenje brzine, zaustavljanje, upotreba zvučnih, svjetlosnih signala i sl.).

Odjeljak H. Pratnja određenih vozila

Član 155.

(Pratnja vozila)

- (1) Pratnju vozila kojima se prevoze ličnosti kojima je pratnja dodijeljena, obezbjeđuju organizacione jedinice Uprave policije.
- (2) Policijski komesar ili drugi policijski službenik koga on za to ovlasti može narediti i pratnju vozila kojima se prevoze opasne materije, kao i vozila kojima se vrši vanredni prijevoz.

Član 156.

(Obaveze za vrijeme pratnje)

- (1) Policijski službenici su dužni za vrijeme dok vrše pratnju da upozoravaju vozače drugih vozila i ostale učesnike u saobraćaju na prisutnost vozila iz predhodnog člana ovog pravilnika, kao i da po potrebi druga vozila privremeno zaustavljaju ili uklanjaju sa puta, kako bi se omogućio bezbjedan prolaz vozila pod pratnjom.
- (2) Upozorenja i mjere iz stava (1) ovog člana vrše se davanjem propisanih znakova, kao i neprekidnim davanjem posebnih svjetlosnih i zvučnih znakova na vozilu.

Član 157.

(Vanredni prevoz)

- (1) Kao vanredni prevoz smatra se prevoz predmeta čije dimenzije ili masa prelaze najveće dozvoljene dimenzije, odnosno masa osovinskog opterećenja za vozila u saobraćaju na putevima određene Pravilnikom o dimenzijama, ukupnoj masi i osovinskom opterećenju vozila, o uređajima i opremi koju moraju imati vozila i o osnovnim uvjetima koje moraju ispunjavati uređaji i oprema u saobraćaju na putevima ("Službeni glasnik BiH", br. 23/07, 54/07, 101/12 i 26/19) i Pravilnikom o utvrđivanju uslova za obavljanje vanrednog prevoza ("Službene novine Federacije BiH", broj 75/10).
- (2) Prevoz iz prethodnog stava rješenjem odobrava nadležno Ministarstvo za promet i komunikacije.

Član 158.
(Prevoz opasnih materija)

- (1) Pratnju vozila kojima se vrši prijevoz opasnih materija organizuju preduzeća ili druga pravna lica za čije se potrebe prijevoz vrši ili preduzeće koje vrši prijevoz.
- (2) Ako je to potrebno, s obzirom na količinu opasnih materija koje se prevoze ili zbog izuzetno opasnih svojstava tih materija, kao i ako je to uslovljeno u rješenju nadležne policijske uprave-policijske stanice, kojim se odobrava prevoženje opasnih materija, ovaj prijevoz se vrši pod pratnjom policijskih službenika koji moraju biti upoznati o posebnim mjerama bezbjednosti.
- (3) Prije nego što preduzme praćenje prijevoza opasnih materija, policijski službenici će provjeriti da li je preduzeće ili drugo pravno lica koje daje opasne materija na prijevoz dostavila preduzeću ili drugom pravnom licu kojoj povjerava vršenje prijevoza, pismeno uputstvo o posebnim mjerama bezbjednosti koje se prilikom prijevoza ovih materija moraju preduzeti, kao i da li su o tim mjerama upoznata sva lica koja učestvuju u prijevozu.

Član 159.
(Zabrana prevoza opasnih materija)

Policijski službenici neće vršiti pratnju i spriječiti će prijevoz opasnih materija ako vozila na kojima treba da se izvrši prijevoz ne odgovaraju propisanim uslovima ili ako nisu preduzete druge propisane i naredene mjere.

Odjeljak I. Postupanje kod saobraćajnih nezgoda

Član 160.
(Obezbjeđenje lica mjesta saobraćajne nezgode)

Ako je potrebno obezbijediti mjesto saobraćajne nezgode službenim vozilom, naročito na autoputu i putu rezervisanom za saobraćaj motornih vozila, policijski službenik mora na službenom vozilu uključiti rotaciono ili trepćuće svjetlo i uključiti sve pokazivače pravca.

Član 161.
(Postupanje kod saobraćajnih nezgoda)

- (1) Policijska stanica je dužna da u skladu sa propisima radi na utvrđivanju uzroka nastanka saobraćajnih nezgoda i da evidentira sve saobraćajne nezgode za koje na bilo koji način sazna.
- (2) Policijski službenik koji primi obavijest o saobraćajnoj nezgodi dužan je da istu evidentira u evidenciju o događajima u koju unosi: prezime, ime i adresu osobe koja je obavijestila o saobraćajnoj nezgodi, vrijeme kada je obavijest primljena, mjesto na kome se dogodila saobraćajna nezgoda i vrijeme kada se dogodila, ima li povrijeđenih osoba i gdje se nalaze, okolnosti pod kojima se nezgoda dogodila ako su poznate toj osobi, a značajne su za preduzimanje potrebnih mjera, kao i druge podatke koji mogu biti od interesa za bezbjednost.
- (3) Policijski službenik dužan je da bez odlaganja izađe na mjesto saobraćajne nezgode ako u nezgodi ima poginulih ili povrijeđenih osoba ili je nastala veća materijalna šteta.
- (4) U slučajevima iz stava (3) ovog člana ili kada postoje osnovi sumnje da je izvršeno krivično djelo, policijski službenik je dužan:
 - a) da pruži prvu pomoć povrijeđenim osobama i preduzme druge mjere neophodne za njihovo zbrinjavanje;
 - b) da obezbijedi lice mjesta u cilju sprječavanja nastajanja novih saobraćajnih nezgoda;
 - c) da preduzme potrebne mjere da se očuva neizmijenjeno mjesto saobraćajne nezgode i tragovi koji mogu poslužiti utvrđivanju uzroka nastanka saobraćajne nezgode;

- d) da preduzme mjere da se pronađe učesnik u saobraćajnoj nezgodi koji se udaljio sa lica mjesta;
- e) da preduzme mjere da se nepotrebno ne ometa odvijanje saobraćaja;
- f) da u slučaju težih posljedica (poginulih, teže povrijeđenih, veće materijalne štete, kao i kad se radi o vozilima strane registracije i vozilima diplomatsko-konzularnih predstavništava) hitno obavijesti dežurna služba policijske stanice;
- g) da ukoliko je došlo do prekida saobraćaja zbog neprohodnosti puta havarisanim vozilima, preduzme mjere da se put raščisti, a po potrebi obavijesti i preduzeće ili drugo pravno lice koje je nadležno za održavanje puta.

Član 162.

(Evropski izvještaj o saobraćajnim nezgodama)

- (1) Ukoliko se radi o saobraćajnoj nezgodi sa manjom materijalnoj štetom na vozilima gdje nema povrijeđenih osoba učesnici saobraćajne nezgode dužni su odmah ukloniti vozila sa kolovoza, te popuniti i potpisati obrazac Evropskog izvještaja o saobraćajnoj nezgodi radi dostavljanja istog osiguravajućim kućama kod kojih su njihova vozila osigurana.
- (2) Ukoliko jedan od učesnika saobraćajne nezgode sa manjom materijalnom štetom zahtjeva vršenja uviđaja saobraćajne nezgode od strane policijskih službenika, troškove vršenja uviđaja snosit će učesnik u saobraćajnoj nezgodi koji zahtjeva vršenje uviđaja.

Član 163.

(Pružanje prve pomoći)

- (1) Kada zbog saobraćajne nezgode dođe do ugrožavanja, zastoja ili većeg ometanja saobraćaja na putu, policijski službenik je dužan da preduzme mjere pružanja prve pomoći povrijeđenim osobama, da pozove preduzeća ili druga pravna lica koja se staraju o održavanju puta da odmah ukloni sa puta vozila onesposobljena za kretanje i rasuti teret, kao i da preduzme druge mjere za što hitnije uspostavljanje normalnog saobraćaja.
- (2) Ako u saobraćajnoj nezgodi ima poginulih ili povrijeđenih osoba, organizaciona jedinica je dužna da obavijesti njihove porodice gdje se te osobe nalaze, a ako je u pitanju stranac ili naš državljanin koji stalno ili privremeno sa porodicom živi u inostranstvu, dostavit će podatke o saobraćajnoj nezgodi Upravi policije radi obavještavanja njegove porodice u inostranstvu. U pogledu vozila i tovara obavijestit će se vlasnik, odnosno korisnik.
- (3) U slučajevima kada na mjestu saobraćajne nezgode nema odgovarajuće osobe koja treba da preuzme brigu o oštećenom vozilu i teretu i drugim predmetima od vrijednosti, policijski službenik koji je izašao na lice mjesta preduzet će potrebne mjere za njihovo obezbjeđenje do preuzimanja od strane odgovornog lica.

Član 164.

(Potvrda o oštećenju vozila)

- (1) Vozačima motornih vozila inostrane registracije koja na teritoriji Bosne i Hercegovine budu oštećena u saobraćajnoj nezgodi, policijski službenik izdat će potvrdu o oštećenju vozila na utvrđenom obrascu, osim u slučaju kada su učesnici u saobraćajnoj nezgodi popunili i razmjenili Evropski izvještaj o saobraćajnoj nezgodi.
- (2) Za motorna vozila inostrane registracije oštećena na teritoriji Bosne i Hercegovine potvrda iz stava (1) ovog člana izdaje se samo za oštećenja koje je policijski službenik neposredno utvrdilo na licu mjesta.
- (3) Izuzetno, potvrda se može izdati i kad policijski službenik oštećenje nije utvrdilo na licu mjesta, ako se može nesumnjivo utvrditi da su navodi vozača o oštećenju vozila istiniti.

DIO PETI - POLICIJSKI POSLOVI U OBLASTI OBEZBJEĐENJA POSEBNO ODREĐENIH LIČNOSTI I OBJEKATA

Član 165.

(Obezbjedenje ličnosti i objekata)

Policijski službenici Uprave policije obavljaju policijske poslove osiguranja određenih ličnosti i objekata u skladu sa odredbama Uredbe o osiguranju ličnosti i objekata Zeničko-dobojskog kantona koji se posebno osiguravaju ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona", broj 1/20).

Član 166.

(Vrste obezbjeđenje ličnosti i objekata)

- (1) Obezbjedenje može biti redovno, vanredno i posebno.
- (2) Poslove redovnog, vanrednog i posebnog obezbjeđenja vrše policijski službenici.

Član 167.

(Redovno obezbjeđenje)

- (1) Pod redovnim obezbjeđenjem u smislu ovog pravilnika podrazumijeva se obezbjeđenje određenih ličnosti i objekata, kao i stranih diplomatsko-konzularnih predstavništava u smislu odgovarajućih odredbi Zakona o unutrašnjim poslovima i Odlukom Vlade FBiH i Vlade Zeničko-dobojskog kantona.
- (2) Ličnosti i objekti obezbjeđuju se stražarskom i osmatračkom službom, kao i drugom vrstom obezbjeđenja zavisno od procjene ugroženosti ličnosti ili objekta koji se obezbjeđuje.
- (3) U obavljanju poslova redovnog obezbjeđenja mogu se koristiti tehnička sredstva.

Član 168.

(Uslovi za napuštanje ličnosti i objekta koji se obezbjeđuje)

- (1) Policijski službenici koji obavljaju poslove obezbjeđenja ne smiju se udaljavati od ličnosti odnosno objekata koje obezbjeđuju, osim u slučajevima:
 - a) kad u neposrednoj blizini objekta treba spriječiti izvršenje krivičnog djela ili uhapsiti učinioca krivičnog djela;
 - b) kad neposrednog rukovodioca treba obavijestiti o događajima koji ozbiljnije ugrožavaju javni red i mir, ličnost ili objekat koje obezbjeđuju, a na drugu način nije moguće to učiniti, kao i u slučaju opšte opasnosti.
- (2) Policijski službenici ne smiju se udaljiti od ličnosti, odnosno objekata koje obezbjeđuju ni u slučajevima iz stava (1) ovog člana, ako bi se time narušila bezbjednost objekta ili ličnost koja se obezbjeđuje.

Član 169.

(Primopredaja smjene kod redovnog obezbjeđenja)

- (1) Policijski službenici koji vrše obezbjeđenje smjenjuju se na mjestu na kojem se obavlja redovno obezbjeđenje.
- (2) Policijski službenik koji predaje dužnost dužan je da policijskog službenika koji prima dužnost upozna o događajima i okolnostima koje su od značaja za obezbjeđenje objekata.

Član 170.

(Vanredno obezbjeđenje)

- (1) Vanredno obezbjeđenje organizuje se za vrijeme održavanja javnih okupljanja u kojima učestvuje veći broj građana (sportske manifestacije, kulturno - zabavni programi, štrajkova, demonstracija) i u drugim slučajevima u skladu sa bezbjedonosnom procjenom.

- (2) Vanredno obezbjeđenje naređuje rukovodilac mjesno nadležne organizacione jedinice u Upravi policije.
- (3) Nadležna organizaciona jedinica vrši vanredno obezbjeđenje, po pravilu, sa policijskim službenicima iz svog sastava.
- (4) U slučaju potrebe, organizaciona jedinica koja organizuje obezbjeđenje, može zatražiti pomoć od druge organizacione jedinice, o čemu je dužna prethodno zatražiti saglasnost Uprave policije.

Član 171.

(Plan vanrednog obezbjeđenja)

- (1) Organizaciona jedinica u Upravi policije, koja organizuje vanredno obezbjeđenje izrađuje plan obezbjeđenja.
- (2) Plan vanrednog obezbjeđenja treba da sadrži:
 - a) procjenu bezbjednosne situacije;
 - b) plan podjele terena, putne komunikacije i objekata na potreban broj sektora i podsektora uz evidentiranje pozivnog znaka radio - sistema rukovodioca sektora i podsektora, broja angažovanih policijskih službenika za svaki sektor ili podsektor uz precizno određivanje svakog mjesta gdje se raspoređuje policijski službenik na obezbjeđenju;
 - c) naoružanje, oprema, materijalno - tehnička sredstva, sredstva veze i druga sredstva kojim će biti opremljeni policijski službenici;
 - d) način upoznavanja policijskih službenika sa planom obezbjeđenja;
 - e) ime, prezime, funkcija i čin policijskih službenika koji su određeni za rukovodioce sektora, podsektora kao i rukovodioca cjelokupnog obezbjeđenja;
 - f) rekapitulaciju snaga i sredstava;
 - g) ime i prezime, funkcija i čin policijskih službenika koji sačinjavaju plan, koji su saglasni i ime i prezime, funkcija i čin policijskog službenika koji je odobrio plan.
- (3) Plan obezbjeđenja sačinjava se za fizičko, saobraćajno, operativno, sanitarno - biološko, zdravstveno i tehničko obezbjeđenje kao jedinstven plan, uz donošenje skice i razgovornika UKT radio - sistema.

Član 172.

(Posebno obezbjeđenje)

- (1) Posebno obezbjeđenje organizuje se radi lične bezbjednosti šefova stranih država i vlada i drugih određenih ličnosti, prilikom njihovog boravka na području Kantona.
- (2) Za pratnju vozila iz prethodnog stava može se formirati bezbjednosni eskort čiji će se raspored utvrditi planom obezbjeđenja.
- (3) Posebno obezbjeđenje naređuje policijski komesar.
- (4) Policijski službenici izvršavaju zadatke koji su određeni planom posebnog obezbjeđenja kojeg sačinjava Uprava policije.
- (5) Ako u posebnom obezbjeđenju učestvuju i jedinice Oružanih snaga BiH, rukovodilac posebnog obezbjeđenja dužan je da neposredno ostvari saradnju sa starješinama tih jedinica.
- (6) Policijski službenici koji učestvuju u posebnom obezbjeđenju ne mogu se udaljiti sa mjesta na kome vrše obezbjeđenje bez odobrenja neposrednog rukovodioca.

DIO ŠESTI - POSEBNE OBAVEZE POLICIJSKIH SLUŽBENIKA PRILIKOM OBAVLJANJA POLICIJSKIH POSLOVA I PRIMJENE POLICIJSKIH OVLASTI

POGLAVLJE I - Otprema i doprema smjene

Član 173.
(Otprema smjene)

- (1) Otprema smjene provodi se prije upućivanja policijskih službenika u službu, a obavlja je rukovodilac smjene, odnosno nadležni rukovodilac organizacione jedinice.
- (2) Otpremi smjene dužni su prisustvovati svi policijski službenici koji su dnevnim rasporedom rada raspoređeni za rad.
- (3) Rukovodilac smjene sam ili u saradnji sa nadležnim rukovodiocem nakon utvrđivanja prisutnosti svih policijskih službenika u skladu sa dnevnim rasporedom rada, dužan je na otpremi službe poduzeti sljedeće:
 - a) upoznati sve prisutne sa službenim zadacima koji su navedeni kroz naloge za službu i planove organizacione jedinice,
 - b) upoznati sve prisutne s novim počinjenim krivičnim djelima i težim prekršajima,
 - c) upoznati sve prisutne s aktuelnim važnim sigurnosnim događajima za taj dan,
 - d) upoznati sve prisutne s aktuelnim raspisima i uputama (depeše, potrage, naredbe i sl.),
 - e) uputiti policijske službenike na zakonito i efikasno postupanje, u skladu s pozitivnim propisima i pravilima službe,
 - f) po potrebi provesti kraću edukaciju policijskih službenika po određenoj problematici,
 - g) upozoriti policijske službenike na pravilno i odgovorno postupanje s povjerenim sredstvima za rad,
 - h) dopustiti policijskim službenicima da iznose probleme u radu, odnosno prijedloge za unapređenje radnih procesa i
 - i) poduzeti i druge potrebne radnje u pravcu što bolje pripreme policijskih službenika za obavljanje službenih zadataka.
- (4) Rukovodilac smjene ili dežurni rukovodni službenik, prije početka obavljanja policijskih poslova, dužan je izvršiti kraću smotru, odnosno provjeriti jesu li policijski službenici propisno odjeveni, naoružani i opremljeni te jesu li sposobni za obavljanje policijskih poslova.
- (5) Rukovodilac smjene može u odsustvu komandira policijske stanice ili dežurnog rukovodnog službenika, kada to posebne okolnosti zahtijevaju, odstupiti od utvrđenog rasporeda rada i policijske službenike uputiti na izvršavanje drugih prioritetnijih zadataka.
- (6) Ukoliko postoji osnovana sumnja da je policijski službenik pod uticajem alkohola, droga ili drugih opojnih sredstava, pomoću odgovarajućih uređaja provjerit će se prisutnost alkohola, droga ili drugih opojnih sredstava u organizmu policijskog službenika.
- (7) Rukovodilac smjene ili nadležni rukovodilac, dužan je onemogućiti obavljanje policijskih poslova policijskom službeniku:
 - a) koji nije propisno odjeven ili opremljen dok ne otkloni nedostatke,
 - b) kod kojega je utvrđena prisutnost alkohola, droga ili drugih opojnih sredstava u organizmu,
 - c) koji se odbije podvrgnuti provjeri prisutnosti alkohola, droga ili drugih opojnih sredstava u organizmu i
 - d) ukoliko procjeni da je policijski službenik u stanju stresa ili u takvom psihofizičkom stanju da ne može efektivno obavljati policijske poslove.
- (8) U slučajevima iz stava (7) ovog člana policijskom službeniku ne pripadaju prava i ovlaštenja policijskog službenika koji se nalazi na službenoj dužnosti.
- (9) Izuzetno, u specifičnim uvjetima, kao što su neadekvatne službene prostorije, brojnost policijskih službenika, udaljenost radnog mjesta od sjedišta organizacione jedinice i sl., otprema u službu može se organizirati i na drugačiji način.

Član 174.
(Patrolni nalog)

- (1) Rukovodilac smjene na otpremi smjene, policijskim službenicima uručuje patrolne naloge na kojima se pored opštih i konkretnih zadataka, te dijela za izvještaj, nalazi otisak pečata organizacione jedinice i potpis komandira policijske stanice.

- (2) Policijski službenici dužni su blagovremeno i čitko popuniti patrolni nalog i sačiniti izvještaj, te nakon završene smjene isti sa priložima predati rukovodiocu smjene.

Član 175.
(Doprema smjene)

Po povratku policijskih službenika sa službe, nadležni rukovodilac ili rukovodilac smjene poduzima sljedeće:

- a) provodi kontrolu kvalitete i ispravnosti sastavljenih pismena,
- b) provjerava efikasnost rada, odnosno je li policijski službenik izvršio sve zadatke naložene patrolnim nalogom, kao i zadatke koje je dobio tokom smjene,
- c) provjerava stanje policijskih službenika te ispravnost i urednost opreme koju su koristili za obavljanje službenih zadataka i
- d) poduzima i druge potrebne mjere i radnje.

POGLAVLJE II - Dežurstvo, nadzor i kontrolna djelatnost rukovodnih policijskih službenika

Član 176.
(Dežurstvo rukovodnih policijskih službenika)

- (1) Dežurstvo rukovodnih policijskih službenika primjenjuje se u svim organizacionim jedinicama Uprave policije kada priroda, složenost i obim vršenja poslova iz nadležnosti te organizacione jedinice, broj angažovanih policijskih službenika i angažovanih materijalno-tehničkih sredstva zahtijevaju stalno prisustvo i nadzor rukovodnog policijskog službenika, posebno na terenu.
- (2) Zadatke i način vršenja poslova stalnog dežurstva i druga pitanja od značaja za pravilno i blagovremeno izvršavanje poslova, donošenjem Plana dežurstva rukovodnih policijskih službenika, određuje rukovodilac unutrašnje organizacione jedinice u Upravi policije, a u policijskim upravama načelnik policijske uprave na prijedlog rukovodioca organizacione jedinice.
- (3) Rukovodni policijski službenik na kraju dežurstva dužan je sačiniti Izvještaj o preduzetim aktivnostima tokom dežurstva.

Član 177.
(Obavljanje nadzora)

- (1) Policijski službenici Jedinice za profesionalne standarde i Policijskog inspektorata u vršenju nadzora, revizije i inspekcije nad radom organizacionih jedinica pored ostalog:
 - a) utvrđuju zakonitost i pravilnost preduzetih mjera u vršenju poslova iz djelokruga rada policije;
 - b) ostvaruju uvid u:
 - 1) organizaciju i metode rada,
 - 2) stanje naoružanja, materijalno tehničkih sredstava i ostale opreme,
 - 3) stanje bezbjednosti na području organizacionih jedinica,
 - 4) aktivnost policije i policijskih službenika u vršenju poslova iz svog djelokruga,
 - 5) realizaciju programa stručnog usavršavanja policijskih službenika,
 - 6) pravilnost i ažurnost vođenja propisanih evidencija i
 - 7) stanje unutrašnjeg reda, discipline i međusobnih odnosa.
- (2) Policijski službenici organizacionih jedinica iz stava (1) ovog člana prilikom vršenja nadzora pružaju stručnu pomoć organizacionim jedinicama.
- (3) Organizaciona jedinica u Upravi policije u kojoj se vrši nadzor, dužna je da omogući uvid u sve predmete koji se odnose na sprovođenje zakona i drugih propisa iz nadležnosti te organizacione jedinice i da o tome pruži potrebne podatke i obavještenja.

- (4) Policijski službenici koji vrše nadzor dužni su da o zatečenom stanju sačine izvještaj.
- (5) Izvještaj treba da sadrži opis zatečenog stanja kao i prijedlog konkretnih mjera i rokova za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti i nedostataka.
- (6) U cilju otklanjanja utvrđenih nepravilnosti i nedostataka organizaciona jedinica u kojoj je izvršen nadzor dužna je da postupi prema uputama datim u izvještaju i da se pridržava predviđenih rokova.

Član 178.
(Kontrolna djelatnost)

- (1) Kontrolna djelatnost podrazumijeva redovnu i vandrednu kontrolnu djelatnost od strane rukovodnih policijskih službenika.
- (2) Redovnu kontrolnu djelatnost u policijskim upravama i policijskim stanicama sprovodi nadležni rukovodilac, dok vandrednu kontrolnu djelatnost u policijskim upravama obavljaju rukovodni policijski službenici prema Planu kontrolne djelatnosti kojeg u policijskim upravama donosi načelnik policijske uprave, a u drugim unutrašnjim organizacionim jedinicama Uprave policije, rukovodilac organizacione jedinice.
- (3) Kada postoje opravdani razlozi ili razlozi više sile zbog kojih se kontrolna djelatnost ne može obaviti prema unaprijed donesenom planu, rukovodilac iz stava (2) ovog člana, može odrediti da se planirana kontrolna djelatnost izvrši drugog dana ili u drugom vremenskom periodu, u toku mjeseca za koji je donijet Plan kontrolne djelatnosti.
- (4) Na osnovu Plana kontrolne djelatnosti nadležni rukovodilac izdaje Naloge za izvršenje kontrolne djelatnosti.
- (5) Rukovodni policijski službenik je nakon izvršenja kontrolne djelatnosti dužan sačiniti Izvještaj o izvršenju kontrolne djelatnosti u koji unosi preduzete aktivnosti, konstatovano stanje i nepravilnosti ukoliko ih je bilo, kao i druge podatke od značaja za vršenje konkretne kontrolne djelatnosti.

DIO SEDMI - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 179.
(Ravnopravnost spolova)

Gramatička terminologija korištenja muškog ili ženskog spola u ovom pravilniku podrazumijeva uključivanje oba spola.

Član 180.
(Izmjene u propisima)

Ukoliko se nakon donošenja ovog pravilnika donesu novi ili izmjene ili dopune važeći propisi na koje se upućujućim odredbama poziva u ovom pravilniku, primjenjivat će se odgovarajuće odredbe novih, dopunjenih ili izmijenjenih propisa.

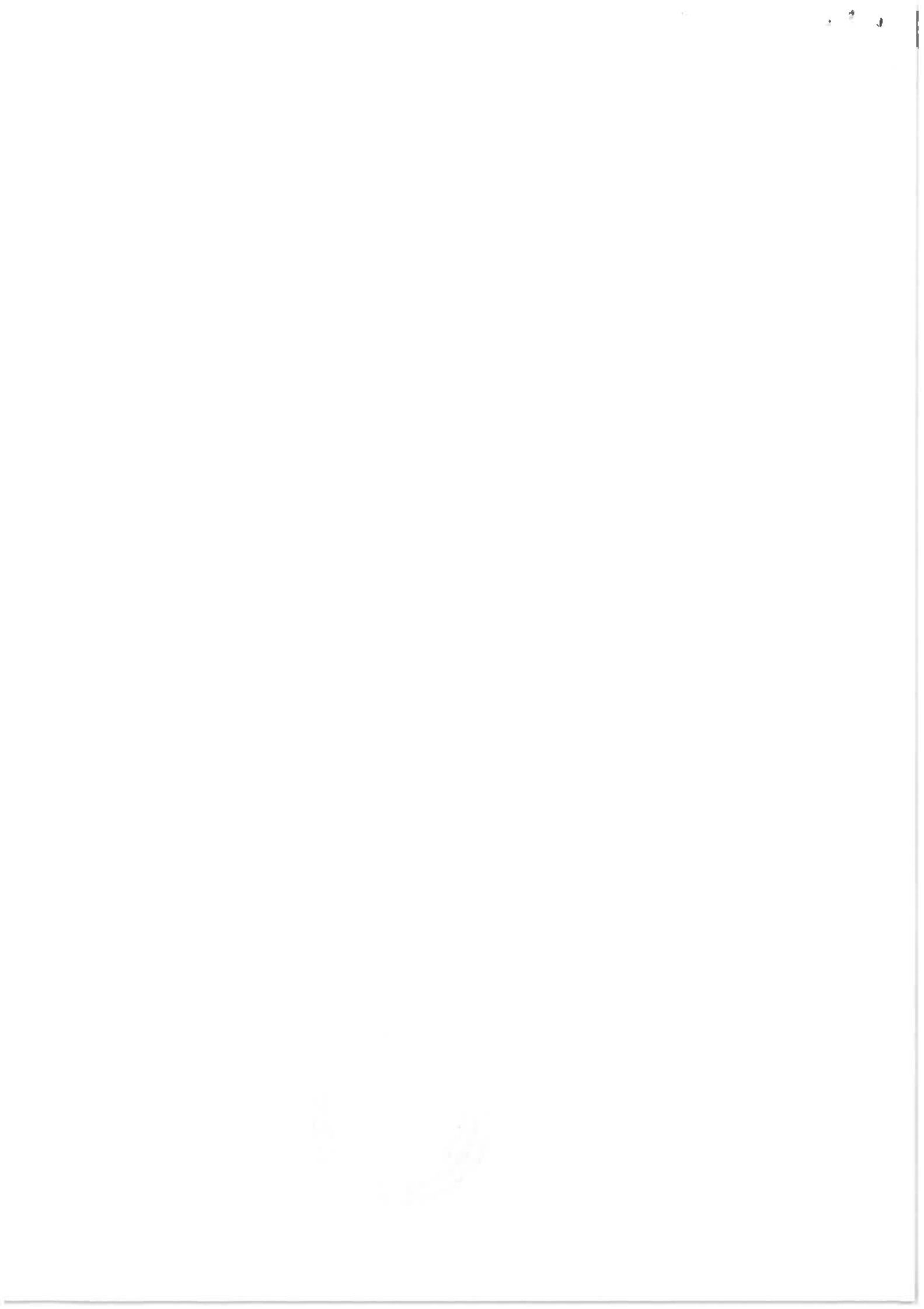
Član 181.
(Stupanje na snagu)

Ovaj pravilnik stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja na oglasnoj ploči Uprave policije Ministarstva unutrašnjih poslova Zeničko-dobojskog kantona.

Broj: 08-02/02-1-960/22
Zenica: 20.04.2022.godine

POLICIJSKI KOMESAR
GENERALNI INSPEKTOR POLICIJE

Rusmir Šišić

"Obrazac 1"

Policajska uprava _____
Policajska stanica _____

ID broj _____
(unijeti iz el. zbirke ličnih podataka)

Na osnovu člana 47. stav (1) Pravilnika o načinu vršenja policijskih dužnosti i ovlasti sačinjava se:

IZVJEŠTAJ O PROVJERI IDENTITETA

Dana _____ 20___ godine, u ____ : ____ sati, u mjestu _____ provjereno je lice:

Osnov (razlog) provjere identiteta _____

Ime i prezime _____ Ime roditelja _____

JMB / / / / / / / / / / / / / / / / / ; Datum rođenja _____

Rođen/a u mjestu _____ Općina _____

Spol _____ Državljanstvo _____

Nacionalnost (po izjavi lica) _____ Zanimanje (po izjavi) _____

Mjesto i adresa prebivališta (po izjavi lica) _____

Vozilo ili prijevozno sredstvo u kojem se lice nalazilo _____

Vrsta identifik. dokumenta i broj na osnovu kojeg je vršena provjera identiteta _____

LIČNI OPIS

OPIS ODJEĆE

Visina _____	Kapa _____
Razvijenost _____	Vanjski dio gornje odjeće _____
Lice _____	Unutrašnji vidljivi dio odjeće _____
Kosa _____	Vidljivi donji dio odjeće _____
Oči _____	Obuća _____
Nos _____	Ostalo _____
Uši _____	Osobni znaci _____

Podaci o vozilu koje je koristilo lice: marka vozila, registarske oznake, vlasnik i dr.

Ponašanje lica prilikom provjere identiteta: _____

Policajski služb. koji je vršio provjeru identiteta _____ br. polic. značke _____

Bosna i Hercegovina
 Federacija Bosne i Hercegovine
 ZENIČKO - DOBOJSKI KANTON
 MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
 MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA
 Z E N I Č A
 UPRAVA POLICIJE

"Obrazac 3"

_____ (naziv organizacione jedinice)

Broj: 08-02-____ / _____ 20__
 Datum: _____ 20__

Na osnovu člana 56. stav (8) Pravilnika o načinu vršenja policijskih dužnosti i ovlasti sačinjava se:

**POTVRDA
 o otpustu osobe koja je privedena u službene prostorije policijskog organa**

Dana _____ godine, u ___ : ___ sati, u _____ a na osnovu člana 16.
(lokacija sa koje je izvršeno privođenje osobe)

stav (2) Zakona o policijskim službenicima Zeničko - dobojskog kantona -prečišćen tekst- („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 4/14 i 2/18) otpušta se osoba koja je privedena u službene prostorije policijskog organa:

_____, sin/kći _____, rođen/a _____ godine,
(ime i prezime)

u _____, nastanjen/a u _____, u mjestu/ulici _____
 broj _____, grad/općina _____, JMBG /_/_/_/_/_/_/_/_/_/_/_/_, koji/a je
 dana _____ godine, u ___ : ___ sati, privedena u službene prostorije policijskog organa.

Otpust osobe koja je privedena u službene prostorije policijskog organa vrši se iz razloga:

Policijski službenik odgovoran za otpust :

1. _____ br. policijske značke _____

NAPOMENA:

(Stanje osobe koja se otpušta iz policijskog organa – vidljivi ili predočeni zdravstveni problemi, ozljede, izvršen pregled, privremeno oduzeti predmeti, izvršen pretres, da li je upotrijebljena sila, vrsta i stepen upotrijebljene sile i sl.)

Potvrdu je osoba otpuštena iz službenih prostorija policijskog organa u cijelosti pročitala i na istu
nema – ima primjedbi (-odgovarajuće podvući)

Jedan primjerak potvrde je nakon potpisa uručen osobi otpuštenoj iz sl. prostorija policijskog organa.

_____ (potpis otpuštene osobe)

M. P.

_____ (policijski službenik, čin, br. pol. značke)

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
ZENIČKO - DOBOJSKI KANTON
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA
Z E N I Č A
UPRAVA POLICIJE

"Obrazac 4"

(naziv organizacione jedinice)

Broj: 08-02- ____ / ____ 20__
Datum: ____ 20__

Na osnovu člana 57. stav (1) Pravilnika o načinu vršenja policijskih dužnosti i ovlasti sačinjava se:

POTVRDA
o privremenom oduzimanju predmeta i stvari

Kojom se potvrđuje, da se od _____, sin/kći _____
(ime i prezime osobe) (ime jednog roditelja)

rođen/a ____ . ____ . 20__ godine, u _____, nastanjen/a u _____,

ulici _____, broj _____, grad/općina _____,

JMBG: / / / / / / / / / / / / / / / /, privremeno oduzimaju slijedeći predmeti i stvari:

(opis predmeta i stvari koji su privremeno oduzeti)

Zaključno sa rednim brojem _____ (slovima: _____).

(Potpis osobe od koje su privremeno oduzeti predmeti)

M. P.

(policijski službenik, čin, br. pol. značke)

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
ZENIČKO - DOBOJSKI KANTON
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA
ZENICA
UPRAVA POLICIJE

"Obrazac 5"

(naziv organizacione jedinice)

Broj: 08-02-___ / _____ 20__
Datum: _____ 20__

Na osnovu člana 57. stav (4) Pravilnika o načinu vršenja policijskih dužnosti i ovlasti sačinjava se:

POTVRDA
o vraćanju-predaji privremeno oduzetih predmeta i stvari

kojom se potvrđuje, da se _____
(ime i prezime osobe ili naziv organa kojem se predaju stvari ili predmeti)
vraćaju - predaju, slijedeće nabrojani privremeno oduzeti predmeti i stvari:

(opis predmeta i stvari koji su vraćaju - predaju)

Zaključno sa rednim brojem _____ (slovima: _____).

Gore navedeni predmeti ili stvari, su privremeno oduzeti Potvrdom o privremenom oduzimanju predmeta ili stvari broj: _____ od ____.____.20____. godine.

(Potpis osobe kojoj se vraćaju privremeno oduzeti predmeti)

M. P.

(policijski službenik, čin, br. pol. značke)

